

การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด

นางสาวกมลวรรณ คงนุ่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

Penalty Law: The Abolition of Capital Punishment in Narcotics Litigation

Miss Kamolwan Khongnun

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Laws in Criminal Law and Criminal Justice

School of Law

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรม

ชื่อและนามสกุล

นางสาวกมลวรรณ คงนุ่น

วิชาเอก

กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม

สาขาวิชา

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ

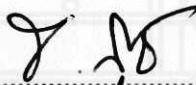
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

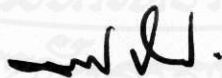
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.รัชชชัย สุวรรณพานิช)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณุมาศ ชัดเงางาม)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด
ผู้ศึกษา นางสาวกมลวรรณ คงนุ่น **รหัสนักศึกษา** 2584002006 **ปริญญา** นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด เพื่อศึกษามาตรการการลงโทษที่ใช้แทนโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดของประเทศสหรัฐอเมริกา และเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิจัยทางเอกสารจากตำรา หนังสือ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร ตำบทยกกฎหมาย คำพิพากษาของศาล ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองข้อ 6 ที่กำหนดให้ใช้โทษประหารเฉพาะความผิดร้ายแรงสุดเท่านั้น เช่น ความผิดเกี่ยวกับการฆ่าคนตายโดยเจตนา ซึ่งความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไม่เข้าหลักเกณฑ์ของความผิดร้ายแรงที่สุด ที่จะกำหนดให้ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องรับโทษประหารชีวิต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้นำหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคลมาใช้ในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดและเสนอให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายไทย ทั้งนี้ เพื่อสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 6

คำสำคัญ สิทธิมนุษยชน คดียาเสพติด

Independent Study title: Penalty Law: The Abolition of Capital Punishment in Narcotics
Litigation

Author: Miss Kamolwan Khongmun **ID:** 2584002006; **Degree:** Master of Laws;

Independent Study advisor: Dr. Wanwipa Muangtham; **Academic year:** 2017

Abstract

The purpose of this independent study is to study about the principles, concepts and the laws relating to the death penalty in the narcotic cases in order to research about the punishment measure for the capital punishment in the drug cases in the United States and to amend the law relevant to narcotics in consistency with the International Covenant on Civil and Political Rights.

This independent study is the qualitative research by means of the documentary research from textbooks, books, independent researches, theses, academic papers, articles, journals, and the provision of laws, judgments, electronic data and the relating papers.

Result of the research: the death penalty for the narcotics offense violates the international laws regarding human rights which is article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), which provides that the capital punishment could be applied only in severe case such as willful murder. The narcotics offense does not interpret as severe offense so the capital punishment cannot apply for the narcotics offense. Therefore, the researcher suggests applying the appropriate punishment in the narcotics cases and abolishing the death penalty in the narcotics cases. This will result in harmonization Thai laws with article 6 of the International Covenant on Civil and Political Rights.

Keywords: Human rights, Narcotics cases

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคล หลายท่านผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วรรณวิภา เมืองถ้ำ อาจารย์ที่ปรึกษาตลอดจน คณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ ชี้แนวทางและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้ให้ความรักและพร้อมสนับสนุน และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษามาโดยตลอด ตลอดจนบุคคลอีกหลายคน คือ ท่านผู้พิพากษา ท่านอัยการ ทนายความ เจ้าพนักงานคดี นิติกรชำนาญการ พนักงานสอบสวน ที่ได้ให้คำปรึกษาและถ่ายทอดมุมมองประสบการณ์ทำงาน เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ใช้เป็นข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ รวมทั้งเจ้าของเอกสารอ้างอิงทุกฉบับ ที่ได้ให้ใช้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงและสำเร็จการศึกษาด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

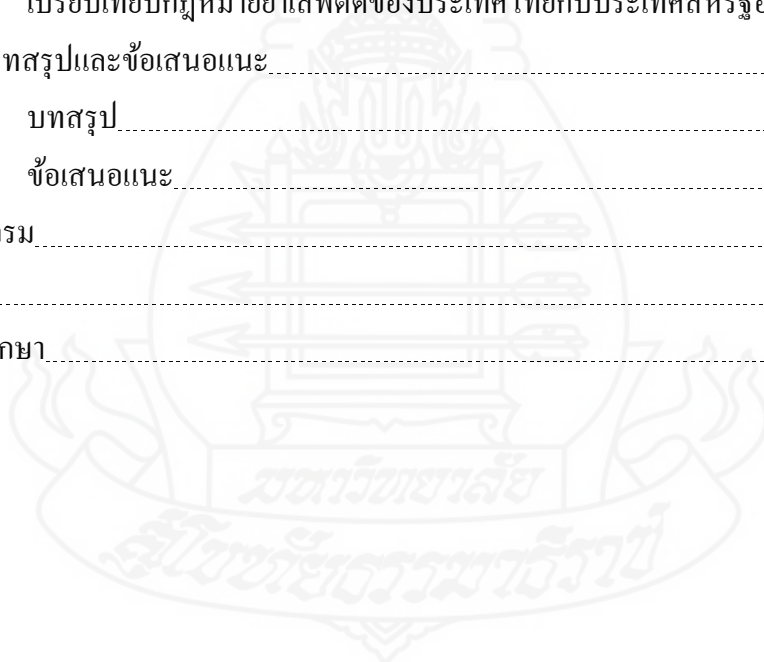
กมลวรรณ คงนุ่น
พฤษภาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
3. ขอบเขตการศึกษา.....	4
4. วิธีดำเนินการศึกษา.....	5
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต.....	6
1. ความหมายของโทษประหารชีวิต.....	6
2. แนวคิดการลงโทษ.....	8
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ.....	11
4. โทษประหารชีวิตในประเทศไทย.....	17
5. วิวัฒนาการวิธีการลงโทษ.....	18
6. วิวัฒนาการการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย.....	21
7. กรมราชทัณฑ์.....	23
8. วิธีการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย.....	28
9. การลงโทษประหารชีวิตกับสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ.....	33
10. การลงโทษประหารชีวิตตามกฎหมายยาเสพติด.....	39
11. ขั้นตอนการประหารชีวิตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	50
12. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทย.....	51
13. นโยบายส่งเสริม สนับสนุนการรณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตฯ.....	61
บทที่ 3 การลงโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ.....	65
1. กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด.....	65
2. วิธีการลงโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ.....	69
3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง.....	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4. สิทธิมนุษยชนกับการลงโทษ.....	74
5. การยกเลิกโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ.....	75
6. กฎหมายระดับมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	78
บทที่ 4 วิเคราะห์แนวทางการยกเลิกโทษประหารชีวิตเกี่ยวกับยาเสพติด.....	89
1. วิเคราะห์ปัญหาการลงโทษประหารชีวิตในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ของประเทศไทย.....	90
2. วิเคราะห์ทางแก้ปัญหาการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีความผิดเกี่ยว กับยาเสพติด.....	91
3. เปรียบเทียบนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต ของต่างประเทศและประเทศไทย.....	93
4. เปรียบเทียบกฎหมายยาเสพติดของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา.....	106
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	110
1. บทสรุป.....	110
2. ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้ศึกษา.....	123

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การลงโทษผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร มีอยู่ด้วยกันหลายวิธี ซึ่งโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 วรรคหนึ่งนั้น มีอยู่ 5 ประการ¹ คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน² แต่การลงโทษที่ถือว่าเป็นการจำกัดผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรออกไปจากสังคมที่รุนแรงที่สุด คือ “โทษประหารชีวิต” ดังที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายโบราณครั้งกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรีที่นำมาประมวลไว้ ได้กล่าวถึงการประหารชีวิตในสมัยก่อนไว้ในพระไอยการลักษณะโจร กล่าวคือ เอาโจรนั้นใส่เตาเพลิงสุบเผาไฟและถ้าเป็นการกระทำความผิดหลายครั้งหลายหน การประหารชีวิตก็คือเอาโจรนั้นไปตระเวนบก 3 วัน ตระเวนเรือ 3 วัน แล้วตัดคอผ่าอกเสีย อันจะเห็นได้ว่าเป็นการลงโทษที่มีความรุนแรงในลักษณะที่สมควรให้ผู้นั้นถึงแก่ความตายในที่สุด โดยในระยะเวลาต่อมาโทษประหารชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมที่ทันสมัยมากขึ้น และในปัจจุบันโทษประหารชีวิตมีรูปแบบด้วยการฉีดยา การลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิดมีเหตุผลว่าเพื่อเป็นการลงโทษให้สาสมกับการกระทำความผิดและเชื่อว่าหากมีการลงโทษประหารชีวิตแล้วจะไม่มีมีการกระทำความผิดเช่นนั้นเกิดขึ้นอีก ใดๆ ที่มีงานวิจัยมากมายจากนานาประเทศได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การลงโทษประหารชีวิตนั้นไม่มีความเชื่อมโยงใดๆ กับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอาชญากรรมเลย ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีการตัดสินลงโทษประหารชีวิตอย่างน้อย 7 คน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2559 มีนักโทษประหาร 420 คน ชาย 368 คน หญิง 52 คน เป็นคดีอาชญากรรม 195 ราย คดีทั่วไป 225 ราย โดยที่ประเทศไทยมีการประหารชีวิตครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนสิงหาคม 2552 ก้าวเข้าสู่ปีที่เจ็ดที่ไม่มีการประหารชีวิต ซึ่งหากไม่มีการประหารชีวิต 10 ปีติดต่อกัน³ ทางองค์การสหประชาชาติจะถือว่าเป็นประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติทันที อันถือเป็นพัฒนาการที่ดีด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับประเทศไทย อีกก้าวหนึ่ง และจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าคดีอาชญากรรมมีการลงโทษประหารชีวิต

¹ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*, (พิมพ์ครั้งที่ 13), วิญญูชน, กรุงเทพมหานคร, 2556

² พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พุทธศักราช 2546

³ กรุงเทพธุรกิจมีเดีย, สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2560, จาก [Http://www.bangkokbiznews.com](http://www.bangkokbiznews.com)

ในอัตราใกล้เคียงกับคดีทั่วไปเป็นอย่างมาก เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมในประเศไทยนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ ทุกสังคม ชุมชนต่างได้รับผลกระทบ จากอาชญากรรมที่แพร่ระบาดในสังคมไทย แม้จะได้มีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดด้วยการบัญญัติกฎหมายอาชญากรรมไว้หลายฉบับ เพื่อใช้ควบคุมการกระทำความผิดในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้เป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้คือ

- (1) ด้านการป้องกันและควบคุม
- (2) ด้านการปราบปราม
- (3) ด้านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู⁴

แต่บทบัญญัติเหล่านั้นก็มิได้ทำให้ปัญหาอาชญากรรมหมดไป⁵ ทั้งยังทำให้จำนวนผู้เสียหายและผู้ค้า ยาเสพติดมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี และผู้ที่ถูกจับกุมและดำเนินคดีในข้อหาค้ายาเสพติดก็ถูกศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิต ด้วยสาเหตุที่ศาลไม่สามารถใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาลดหย่อนโทษคดียาเสพติดได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดทางกฎหมายและความไม่เท่าเทียมกันในกระบวนการพิจารณาความอาญา ซึ่งทำให้ต้องตัดสินประหารชีวิตเท่านั้น โดยหากมองแนวคิดทาง “สิทธิมนุษยชน” แล้วจะพบว่ามนุษย์ที่เกิดมาทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตอยู่ มีอิสระทางความคิด และแม้แต่ละคนจะมีความแตกต่างกันในด้านใด ทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ โดยเท่าเทียมกัน⁶ ซึ่งเป็นหลักการ ข้อตกลง ระบบ และกลไกด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยหลักการและกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International Human Rights Laws)⁷ รวมถึงกฎหมายในระดับประเทศ เช่น รัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ ซึ่งบัญญัติหลักการสิทธิมนุษยชนไว้

⁴ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.), สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2560, จาก <https://nccd.go.th>

⁵ ธนชนิต ชัยวิจิตร, การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2554, หน้า 29

⁶ Declaration on Human Rights , Convention on the Right of the Child, International Covenant on Civil and Political Rights, International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women, อ้างใน วารสารกำลังใจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 ประจำเดือน ตุลาคม – ธันวาคม 2559

⁷ แอมเนสตี้, ยุติโทษประหารชีวิตปี 2016, สืบค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2560, จาก <https://www.amnesty.or.th>

การลงโทษประหารชีวิตจึงเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนและขัดต่อแนวคิดอาชญาวิทยาสมัยใหม่ ที่ว่าอาชญากรสามารถกลับตัวเป็นคนดี มีชีวิตใหม่ได้อีกครั้ง ทั้งนี้เมื่อได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อีกครั้ง ประกอบกับการลงโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ ณ ปัจจุบัน มีแนวโน้มในการยกเลิกโทษประหารชีวิตเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อมูลการสำรวจขององค์การนิรโทษกรรมสากลวันที่ 31 ธันวาคม 2556⁸ สำหรับผู้ก่ออาชญากรรมที่ร้ายแรงหรือโหดเหี้ยมทารุณนั้น สังคมมีหลักของความเชื่อว่าการลงโทษสถานหนัก จะส่งผลให้จำนวนอาชญากรรมลดลงได้ ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อมีคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญเกิดขึ้นก็จะมีกรเรียกร้องให้เพิ่มโทษในความผิดฐานนั้น จึงปรากฏว่าในประมวลกฎหมายอาญาและในพระราชบัญญัติต่างๆ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโทษให้หนักขึ้นเรื่อยๆ และจากการลดโทษของศาลในทุกวันนี้ไม่ค่อยเป็นที่พอใจของรัฐบาลและประชาชน จึงมีความเข้าใจกันว่าเพราะศาลลงโทษผู้กระทำผิดน้อยจนเกินไป ผู้กระทำผิดจึงไม่เข็ดหลาบ⁹

การลงโทษประหารชีวิต ถือเป็นการลงโทษที่มีความรุนแรงที่สุดที่พึงใช้ต่อผู้กระทำผิด และถือได้ว่าเป็นการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุดที่มีการปฏิบัติกันมา เพื่อเป็นการแก้แค้นหรือทดแทนความผิดที่อาชญากรได้กระทำขึ้น รวมทั้งยังเป็นการข่มขู่ยับยั้งและที่สำคัญที่สุด คือการตัดโอกาสการกระทำผิดซ้ำของอาชญากร อันเป็นการกำจัดผู้กระทำผิดออกไปจากสังคมอย่างเด็ดขาด ด้วยวิธีการฆ่าหรือวิธีที่กระทำให้ถึงแก่ความตาย

สำหรับการประหารชีวิตในประเทศไทยนั้น ในสมัยโบราณเรียกว่า “กุดหัว” โดยเป็นการประหารชีวิตด้วยดาบ เริ่มเมื่อได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา รศ.127 (พ.ศ.2451)¹⁰ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 13 ว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ลงอาญาประหารชีวิต ท่านให้เอามันไปตัดหัวเสีย” ประเทศไทยได้ใช้วิธีการประหารชีวิตด้วยดาบตัดศีรษะมาเป็นเวลานานถึง 26 ปี จนกระทั่งปี พ.ศ.2477 จึงได้ยกเลิกโดยรัฐบาลได้เสนอขอแก้กฎหมายลักษณะอาญาว่าด้วยการประหารชีวิตโดยวิธีการตัดศีรษะมาเป็น “การยิงเป้า” ส่วนวิธีการลงโทษนั้นไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก เพียงแต่โหดเหี้ยมน้อยลงเท่านั้น ระเบียบการประหารชีวิตนักโทษได้ถูกกำหนดให้เรือนจำกลางบางขวางดำเนินการประหารชีวิตหรือบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล

⁸ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย, รายงานสถานการณ์โทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต, 2556, หน้า 16

⁹ กนกวรรณ ขวัญดี, การยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2550, หน้า 1

¹⁰ วินัย พงศ์ศรีเพียร, กฎหมายตราสามดวง: หน้าต่างสังคมไทย (ฉบับเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 9), กรุงเทพมหานคร, 2549, หน้า 14-15

โดยการประหารชีวิตด้วยปืน ได้ถูกยกเลิกเมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2546 ด้วยการเสนอ
แก้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) โดยแก้ไขมาตรา 19 ว่า
“ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้ดำเนินการด้วยวิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย”ได้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2546 อันมีการประหารชีวิตด้วย
วิธีการฉีดยาหรือสารพิษให้ตายเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ.2546¹¹

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า ควรศึกษาเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดี
ยาเสพติด เนื่องจากการลงโทษประหารชีวิตมิใช่การแก้ไขการกระทำความผิดระยะยาว เป็นเพียง
การตัดปัญหาแก้ไขระยะสั้น และแม้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาอาชญากรรมอย่างหนึ่งที่ทำลาย
ความสุขของประชาชนและสังคม แต่การกำหนดโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดก็มิได้ทำให้
ปัญหายาเสพติดลดน้อยลงแต่ประการใด อีกทั้งโทษที่จะใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิด ควรพิจารณา
ตามหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล (Individualization) เพื่อให้การลงโทษเกิดความ
เป็นธรรม และสามารถปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดี มิใช่การ
ตัดโอกาสของผู้กระทำความผิดด้วยการประหารชีวิต

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต
ในคดียาเสพติด
- 2.2 เพื่อศึกษามาตรการลงโทษที่ใช้แทนโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดของต่างประเทศ
- 2.3 เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับยาเสพติดให้สอดคล้องกับ
กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

3. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับ
การลงโทษประหารชีวิต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด

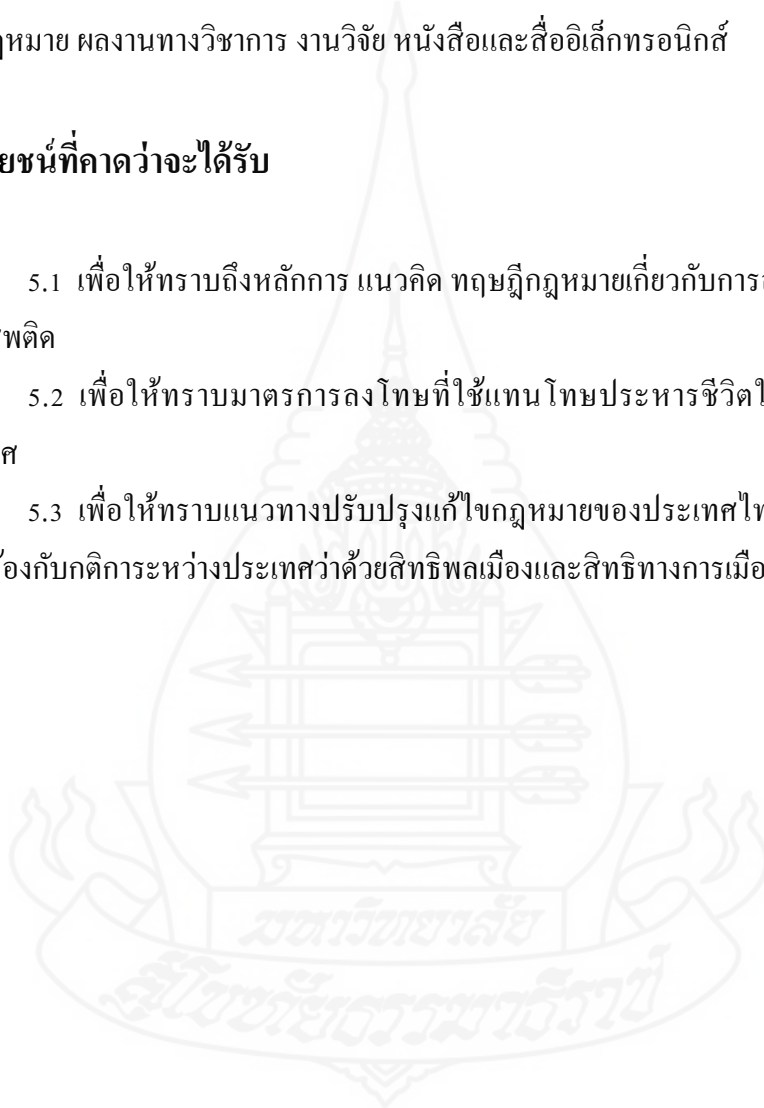
¹¹ พิพิธภัณฑราชภัณฑ์,การประหารชีวิต อดีต – ปัจจุบัน, สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2560, จาก

4. วิธีดำเนินการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่มีโทษประหารชีวิตของต่างประเทศ ทั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตและประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต เพื่อรองรับ หากมีการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรมของประเทศไทย โดยศึกษาจากบทความ วารสารกฎหมาย ผลงานทางวิชาการ งานวิจัย หนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 เพื่อให้ทราบถึงหลักการ แนวคิด ทฤษฎีกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต ในคดีอาชญากรรม
- 5.2 เพื่อให้ทราบมาตรการลงโทษที่ใช้แทนโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรมของ ต่างประเทศ
- 5.3 เพื่อให้ทราบแนวทางปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศไทยเกี่ยวกับอาชญากรรม ให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

บทที่ 2

ความหมาย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต

การศึกษาเรื่อง “การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรม” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. ความหมายของโทษประหารชีวิต

โทษประหารชีวิต ถือเป็นมาตรการการลงโทษที่เก่าแก่และรุนแรงที่สุด ซึ่งมีการบังคับใช้ มาในหลายประเทศตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว เป็นการกำจัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด ส่วนวิธีการลงโทษประหารชีวิตที่ใช้ในแต่ละสังคมขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคม แต่ละท้องถิ่นและกาลเวลา ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้ให้ความหมายคำว่า “ประหารชีวิต” ว่าลงโทษฆ่า¹²

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 19¹³ โทษประหารชีวิต หมายถึง โทษที่รุนแรงที่สุด ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าผู้ใดต้องโทษประหารชีวิตให้ดำเนินการด้วยวิธีการฉีดยาหรือสารพิษ เสียชีวิต (ความเดิมในมาตรา 19 ถูกยกเลิกโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ.2546 และให้ใช้ความใหม่แทนที่พิมพ์ไว้)

ศิริประภา รัตตัญญู ให้คำจำกัดความว่า โทษประหารชีวิตเป็นโทษสูงสุดที่กฎหมาย กำหนดไว้ เพื่อมุ่งกระทำต่อชีวิตนักโทษ¹⁴

ณรงค์ ใจหาญ ให้ความหมายของโทษประหารชีวิตไว้ว่า เป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุด ที่กำหนดไว้ในกฎหมายไทย เพราะเป็นโทษที่มุ่งกระทำต่อชีวิตของนักโทษ จากคำจำกัดความ โทษประหารชีวิต (Death Penalty) สรุปว่าโทษประหารชีวิตเป็นโทษทางอาญาสูงสุด

¹² พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน, พุทธศักราช 2554

¹³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 19

¹⁴ ศิริประภา รัตตัญญู, *กระบวนการสู่การกระทำความผิดในคดีอาชญากรรมของนักโทษประหาร*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร, 2550, หน้า 55

ซึ่งเป็นมาตรการลงโทษที่บังคับใช้ตั้งแต่อดีต มีความเก่าแก่และมีความรุนแรงที่สุด โดยมีรูปแบบของการลงโทษที่แตกต่างกันไปตามยุคสมัยหรือสถานะทางสังคม¹⁵

มีการออกพระราชกฤษฎีกาคดีอาญาและการลงทัณฑ์ หรือที่เรียกว่า พระอัยการอาญาหลวงมีผลบังคับใช้เมื่อ พ.ศ.1895 (หรือ ค.ศ.1352) คดีต่าง ๆ ถูกลงโทษโดยการตัดศีรษะ รวมทั้งคดีมุ้งร้ายต่อราชวงศ์ การเบียดเบียนให้ประชาชนทุกข์ยาก ให้ที่พักอาศัยแก่ผู้ต้องโทษ การขูดเงิน การจับกุม การออกหมายจับเท็จ การเปลี่ยนแปลงคำให้การและละเลยต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบราชการ¹⁶

ในปี พ.ศ.1978 (หรือ ค.ศ.1435) ประเภทของคดีที่ต้องโทษประหารชีวิตขยายวงกว้างยิ่งขึ้น ตามพระราชกฤษฎีกาคดีก่อการกบฏ หรือที่รู้จักกันในชื่อพระอัยการกบฏศึก ซึ่งรวมทั้งการปลุกปั่นเพื่อก่อการกบฏ ก่อการกบฏแผนสังหารหรือล้มล้างบัลลังก์ การติดอาวุธบุกกรุกเมืองหลวง พระราชวัง บ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัด สังหารพระ หรือปล้นวัด หรือเขตพระอาราม การประพฤติปฏิบัติอย่างไร้ความเป็นมนุษย์ต่อพระหรือประชาชน การจองจำทรมาน 皮肉 拷問 การกระทำที่ลบหลู่ต่อพระพุทธรูปและศาสนาไปจนถึงคดีอื่นๆ ที่กระทำต่อเด็ก พระราชกฤษฎีกาตราไว้ซึ่งบทบัญญัติการลงโทษที่ป่าเถื่อนทารุณหลายรูปแบบ รวมทั้งการเปิดกะโหลกศีรษะใส่เหล็กร้อนแดง การแขวนคอและราดน้ำมันร้อนลงบนศีรษะ โดยให้สุนัขที่อดอยากหิวโหยฉีกทิ้งร่างกาย เป็นชิ้น ๆ ในปี พ.ศ. 2451 (หรือ ค.ศ.1908) การฆ่าตัดศีรษะเป็นวิธีการประหารตามมาตรา 13 ของประมวลกฎหมายอาญา¹⁷

มาจนถึงปี พ.ศ.2477 (หรือ ค.ศ.1934) นายกรัฐมนตรีพระยาพหลพลพยุหเสนาได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีสมควรให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยมีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญศึกษาพร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปลี่ยนโทษประหารด้วยวิธีการตัดศีรษะเป็นวิธีการอื่นที่ไม่ไร้ความเป็นมนุษย์ โดยอาจจะเป็นการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้าหรือการยิงเป้า รัฐบาลไทยตัดสินใจแก้ไขมาตรา 13 ของประมวลกฎหมายอาญา จากการตัดศีรษะมาเป็นการยิงเป้าโดยเสนอต่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบภายใต้พื้นฐานของความคิดที่ว่า “เป็นที่ชัดเจนว่าการประหารชีวิตโดยการฆ่าตัดศีรษะนั้น

¹⁵ ณรงค์ ใจหาญ, วิธีพิจารณาความอาญาไทย: หลักกฎหมายกับทางปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน, ในวารสารอัยการ, 2539, 19-21

¹⁶ สหชน รัตนไพจิตร, ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาประมวลกฎหมายอาญา, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร, 2527, หน้า 33

¹⁷ ณัฐพร นครอินทร์, วิวัฒนาการของกระบวนการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทยและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, 2553, หน้า 75

ไว้ความเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่น่าตื่นตระหนกและเลวร้ายทารุณต่อผู้ต้องโทษไปจนถึงเพศฆาตและเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการประหารชีวิต บ่อยครั้งที่ผู้ต้องโทษถูกทรมานอย่างสาหัส เพฆฆาตบางคนไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้องและไม่มีคุณสมบัติที่จะทำการประหารชีวิต หลายครั้งที่พลาดและไม่แม่นยำ ทำให้ผู้ต้องโทษไม่เสียชีวิตทันที ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทรมานยิ่งไปกว่านั้นขั้นตอนก่อนการประหารยังก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานทางจิตใจ ผู้ต้องโทษบางรายหวาดกลัว ทรมานจนเกือบหรือถึงขั้นเสียชีวิตก่อนการเผชิญกับโทษประหารชีวิต ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายในการเตรียมการประหารและค่าธรรมเนียมการประหารที่จ่ายให้แก่เพฆฆาตยังสูงเกินความจำเป็น ด้วยข้อมูลดังกล่าวข้อเสนอการยิงเป้าดูเหมือนว่าจะช่วยลดค่าใช้จ่ายได้อย่างมาก และยังมีความเป็นมนุษย์มากกว่า และอีกนัยหนึ่งก็คือการยิงเป้าประหารไม่ทารุณโหดร้ายเท่ากับการฆ่าตัดศีรษะ ทั้งยังลดขั้นตอนความยุ่งยากการเตรียมประหาร ไม่ต้องมีการรำไห้ชั่วคราว ซึ่งผู้ต้องโทษมีเพียงผ้าผูกตา จึงเห็นสมควรว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการประหารชีวิต”¹⁸

หลังจากการถกเถียงอย่างยาวนานเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต รัฐสภาตัดสินใจ ให้มีการแก้ไขตามข้อเสนอของรัฐบาล โดยกลุ่มผู้สนับสนุนการยกเลิกโต้แย้งว่า โทษประหารชีวิตเป็นโทษที่ไม่สามารถนำชีวิตกลับคืนมาได้ เป็นการกระทำที่ไร้ความเป็นมนุษย์ในการคร่าชีวิตผู้อื่น อีกทั้งยังไม่ได้ป้องกันการก่ออาชญากรรมร้ายแรง ขณะที่ฝ่ายสนับสนุนมองว่าโทษประหารชีวิตช่วยป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม แม้มีผลบังคับใช้อาชญากรรมร้ายแรงก็ยังมีอยู่ และอาจมีการก่ออาชญากรรมที่เลวร้ายมากยิ่งขึ้น ถ้าหากมีการยกเลิกบทลงโทษดังกล่าว ในปี พ.ศ.2499 รัฐสภาได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปรับระบบกฎหมายให้ทันสมัยมากขึ้น โดยมีกระบวนโทษประหารชีวิต 31 กรณีเอาไว้ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2546 ก็มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประหารชีวิต¹⁹

2. แนวคิดการลงโทษ

2.1 ซีซาร์ เบ็คคาเรีย (Cesare Beccaria) เป็นผู้นำคนสำคัญของสำนักคลาสสิก เนื่องจากเป็นผู้ที่ลุกขึ้นมาคัดค้านการใช้อำนาจรัฐในการลงโทษที่ทารุณโหดร้ายและไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะการประหารชีวิต ซึ่งผู้มีอำนาจปกครองและผู้นำทางศาสนาใช้เป็นเครื่องมือในการกำจัด

¹⁸ เอกรงค์ ภาณุพงษ์, *ตำนานนักโทษประหาร*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว, 2553, หน้า 47

¹⁹ สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสหพันธ์สิทธิมนุษยชนสากล, *โทษประหารชีวิตในประเทศไทย*, กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดมาสเตอร์เพรส, 2548, หน้า 9-11

ฝ่ายตรงข้ามหรือผู้ที่มีความคิดคัดค้าน และได้ลงโทษประหารชีวิตไปเป็นจำนวนมาก โดยไม่มีการไต่สวนที่เป็นธรรม เบ็คคาเรีย เรียกร้องให้มีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการยุติธรรม โดยเสนอให้ผู้พิพากษามีอำนาจหน้าที่ในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการยุติธรรม โดยเสนอให้ผู้พิพากษามีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาความผิดของจำเลยเพียงอย่างเดียว แต่ไม่ให้อำนาจในการกำหนดระวางโทษและการออกกฎหมาย ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติเท่านั้น นักปรัชญาของสำนักอาชญาวิทยาคลาสสิกมีแนวคิดว่า รัฐได้อำนาจการปกครองมาจากประชาชนตามแนวคิดของทฤษฎีสัญญาประชาคม (Social Contract) รัฐจึงมีความชอบธรรมโดยความยินยอมของประชาชนที่จะใช้อำนาจออกกฎหมายควบคุมบุคคลในสังคม สำนักนี้มีความเชื่อในทฤษฎี “เจตจำนงอิสระ” (Free will) ที่ว่ามนุษย์มีอิสระที่จะคิด และทำการใดๆ ตามความคิดและการใช้เหตุผลของตนเอง²⁰ ดังนั้น เมื่อมนุษย์กระทำการใดเขาจึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของเขา เมื่อกระทำความผิดจึงต้องถูกลงโทษ เบ็คคาเรียเป็นผู้ให้กำเนิดทฤษฎีการลงโทษ เพื่อป้องกันสังคมที่เรียกว่า “ทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้ง” (Deterrence Theory) โดยเห็นว่าการลงโทษควรมีไว้ เพื่อป้องกันสังคมโดยการข่มขู่ยับยั้ง ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดให้เกรงกลัวโทษ การข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1 การข่มขู่ยับยั้งโดยเฉพาะ (Specific Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดรายบุคคล เพื่อยับยั้งมิให้เขากระทำความผิดซ้ำ และ

2.1.2 การข่มขู่ยับยั้งโดยทั่วไป (General Deterrence) เป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นตัวอย่าง แก่บุคคลอื่นในสังคมทั่วไป ได้เห็นโทษของการกระทำความผิด เพื่อจะได้ยับยั้งไม่กระทำความผิด เพราะเกรงกลัวโทษ²¹

2.2 เซนต์ โทมัส อะควินาส (Saint Thomas Aquinas) เป็นนักบวชในคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก ให้ความเห็นว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องลงโทษประหารชีวิตแก่ผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ เพราะพระเจ้าได้มอบอำนาจให้กับรัฐ เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในสาระสำคัญ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระบัญชาของ พระเป็นเจ้า เพื่อความยุติธรรม เพราะเมื่อผู้ใดต้องตายไปเขาก็ควรถูกลงโทษถึงตายเช่นเดียวกัน ประการที่สอง เพื่อรักษาและปกป้องสังคมให้พ้นจากการกระทำความผิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

²⁰ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, *ทฤษฎีอาญา*, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพมหานคร, 2556, หน้า 82 - 101

²¹ อัจฉริยา ชูตินันท์, *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: วิทยุชน, 2557,

2.3 ฌ็อง จาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) ให้ความเห็นว่าควรมีโทษประหารชีวิตอยู่ต่อไป เพื่อใช้กับผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ โดยเฉพาะกับผู้กระทำความผิดที่ได้รับสมญานามว่า “social monster” เพราะบุคคลประเภทนี้เป็นอันตรายอย่างใหญ่หลวงทางสังคม ดังนั้นสังคมจึงควรปฏิบัติ ต่อเขาเสมือนว่าเขานั้นคือสัตว์ร้าย

2.4 ซีซา ลอมโบโรโซ (Cesare Lombroso) เป็นแพทย์ที่หารชาวอิตาลีเนื่องจากการท่านได้คลุกคลีอยู่กับทหารเป็นเวลานาน โดยตั้งข้อสังเกตว่า ทหารที่ชอบกระทำความผิด อยู่เสมอนั้นมักเป็นผู้ที่มีความผิดปกติทางร่างกาย เช่น มีความจุของมึนสมองน้อย ช่วงแขนยาวผิดปกติ ผมดกตาเหล่ ถนัดซ้าย มีความรู้สึกอดทนมากกว่าบุคคลธรรมดา โดย Lombroso ได้แบ่งอาชญากรไว้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ อาชญากรโดยกำเนิด อาชญากรจิตไม่ปกติและอาชญากรที่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม บันดาลให้แปรผันไป Lombroso เชื่อว่าพวกอาชญากรโดยกำเนิดเป็นพวกที่ได้รับการชั่วร้ายมาทางสายเลือด โอกาสที่จะปรับปรุงหรือแก้ไขอาชญากรโดยกำเนิดให้กลับตัวเป็นคนดีมีอยู่น้อยมาก ดังนั้น ถ้าพวกนี้กระทำความผิดเป็นภัยร้ายแรงของสังคมขึ้นเมื่อใด ก็ต้องลงโทษอย่างเด็ดขาดด้วยการประหารชีวิต

2.5 เบนจามิน รัช (Benjamin Rush) เป็นผู้ริเริ่มคัดค้านการลงโทษประหารชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างจริงจังเป็นคนแรกให้ความเห็นเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตเอาไว้ว่าการลงโทษประหารชีวิตนั้นนอกจากจะไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมได้แล้ว ยังมีผลเป็นการเพิ่มอาชญากรรมที่ร้ายแรงขึ้นไปอีก เพราะการที่รัฐลงโทษประหารชีวิต แก่ผู้ที่กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ ก็เท่ากับรับนั่นเองเป็นผู้ก่อให้เกิดอาชญากรรมที่อุกฉกรรจ์เพิ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่งเสมอไป

2.6 ฮูโก อะดัม เบดัว (Hugo Adam Bedau) ให้ความเห็นว่าแม้ข้ออ้างของฝ่ายที่นิยมโทษประหารชีวิตที่ว่ารัฐมีอำนาจลงโทษประหารชีวิตแก่ผู้ที่กระทำความผิดนั้น คนผู้นั้นไม่มีความเป็นภัยต่อไปอีกแล้ว เพราะเขาตกอยู่ในสภาพของนักโทษที่ถูกควบคุมตัวอย่างเข้มแข็ง จึงไม่จำเป็นที่จะต้องลงโทษเขาจนถึงขั้นประหารชีวิตเพียงเพราะเหตุว่าเขาผู้นั้นเคยกระทำความผิด และเป็นภัยอันตรายของสังคมมาก่อน Bedau ยังมีความเห็นอีกว่าถ้าเกิดความผิดพลาดจนถึงขั้นลงโทษผู้บริสุทธิ์แล้ว การลงโทษจำคุกก็ยังดีกว่าการลงโทษประหารชีวิต เพราะยังให้โอกาสนักโทษได้มีชีวิตอยู่ ดังนั้น จึงควรยกเลิกโทษประหารชีวิตนี้เสีย เพื่อป้องกันผู้บริสุทธิ์มิให้ต้องได้รับโทษอันร้ายแรง โดยไม่มีทางแก้ไข²²

²² วันชัย ศรีนวนนิต, โทษประหารชีวิต: หลักคิดด้านมนุษยชน, ในเอกสารวิชาการ หลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 2, วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ สถาบันธรรมนุศึกษา, สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2557, หน้า 4

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ

การลงโทษประหารชีวิตเป็นสิ่งที่รัฐใช้เป็นเหตุผลหรือข้ออ้างพื้นฐานในการสร้างความชอบธรรมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีหรือคงไว้ ซึ่งสิ่งที่ควรทำความเข้าใจหลักๆเกี่ยวกับ ทฤษฎีการลงโทษ คือ²³

3.1 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution)

การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution) ตามทฤษฎีนี้ถือว่าเป็นการลงโทษเพื่อทดแทนความผิดที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำลงหรือเป็นการลงโทษเพื่อทดแทนความชั่วแก่ผู้นั้น โดยมีแนวคิดจากระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา และระบบสังคมในสมัยอดีตที่ผู้มีอำนาจปกครองใช้วิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดในลักษณะ “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” เช่น การใช้วิธีการที่รุนแรง เพื่อให้ผู้กระทำความผิดรับสารภาพและให้รู้สำนึกในการกระทำของตน ซึ่งในปัจจุบันแนวคิดในการแก้แค้นทดแทนนี้ยังแฝงอยู่ในสังคม เช่น การรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาขณะทำแผนประกอบคำรับสารภาพ โดยจะเห็นได้ว่าการแก้แค้นทดแทนมีผลเป็นการกระตุ้นให้คนในสังคมเกิดความเกลียดชังบุคคลที่กระทำความผิดนั้น แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนได้ลดความสำคัญลง เนื่องจากมีวิธีการและทางเลือกใหม่ในการลงโทษผู้กระทำความผิด ประกอบกับการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนมีจุดอ่อนหลายประการที่มีได้ก่อให้เกิดผลดีในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมในอนาคต คือ

3.1.1 การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนไม่ได้มองถึงประโยชน์ในอนาคต คือไม่ได้พิจารณาถึงว่าการลงโทษนั้นจะมีผลในการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดเกิดขึ้นอีกหรือไม่ การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนมิได้ทำให้เกิดผลอะไรกลับคืนมา

3.1.2 การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นของสังคม แต่คำนึงถึง ความเหมาะสมของโทษกับความผิดที่กระทำ ฉะนั้นเมื่อได้ลงโทษผู้กระทำผิดตามอัตราโทษ แล้วก็ต้องปล่อยตัวออกมาต่างๆ ที่ยังเป็นอันตรายต่อสังคมอยู่ หรือกรณีการตัดมือผู้กระทำความผิด ลักทรัพย์ สังคมจะไม่ได้อะไรจากการลงโทษดังกล่าว นอกจากคนพิการที่สังคมจะต้องเป็นภาระเลี้ยงดูต่อไป

²³ ไชยเจริญ สันติศิริ, คำบรรยายอาชญวิทยาและทัณฑวิทยา, โรงพิมพ์ไทยพิทยา, กรุงเทพฯ, 2506, หน้า 8

3.1.3 เป็นการยากที่จะวัดขนาดความรุนแรงของโทษกับความผิด ว่ามีความเท่าเทียมกันจริงหรือไม่ เพราะในสภาพความเป็นจริงสังคมยังไม่สามารถมีมาตรการใดๆ ที่จะลงโทษให้ได้สัดส่วนกับความผิดอย่างแท้จริงได้ เช่น กรณีการลักทรัพย์ การจะลงโทษอย่างไรจึงจะเหมาะสม หากจะใช้โทษจำคุกจะต้องจำคุกกี่ปีจึงจะทดแทนกันได้ เป็นเรื่องของความรู้สึกทั้งสิ้น ยังไม่มีมาตรฐานใดๆ ที่จะวัดได้ว่าทดแทนกันได้ ปัญหาจึงเกิดว่าผู้กระทำผิดถูกลงโทษอย่างยุติธรรมหรือผู้เสียหายได้รับการตอบแทนที่ยุติธรรมหรือไม่ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองประกอบกับสังคมมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นและมีการเชิดชูสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ทำให้วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนลดความสำคัญลงในปัจจุบัน แต่ก็ยังคงมีอยู่ ทั้งนี้เพราะยังสอดคล้องกับความรู้สึกของผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษ เพื่อทดแทนให้สาสมกัน เช่น ในกรณีการวางระเบิดและฆ่าหมู่รวม 93 ศพ ในประเทศสอร์เวย์ มีประชาชนเรียกร้องให้มีการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรุนแรงและนำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้²⁴

3.2 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence)

การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) เป็นผลมาจากแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School) ซึ่งเชื่อว่าการกระทำผิด เกิดขึ้นจากคนไม่เกรงกลัวกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมายอ่อนแอ ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีเหตุมีผลและมีเจตจำนงอิสระ (Free Will) ที่จะเลือกหรือไม่เลือกทำอะไรก็ได้ โดยเลือกทำในสิ่งที่จะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์และพอใจ แต่ไม่เลือกทำสิ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์และความเจ็บปวด มนุษย์จึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง เนื่องจากเห็นว่าได้ประโยชน์มากกว่าจึงกล้าเสี่ยงทำผิด การลงโทษจึงควรมีขึ้น เพื่อป้องกันการกระทำผิด โดยการทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกว่าการกระทำก่อให้เกิดความเจ็บปวดและไม่ก่อให้เกิดผลดีเลย เมื่อมนุษย์ได้รับความเจ็บปวดจากการทำความผิดมากกว่าได้รับความพอใจแล้ว เขาก็จะหลีกเลี่ยงที่จะทำความผิด แนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมนั้นการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรมหรือข่มขู่ยับยั้งไม่ให้เกิดการทำความผิดขึ้นอีกในอนาคต Cesare Beccaria กล่าวไว้ว่าอย่าง ชัดเจนว่า การลงโทษต้องมุ่งผลในการป้องกัน ซึ่งผลของการลงโทษก่อให้เกิดการข่มขู่ยับยั้ง 2 ลักษณะ คือ การข่มขู่ยับยั้งโดยทั่วไป (General Deterrence) และการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Special Deterrence) การข่มขู่ยับยั้งโดยทั่วไปเป็นการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อข่มขู่หรือป้องกันไม่ให้คนอื่นในสังคมกระทำผิดแบบเดียวกัน เพราะเกรงกลัวต่อการลงโทษ เช่นการลงโทษจำคุก จะทำให้คนทั่วไปเห็นว่าทำผิดแล้วต้องติดคุก ต้องลำบาก ทำให้เกิดความเกรง

²⁴ อนุรักษ์วัฒน์ สุทธิโยธิน, *ทฤษฎีการลงโทษ: การศึกษาชดเชยจากกฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง* หน่วยที่ 6, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,นนทบุรี, 2554, หน้า 6-12

กล่าวไม่กล้าทำผิดเพราะเห็นแบบอย่าง ส่วนการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะรายเป็นการลงโทษผู้กระทำผิด เพื่อให้ผู้กระทำผิดนั้นเข็ดกลัวต่อการลงโทษ และไม่กล้ามากระทำผิดซ้ำขึ้นอีก เนื่องจากได้รู้รสของความขากลำบากหรือความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษ เป็นผลให้ต้องไตร่ตรองในการกระทำผิดว่าจะคุ้มค่าหรือไม่กับความเจ็บปวดที่เคยได้รับมา²⁵ แต่การที่จะทำให้การลงโทษมีผลในการข่มขู่และยับยั้ง จะต้องทำให้การลงโทษนั้นมีความแน่นอน รวดเร็ว เสมอภาคและโทษที่เหมาะสม ตามที่ เรย์ เจฟฟรีย์ กล่าวว่ามีลักษณะ 4 ประการ

1) การลงโทษต้องมีความแน่นอนในการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว จะต้องทำให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสหลุดรอดจากการ ถูกจับกุมลงโทษไปได้ยาก ซึ่งจะมีผลในการข่มขู่และยับยั้งให้คนทั่วไปและผู้กระทำผิด เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเสี่ยงกระทำผิดขึ้นอีก เพราะทำผิดแล้วต้องถูกจับก็ไม่คุ้มค่า

2) การลงโทษจะต้องกระทำได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว จะต้องสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่างรวดเร็วให้ “เห็นผลทันตา” จึงจะทำให้ผู้กระทำผิดและคนทั่วไปเห็นเป็นตัวอย่าง ว่าเมื่อกระทำผิดแล้วจะได้รับผลร้ายเช่นไรในทางตรงกันข้ามหากมีการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้ว อีก 3 ปีต่อมาจึงจะสามารถจับกุมตัวผู้กระทำผิดได้ หรืออีก 5 ปีต่อมาศาลจะลงโทษผู้กระทำผิด ก็จะทำให้คนทั่วไปลืมถึงเรื่องราวการกระทำผิดที่เกิดขึ้น และทำให้การลงโทษไม่มีผลในการข่มขู่ยับยั้ง เพราะไม่เห็นผลทันตา ดังนั้น หากเป็นกรณีการกระทำผิดในคดีที่สะท้อนขวัญประชาชนหรือคดีที่ประชาชนให้ความสนใจ กระบวนการยุติธรรมโดยตำรวจ อัยการ ศาล อาจารย์ร่วมมือกันในการเร่งดำเนินคดี เพื่อให้ผู้ต้องหาได้รับการพิจารณาตัดสินโดยเร็ว ก็จะทำให้การลงโทษมีผลในการข่มขู่ยับยั้งมากขึ้น

3) การลงโทษต้องมีความเสมอภาคโดยผู้ที่กระทำผิดจะต้องถูกลงโทษอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ที่คิดจะทำผิดไม่มีโอกาสแก้ตัว หรือหาทางหลีกเลี่ยงหรือหาข้อยกเว้นจากการถูกลงโทษถ้าทำผิด การลงโทษ จึงจะมีผลในการข่มขู่ยับยั้ง หากเมื่อมีการกระทำผิดแล้วบางคนได้รับโทษ บางคนมีข้อยกเว้น ก็จะทำให้การลงโทษไม่ศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ต่างหาช่องทางที่จะหลบหลีกเลี่ยงหรือหาข้อยกเว้นที่ไม่ต้องรับโทษทำให้ไม่มีความเกรงกลัวต่อโทษ

4) การลงโทษจะต้องมีบทลงโทษที่เหมาะสมและทัดเทียมกับความผิด²⁶ หากบทลงโทษเบาเกินไปไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิด ก็จะทำให้ผู้กระทำผิดและคนทั่วไปไม่เกิด

²⁵ สุพจน์ สุโรจน์และคณะ, *กฎหมายอาญา 1 ภาคบทบัญญัติทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 2, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี, 2535, หน้า 509 – 510

²⁶ ธานี วรภัทร์, *มาตรการบังคับทางอาญา*, กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2557, หน้า 112

ความเกรงกลัวและคุ้มค่าที่จะเสี่ยงกระทำผิด แต่หากบทลงโทษหนักเกินไป ก็จะทำให้ผู้กระทำผิดพยายามปกปิดการกระทำผิดของตนเอง โดยการทำร้ายเหยื่อหรือทำให้เหยื่อได้รับผลร้ายมากขึ้น เช่น หากใช้โทษประหารชีวิตกับการปล้นหรือข่มขืนจะกระตุ้นให้มีการปล้นแล้วฆ่าเจ้าทุกข์หรือข่มขืนแล้วฆ่ามากขึ้นเพื่อปกปิดการกระทำผิดของตนเอง เพราะโทษเท่ากัน ในขณะที่เดียวกัน กระบวนการยุติธรรมจะต้องทำงานหนักมากขึ้นในการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เพราะยังมีโทษหนักยิ่งต้องมีการพิสูจน์หรือมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน ศาลจึงจะส่งลงโทษ หากพยานหลักฐานหรือการฟ้องร้องดำเนินคดีไม่รัดกุมพอก็จะเป็นโอกาสให้ผู้กระทำผิดหลุดรอดจากการถูกลงโทษไปได้ ดังนั้น โทษจึงต้องมีความเหมาะสมและตัดเทียบกับการกระทำผิด จึงจะมีผลในการข่มขู่ยับยั้งอย่างใดก็ตาม แม้หลักการของ การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งจะมุ่งในการป้องกันอาชญากรรม แต่ก็ปรากฏว่าในประเทศที่มีการลงโทษอย่างเฉียบขาดและรุนแรงก็ยังมีอาชญากรรมเกิดขึ้นอยู่ทั่วไป ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าการลงโทษจะมีผลในการข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดได้จริงหรือและแค่ไหนเพียงไร นอกจากนี้ การลงโทษเพื่อมุ่งข่มขู่ยับยั้ง ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำผิดเกิดความสำนึกเพียงแต่ทำให้เกิดความเกรงกลัวเท่านั้น ซึ่งอาจไม่เพียงพอที่จะยับยั้งการกระทำผิดมิให้เกิดขึ้น

3.3 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู (Reformative)

การลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู (Reformative) การลงโทษผู้กระทำความผิดตามทฤษฎีนี้จะเน้นไปที่ตัวผู้กระทำความผิด โดยมองว่าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาเยียวยาให้กลับตัวเป็นคนดี โดยการวิเคราะห์ผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล เพื่อหาสาเหตุของการกระทำความผิดและวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำความผิดนั้น โดยการลงโทษผู้กระทำความผิดตามหลักการแก้ไขฟื้นฟู เกิดขึ้นในยุคที่มีการตื่นตัวทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นความเป็นเหตุเป็นผล จากวิวัฒนาการของสังคม ที่มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสงบสุข ภายใต้กฎหมาย ซึ่งมีมาตรฐานเดียวกัน โดยรัฐเป็นผู้ออกกฎระเบียบของสังคมและเป็นผู้ควบคุมการกระทำของบุคคลภายในสังคม มิให้ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและมีให้ผู้เสียหายแก่ค้ำแทนแทนการกระทำผิดต่อผู้กระทำความผิดด้วยตนเอง นอกจากนี้ได้แนะแนวทางที่จะแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดีพร้อมที่จะกลับเข้าสู่สังคมที่มีบรรทัดฐานและทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความสามารที่จะยับยั้งการกระทำความผิดนั้นได้โดยตนเอง ที่ไม่ให้มองว่าการลงโทษจำคุกเป็นการลงโทษเพียงอย่างเดียว แต่มีการปรับปรุงตนเองด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกวิชาชีพ การให้การศึกษา รวมทั้งการพยายามช่วยให้ผู้กระทำความผิด ไม่รู้สึกมีปมค้อยจากการที่ได้รับโทษไปแล้ว²⁷

²⁷ ญัตติวัจน์ สุทธิโยธิน, ทฤษฎีการลงโทษ, ในเอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยา ชั้นสูงหน่วยที่ 6, สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี, 2557, หน้า 6-28

3.4 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อตัดโอกาสกระทำผิด (Incapaction)

การป้องกันสังคมหรือการตัดโอกาสกระทำผิดนี้มีหลักการว่า อาชญากรรมย่อมไม่เกิดขึ้น ถ้าไม่มีอาชญากรหรืออาชญากรไม่มีโอกาสที่จะทำผิด การลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสกระทำผิดมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง คือเพื่อป้องกันอาชญากรรม แต่แตกต่างกันว่า ตามหลักการของการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้ง มุ่งให้เกิดความเกรงกลัวไม่กระทำผิดขึ้นอีก ส่วนการลงโทษเพื่อตัดโอกาสกระทำผิดมุ่งป้องกันการกระทำผิดซ้ำ โดยการทำให้เขาหมดโอกาสที่จะกระทำผิดขึ้น ซึ่งวิธีการที่จะขจัดผู้กระทำผิด อาจทำได้โดยการเนรเทศเพื่อป้องกันสังคมจากอาชญากร โดยการกักขังอาชญากรไปอยู่ที่อื่นเพื่อให้สังคมปลอดภัย เช่น อังกฤษเคยส่งนักโทษไปไว้ที่ออสเตรเลีย หรือโดยการทำลายอวัยวะ เพื่อตัดโอกาสผู้กระทำผิดในการประกอบอาชญากรรม เช่น ตัดมือพวกลักขโมย ทำให้ตัดโอกาสลักขโมย หรือการประหารชีวิต สำหรับการประกอบอาชญากรรมเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ สำหรับวิธีการลงโทษที่สนองต่อวัตถุประสงค์นี้และใช้กันแพร่หลายในปัจจุบัน ก็คือการจำคุกโดยการกักขังผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมให้ปลอดภัย แต่การจำคุกเป็นวิธีที่แยกผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเป็นการชั่วคราว เพราะการลงโทษจำคุกไม่ได้เป็นวิธีที่ดีที่สุด เนื่องจากผู้กระทำความผิดยังคงต้องกลับมาอยู่ในสังคมในท้ายที่สุด และแม้จะเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตซึ่งมักจะมีการลดโทษ เมื่อกลับมาแล้วผู้กระทำความผิดอาจมีความโกรธแค้นสังคมมากยิ่งขึ้น เป็นผลต่อเนื่องจากการลงโทษที่เขาได้รับหรือปรับตัวเข้ากับสังคมยากขึ้น เพราะสังคมไม่ยอมรับ เนื่องจากมีตราบาปเป็นคนที่ถูก²⁸

3.5 ทฤษฎีการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Individualization)

การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Individualization) คือจะต้องมีการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Punishment to Fit the Crime) โดยพิจารณาถึงความจริงที่ว่า มนุษย์แต่ละคนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกันในการรับผิดชอบ ทั้งยังมีบุคลลหลายประเภทที่ควรได้รับการลดโทษหรือไม่ต้องรับโทษเลย การลงโทษตามแนวความคิดนี้จะมุ่งเน้นที่ตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง หากได้ต้องการให้มีผลถึงบุคคลอื่นไม่ โดยมุ่งที่จะปรับปรุงแก้ไข อบรม บ่มนิสัยของผู้กระทำความผิดให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับตนเป็นพลเมืองดีและกลับคืนสู่สังคมได้เพราะการลงโทษโดยการทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับความยากลำบากหรือได้รับผลร้ายนั้น ในบางกรณีก็ไม่เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด และไม่สามารถ ทำให้ผู้กระทำความผิดประพฤติตัวดีขึ้นได้การลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดมีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การที่มนุษย์แต่ละคนกระทำผิดนั้น ย่อมเนื่องมาจากบุคลิกลักษณะอุปนิสัยของผู้กระทำความผิดและพฤติการณ์ภายนอก เช่น สิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมถือเป็น

²⁸ “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 30 - 32

ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลที่จะกระทำความผิด ฉะนั้น บุคคลจึงต้องปรับบุคลิกลักษณะของตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เพราะบุคลิกลักษณะกับสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา²⁹ แต่บุคคลแต่ละคนย่อมไม่สามารถปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะการณ์ต่างๆ ได้เหมือนกัน เพราะบุคคลแต่ละคนต่างมีบุคลิกลักษณะหรือส่วนที่ประกอบเข้าเป็นบุคลิกลักษณะที่แตกต่างไป ดังนั้น แบบแห่งการประพฤติดของบุคคลย่อมมีลักษณะแตกต่างกัน ไปด้วย ซึ่งอาจเป็นในทิศทางที่เข้ากับสังคมหรืออาจเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม นักจิตวิทยาจึงเชื่อว่า ลักษณะของความประพฤติดอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมมีปรากฏอยู่ในตัวบุคคลทุกคน ซึ่งหมายความว่าบุคคลทุกคนมีความเอนเอียงไปในทางประกอบอาชญากรรมด้วยกันทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี สิ่งแวดล้อมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลในการกระทำความผิด โดยสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกระตุ้นการตัดสินใจของบุคคลให้กระทำความผิดไม่ว่าบุคคลนั้น จะมีความคิดที่จะกระทำความผิดอยู่ก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยหลักความเป็นจริงแล้วมนุษย์ก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและต้องปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในการตัดสินใจของบุคคล เพื่อกระทำการใดนั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สังคม เศรษฐกิจ จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ เป็นต้น และบุคคลจะตัดสินใจอย่างไรก็ย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มากระตุ้นให้คนกระทำความผิด ดังนั้น การกระทำความผิดของบุคคล จึงมีสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น บุคคลที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดมักพบเห็นการกระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์อยู่เป็นประจำจนเกิดความเคยชิน ทำให้เกิดการเลียนแบบอาชญากรขึ้น โดยได้ลงมือกระทำความผิดเช่นนั้นบ้าง เป็นต้น ประกอบกับอิสระและเสรีภาพเป็นสิ่งที่สำคัญและมีอยู่ในการกระทำของบุคคล ฉะนั้น บุคคลจะกระทำความผิดหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับทางเลือกตัดสินใจของตนเองเป็นสำคัญ³⁰

²⁹ Bruce K. Alexander, Psychology of addiction, Simon Fraser University, อ้างใน วารสารกำลังใจ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม – มีนาคม 2560, หน้า 33

³⁰ Raymond Saleilles, The Individualization of Punishment. Publication No.15: Patterson Smith Reprint in Criminology, Law Enforcement and Social Problems, 1968, pp. 177 – 179, อ้างใน ยุพาวดี ปานช่วย, การกบฏโทษ : ศึกษาหลักการพิจารณาตัวผู้ต้องโทษเป็นรายบุคคลและนโยบายทางอาญา, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557, หน้า 55

4. โทษประหารชีวิตในประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการใช้การลงโทษประหารชีวิตมาตั้งแต่สมัยโบราณ จากหลักฐานทางกฎหมายอันเก่าแก่ และอาจจะแบ่งช่วงเวลาหรือยุคของกฎหมายออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ซึ่งเป็นการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ซึ่งเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีแนวคิดเรื่องการลงโทษประหารชีวิต เพื่อแก้แค้นผู้กระทำความผิดให้ สอดคล้องกับความผิดได้กระทำ เพื่อไม่ให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่างให้เกินความกลัวกระทำความผิดอีกเพื่อ ชดเชยความผิดที่ก่อ และเพื่อป้องกันสังคมและตัดโอกาสก่อเหตุอีก และวิธีการประหารชีวิตที่ แตกต่างกัน

ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ได้มีการวิเคราะห์ปัญหาวิธีการ ประหารชีวิต และได้ยุติว่าให้เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตใหม่จากเดิมใช้วิธีฟันคอด้วยดาบเป็นการ ใช้อาวุธปืนยิงเมื่อปี พ.ศ.2477 มีการแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 13 และให้ใช้ข้อความ ต่อไปนี้แทน “ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิตให้เอาไปยิงเสียให้ตาย” และต่อมามีการตรากฎหมายอาญา ใหม่คือ

ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 (เป็นฉบับที่ใช้จนถึงปัจจุบัน) ได้มีขึ้นเมื่อ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชการที่ 9 ได้มีพระราชดำริปรับปรุงกฎหมาย อาญาใหม่ เพราะตั้งแต่ได้มีประกาศใช้กฎหมายอาญา พ.ศ.2451 (ร.ศ.127) เป็นต้นมาบ้านเมืองได้ เปลี่ยนแปลงไปมากจึงได้โปรดเกล้าฯ ให้ตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2499 ขึ้น ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2500 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันซึ่งได้มี การแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน โดยมีการกำหนดลักษณะความผิดที่มีโทษประหารชีวิตตามประมวล กฎหมายอาญา คือ

1) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีรัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามมาตรา 107,108,109 และมาตรา 111

2) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในและภายนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 113,119,121,122,124,127 และมาตรา 129

3) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 148 และมาตรา 149

4) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม มาตรา 201 และมาตรา 202

5) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชนวางเพลิงเผาทรัพย์ในเหตุ ฉุกเฉินตามมาตรา 218 และมาตรา 224

- 6) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามมาตรา 277 ทวิ, 277 ตี และมาตรา 280
- 7) ความผิดต่อชีวิตมาตรา 288 และมาตรา 289
- 8) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามมาตรา 312 ทวิ, 313, และมาตรา 314

5. วิวัฒนาการวิธีการลงโทษ

ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ยังคงมีการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดด้วยวิธีการประหารชีวิตอยู่ตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน เพียงแต่ว่าได้เปลี่ยนแปลงวิธีการลงโทษให้ลดความทารุณโหดร้ายลงมาเท่านั้นเอง ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่เก่าแก่อันมีพัฒนาการความเป็นรัฐมาแล้วกว่าพันปีก็ตาม แต่ที่หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตนั้นกลับปรากฏหลักฐานอยู่เฉพาะสมัยกรุงศรีอยุธยาเท่านั้นคือในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิบดีที่ 2 (พ.ศ.1978) ได้มีกฎหมายกำหนดไว้ว่า³¹

แต่ที่สืบไปเมื่อนำ ถ้าผู้ใดทงองอาจ มักใหญ่ใฝ่สูงศักดิ์ กระบถประทุษร้ายต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะปลงพระองค์ลงจากเสวตรฉัตรก็ดี และโจรคุมพรรคพวกคือสรรพศาสตราวุธ เข้าปล้นตีเมืองเผาจนกัณฑ์ ปล้นตีพระนครเผาพระราชนิเวศมณฑลเสนาสถานวังคลังจางกัณฑ์ ปล้นตีอ่าวสา เสาพระอุโบสถและสังฆาราม จับพระสงฆ์สามเณรและภุคหัตถ์ชาวบ้านมัดผูกพันแทงลงด้วยคบเพลิงปั้งย่าง เอาแหลนหลาวเสียบร้อยกระทำกรรมสาหัส เร่งรัดเอาสิ่งของโดยทารุณทาระกำหยาบช้า ฆ่าสมณสามเณรและเจ้าทรัพย์ด้วยประการใดก็ดี ผู้ใดใจฉกรรจ์ฆ่าบิดามารดา คณาญาติ ครูอุปัชฌาจารย์ ตายก็ดี แลคนร้ายใจเป็นมฤตชาติผู้ เออองค์พระพุทธรูปพระธรรมมาเหยียบย่ำ ทำทวารการลามกประการใดก็ดี และโจรลักทารกไปมิได้กลัวแก่บาปหยาบช้าสาหัส ตัดมือ ตัดเท้า ตัดคอทวารก ถอดเอากำไลและเครื่องประดับก็ดี ท่านว่ามันจำพวกนี้เป็นผู้ร้ายยิ่งโจรให้ลงโทษกรรมกรณ์ 21 สถาน สำหรับวิธีการประหารชีวิตตามพระไอยการกระบดศึกได้อธิบายวิธีการไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ดังนี้

- (1) ให้ต้อยกะโหลกศีรษะออกแล้วเอาคีมคีบเหล็กเผาไฟจนแดงใส่ลงในมันสมอง
- (2) ถลกหนังศีรษะออกแล้วเอกรวดทรายขัด
- (3) เอาขอเกี่ยวปากให้อ้าไว้แล้วเอาไฟจุดเผาในปาก
- (4) เอาสิ่วแสะแหะปากจนถึงหู แล้วเอาขอเกี่ยวให้อ้าปากไว้ให้โลหิตไหลออกจนตาย

³¹ วินัย เจริญเฉลิมศักดิ์, ในเอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง ทฤษฎีและหลักกฎหมายราชทัณฑ์แก่ข้าราชการระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ, สังกัดเรือนจำกลางบางขวาง ประจำปี 2559-2560, สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2560, จาก <https://www.gotoknow.org>

- (5) เอาผ้าชุบน้ำมันพันให้ทั่วกายแล้วเอาไฟจุดเผาทั้งเป็น
- (6) เอาผ้าชุบน้ำมันพันมือทั้งสิบนิ้วแล้วเอาไฟจุดเผา
- (7) ให้เชือดเนื้อให้เป็นแรงเป็นริ้วตั้งแต่ใต้คอกลงไปจนถึงข้อเท้า แล้วเอาเชือกผูกจุดคร่าตีให้เดินเหยียบขี้ริ้วเนื้อหนังของตนจนกว่าจะตาย
- (8) ให้เชือดเนื้อให้เป็นแรงริ้วตั้งแต่ใต้คอกลงมาถึงเอว กับเชือดตั้งแต่เอวอย่างเดียวยาวมาถึงข้อเท้า กระทำให้เนื้อที่เป็นริ้วเบื้องบนตกปกคลุมลงมาเหมือนนุ่นผ้าคารอง
- (9) ให้เอาหางเหล็กสวมข้อศอกทั้งสองข้าง สวมข้อเท้าทั้งสองข้างแล้วเอาหลักเหล็กสอดลงไปในวงเหล็กซึ่งตรึงไว้กับพื้นดินอย่าให้คืนได้ แล้วเอาไฟเผาให้รอบตัวจนกว่าจะตาย
- (10) ให้เอาเบ็ดใหญ่เกี่ยวเนื้อหนังและเอ็นให้หลุดขาดออกมาจนกว่าจะตาย
- (11) ให้สับฟันทั่วกายแล้วเอาหวีเหล็กชุบน้ำสบกิริชชุดเนื้อหนังและเอ็นจนเหลือแต่ร่างติดกระดูก
- (12) ให้นำอนตะแคงเอาหลาวเหล็กตอกลงไปในช่องหูให้ติดกับดินแล้วจับหมุนรอบๆ เหมือนวงล้อเกวียน
- (13) ให้เอาลูกศิลาบดทุบกระดูกให้แหลกแล้วพับห่อเนื้อหนังกับทั้งกระดูกวางไว้
- (14) ให้เกี่ยวน้ำมันให้เดือดและเทรดสาดลงมาตั้งแต่ศีรษะจนกว่าจะตาย
- (15) ให้ขังสุนัขที่ดุร้ายที่ให้อุดอาหารหลายวันแล้วปล่อยออกมาให้กัดทั้งเนื้อหนังกินให้เหลือแต่กระดูก
- (16) ให้เอาขวานผ่าอกทั้งเป็นแล้วแหกอกออก
- (17) ให้แทงด้วยหอกทีละน้อยๆ จนกว่าจะตาย
- (18) ให้ขูดหลุมฝังแค่เอว แล้วเอาฟางปกจุดไฟเผาให้ไฟครอกพองหนังใหม่จากนั้นก็เอาไถเหล็กไถให้เป็นท่อนๆ
- (19) ให้จับเชือดเนื้อออกเป็นชิ้นๆ ทอดน้ำมันแล้วให้กินเนื้อตัวเอง
- (20) ให้ตีด้วยตะบองสั้นหรือตะบองยาว
- (21) ให้ตีด้วยหวายทั้งหนาม³²
- นอกจากโทษกรรมกร 21 สถานแล้วยังมีโทษอีกอย่างหนึ่งซึ่งมีชื่อเฉพาะว่าโทษกรรมกร 11 ประการ คือ
- (1) ทวนด้วยหวาย
 - (2) ตัดนิ้ว

³² ประเทือง ธนียผล, *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552, หน้า 125

- (3) ตัดเท้าทั้งสองข้าง
- (4) ตัดมือตัดเท้าทั้งสองข้าง
- (5) ตัดหูทั้งสองข้าง
- (6) ตัดจมูก
- (7) ตัดหูทั้งสองข้างและตัดจมูก
- (8) ตัดปาก แหวะปาก
- (9) เสียบเขี้ยวหรือเสียบคาไว้
- (10) ตัดศีรษะ
- (11) จองจำทำประการแล้วใส่คุกไว้

โทษทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วนี้รวมเรียกว่า โทษเวทดิ้งษกรรมกรณ 32 ประการ ส่วนการลงโทษผู้กระทำผิดก็แล้วแต่พระชักร (ปัจจุบันคือผู้บัญชาการเรือนจำ) จะเลือกใช้วิธีใด และจะเลือกใช้วิธีก็ได้จนกว่านักโทษจะตาย โทษเวทดิ้งษกรรมกรณ 32 ประการนี้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมสองครั้งด้วยกันคือ ครั้งแรกในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ.1988) และครั้งที่สองใน สมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ (พ.ศ.2133) วิธีการลงโทษดังกล่าวไว้ข้างต้นแล้วนั้น สำหรับทางพระพุทธศาสนาก็มีกล่าวไว้ละเอียดในเทวทูตสูตร ซึ่งกล่าวถึงราชทัณฑ์ที่ใช้ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดกฎหมายของทางฝ่ายบ้านเมือง³³

วิธีการลงโทษประหารชีวิตของไทยได้วิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามลำดับจนถึงปีพุทธศักราช 2451 (ร.ศ.127) ประเทศไทยจึงได้เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตมาเป็นการตัดศีรษะอย่างเดียว ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 แห่งกฎหมายลักษณะอาญาว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาให้ลงอาญาประหารชีวิต ท่านให้เอามันไปตัดศีรษะเสีย” สำหรับสถานที่ที่ใช้เป็นลานประหารในครั้งนั้นก็คือบริเวณป่าช้าของวัดพระเชตุพนหลังจากนั้นก็ค่อยๆ ขยับห่างออกไปจากพระนครทุกที สถานที่ที่เคยใช้เป็นลานประหารนั้น ได้แก่ วัดปทุมคงคา วัดสำเหร่ วัดโลก หรือวัดพลับพลาชัย วัดมัทกะสัน และท้ายสุดคือวัดโบสถ์ ตำบลคลองปลากด จังหวัดสมุทรปราการ

ประเทศไทยใช้วิธีการประหารชีวิตนักโทษด้วยการตัดศีรษะด้วยดาบอยู่เป็นเวลานาน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2451 เป็นต้นมาจนถึง พ.ศ.2477 จึงได้เปลี่ยนมาเป็นการประหารชีวิตโดยวิธียิงด้วยปืนสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบันดังที่ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิตให้เอาไปยิงเสียให้ตาย”

³³ ความรู้ด้านกฎหมายและคดีความ: เทวดิ้งษกรรมกร, การลงโทษเลียนแบบนรกภูมิ, สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2560, จาก www.natjar2001law.blogspot.com

6. วิวัฒนาการการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย

การลงโทษผู้กระทำความผิดในทุกประเทศ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ เริ่มจากการลงโทษอย่างโหดร้ายเพื่อตอบแทนให้สมแก่กัน เพื่อข่มขู่ยับยั้งให้เกรงกลัวและเข็ดหลาบ แล้วคลี่คลายลงมาเป็น การฟื้นฟูอบรมแก้ไขให้คืนรูปแบบการลงโทษในแต่ละยุคสมัยก็เปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการปกครองและสังคมเป็นสำคัญ³⁴

โดยแบ่งการลงโทษตามยุคสมัย ดังนี้คือ

6.1 สมัยกรุงศรีอยุธยา

แม้กฎหมายเก่าในสมัยกรุงศรีอยุธยาจะสูญหายไปมาก แต่จากกฎหมายตราสามดวงซึ่งได้ประมวลไว้ในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ สามารถแสดงให้เห็นเค้าโครงการลงโทษในสมัยอยุธยาได้ว่า เป็นการลงโทษเพื่อแก้แค้น ตอบแทน และข่มขู่ยับยั้ง เพราะมุ่งลงโทษที่ตัวผู้กระทำความผิด อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะโทษประหารชีวิตในพระอัยการขบถศึก อันว่าด้วยโทษทวะสังฆกรรมกรรม 32 ประการ ได้กำหนดวิธีการประหารชีวิตหลายรูปแบบอย่างน่าสยดสยอง การลงโทษสมัยอยุธยา พอจะประมวลได้ ดังนี้

(1) การประหารชีวิต ปกติใช้วิธีตัดศีรษะด้วยดาบ แต่ในกรณีกบฏได้มีบทบัญญัติในลักษณะที่โหดร้ายทารุณอย่างยิ่ง ซึ่งเข้าใจว่ามุ่งหมายข่มขู่ให้เกรงกลัว และในกรณีลงโทษพระราชวงศ์ก็มีวิธีประหารชีวิตแตกต่างจากสามัญชน

(2) การลงโทษร่างกายให้เจ็บปวดทรมาน โดยปกติใช้เข็ญด้วยหวาย หรือทวนด้วยลวดหนั่ง จองจำหรือพันธนาการด้วยข้อคา พวงคอ ล่ามโซ่ ตรวน ขึ้นขาหยั่ง บั่นทอนอวัยวะด้วยการตัดมือ ตัดเท้า ตอกเท้า ตอกเล็บ ควักนัยน์ตา แหวะปาก ตัดลิ้น

(3) ประจาน ได้แก่ สักหน้าหรือตัว แหะหน้าผากหรือแก้ม พร้อมทั้งจำเครื่องพันธนาการ มีคนตีฆ้องร้องประกาศความชั่วตระเวนไปรอบเมือง

(4) ปรับตามลักษณะความร้ายแรงของความคิดและตามฐานันดรศักดิ์

(5) ริบทรัพย์ มักคู่กับโทษประหารชีวิต เรียกว่า ริบราชบาตรคือถูกริบทั้งหมด ทั้งทรัพย์สิน เงินทอง รวมทั้งลูกเมีย

(6) โทษจำคุกไม่มีกำหนดยาวนานเท่าใด แล้วแต่พระเจ้าอยู่หัวจะโปรดพระราชทานอภัยโทษ หรือมีพระบรมราชโองการสั่งให้เป็นอย่างไร

³⁴ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิตนักโทษ พ.ศ.2546

6.2 สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์

หลักการและแนวความคิดในการลงโทษก็ไม่แตกต่างกับสมัยกรุงอยุธยามากนัก เรือนจำในกรุงเทพฯ มี 2 อย่าง คือ “คุก” ใช้เป็นสถานที่จำขังผู้ร้ายที่มีกำหนดโทษสูง 6 เดือนขึ้นไป ส่วนผู้ต้องขังที่มีการกำหนดโทษตั้งแต่ 6 เดือนลงมาก็ให้ขังไว้ใน “ตะราง” ซึ่งมีอยู่หลายตะรางด้วยกัน สังกัดกระทรวง ทบวง กรม ที่บังคับบัญชากิจการนั้นๆ ส่วนการเรือนจำในหัวเมืองชั้นนอก อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการเมือง มีสถานที่คุมผู้ต้องโทษ เรียกว่า ตะรางประจำเมือง ถ้าเป็นกรณีความผิดจนจรมหันตโทษ ผู้ว่าราชการเมืองต้องส่งผู้กระทำผิดมายังกระทรวงเจ้าสังกัด การคุมขังนักโทษสมัยนั้นมิได้มีกฎข้อบังคับไว้โดยเฉพาะให้แล้วแต่ผู้ว่าราชการเมืองจะกำหนดขึ้น ใช้องตามแต่จะเห็นควร

6.3 ยุคแห่งการปรับปรุงสมัยรัชกาลที่ 5

นับเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงงานราชทัณฑ์ของไทย ให้ก้าวหน้าขึ้น ทรงจัดระเบียบการคุกตะรางใหม่ เมื่อ ร.ศ.110 โดยได้มีการยกเลิกจารีตนครบาลอันโหดร้ายและประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ.120 เพื่อใช้บังคับกิจการเรือนจำ เป็นการเฉพาะ ทรงวางระเบียบข้อบังคับเรือนจำ ให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ด้วยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ซึ่งมีหลักการและวิธีการลงโทษที่ได้ผ่อนคลายความทารุณ โหดร้ายลงไปมา อีกทั้งได้บัญญัติวิธีการลงโทษผู้กระทำผิดอาญาแผ่นดินต้องผ่านกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และเรือนจำ ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 6 จึงได้ประกาศตั้งกรมราชทัณฑ์ขึ้นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2458 โดยรวมกิจการเรือนจำทั่วราชอาณาจักรไว้ในสังกัดกรมราชทัณฑ์กระทรวงนครบาล การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามระเบียบกฎข้อบังคับอันเดียวกัน นับว่าการราชทัณฑ์ไทยได้พัฒนาไปสู่แนวทางที่มีเหตุผลยิ่งขึ้น

6.4 ยุคปัจจุบัน

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2475 การราชทัณฑ์ไทยได้พัฒนาการเข้าสู่ยุคปัจจุบัน เริ่มจากการสร้างเรือนจำกลางบางขวางให้เป็นเรือนจำที่ทันสมัยในปี พ.ศ.2477 แก้ไขเปลี่ยนแปลงวิธีประหารจากการประหารชีวิตด้วยดาบ มาเป็นการประหารชีวิตโดยใช้ปืน มีการกำหนดนโยบายอาญาและหลักทัณฑ์ปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและตามหลักการของอารยะประเทศยิ่งขึ้น ประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 กำหนดหลักการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติ

ต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติ และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และมุ่งในเรื่องการฟื้นฟูอบรมแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีต่อไป³⁵

7. กรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยมีเรือนจำ และทัณฑ์สถานทำหน้าที่หลักในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ประกอบด้วย การลงโทษ การควบคุม การให้การศึกษาอบรม ฝึกอาชีพ บำบัดรักษา สงเคราะห์ และการจัดสวัสดิการแก่ผู้กระทำผิด รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง ในฐานะที่เป็นพลเมืองของชาติ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงและปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีภายใต้รูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมแก่ผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคล ตลอดจนปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลที่สอดคล้องกับภาวะแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ

7.1 ความหมายและขอบเขตของกรมราชทัณฑ์

กล่าวคือ ราชทัณฑ์³⁶เป็นคำที่มาจากภาษาบาลี หมายถึง โทษหลวง คือโทษซึ่งพระเจ้าแผ่นดินเป็นผู้มีอำนาจใช้ ในสมัยก่อนกรมราชทัณฑ์ที่มีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Department of penitentiary” ซึ่งคำว่า “Penitentiary” Webster’s Third New international Dictionary ได้ให้ความหมายว่า หมายถึงสถาบันที่ใช้ในการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดกฎหมายเพื่อการลงโทษ เพื่ออบรมฟื้นฟูจิตใจและใช้แรงงานให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อมาสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีผลสะท้อนให้ขอบเขตของงานราชทัณฑ์ในปัจจุบันได้ขยายกว้างออกไป โดยมีใจจำกัดอยู่เพียงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องขังภายในเรือนจำเท่านั้น กิจกรรมราชทัณฑ์จึงต้องขยายขอบเขตครอบคลุมไปถึงการดำเนินงานแก้ไขพฤติกรรม เช่น การใช้ระบบบ้านกึ่งวิถี วิธีการไม่ควบคุม เช่น การคุมประพฤติ เป็นต้น เนื่องจากงานราชทัณฑ์ในปัจจุบันได้พุ่งเล็งถึงการแก้ไขผู้กระทำผิด (correction) เป็นส่วนใหญ่และด้วยเหตุนี้ในสหรัฐอเมริกา ยุโรป และรวมทั้งประเทศไทยจึงเปลี่ยนชื่อหน่วยงานที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดจากคำว่า “Department of Penitentiary”

³⁵ รายงานการศึกษา เรื่อง โทษประหารชีวิตในประเทศไทย, สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2557, หน้า 33-39

³⁶ อรรถ สุวรรณบุบผา, *หลักอาชญาวิทยา*, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518, อ้างใน อัจฉริยา ชูดีนันท์, *อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา*, 2556, หน้า 168

เป็นคำว่า “Department of corrections”³⁷ ซึ่งหมายถึง การแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยความคิดหลักอยู่ที่ว่า การดำเนินการกับผู้กระทำผิดนั้น ไม่ว่าจะเข้าไปในรูปใดหรือวิธีใดผลที่สุดก็เพื่อแก้ไขให้ผู้กระทำผิดกลับตนเป็นพลเมืองดี มีประโยชน์ต่อบ้านเมืองไม่กลับไปก่อทำความผิดอีกต่อไป ยกเว้นโทษประหารชีวิต แต่สำหรับในภาษาไทยยังคงใช้คำว่า “กรมราชทัณฑ์” ตามเดิม

อนึ่ง ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติราชทัณฑ์กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและขอบเขตของงานราชทัณฑ์ ดังนี้ คือ

- 1) ควบคุม กักขังผู้ต้องหาและกระทำผิดไว้มิให้หลบหนีตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนดโทษและดำเนินการประหารชีวิตสำหรับผู้กระทำผิดที่ต้องโทษถึงประหารชีวิต
- 2) แก้ไขอบรมผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นคนดี เพื่อให้สังคมปลอดภัยเมื่อเขาพ้นโทษ
- 3) ฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ จะได้ดำรงชีวิตเป็นพลเมืองดี และเป็นการใช้แรงงานผู้ต้องขังให้เกิดประโยชน์

จากหน้าที่ความรับผิดชอบของงานราชการราชทัณฑ์ดังกล่าว งานราชทัณฑ์จึงจำเป็นต้องใช้วิทยาการความรู้หลายด้าน ได้แก่ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จิตวิทยา สังคมสงเคราะห์และวิชาชีพหลายด้าน ได้แก่ งานช่างฝีมือต่างๆ ช่างเทคนิคและสาขาวิชาต่างๆอีกมาก เพื่อดำเนินการควบคุม อบรม แก้ไขและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพและได้ผลดี อันจะเป็นประโยชน์ในการช่วยลดปัญหาอาชญากรรมและการกระทำความผิดซ้ำ อีกทั้งช่วยให้สังคมปลอดภัยทั้งระยะสั้นและระยะยาว

7.2 วัตถุประสงค์และวิธีการในงานราชทัณฑ์

กล่าวคือในการแก้ไขผู้กระทำความผิด มักประสบกับปัญหาการวินิจฉัยหรือตัดสินใจถึงความเหมาะสมและวิธีการต่างๆที่จะนำมาแก้ไขผู้กระทำความผิด เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้กำหนดไว้ เพราะในทางปฏิบัติต่ออาชญากรทุกวันนี้ ถึงแม้ว่าจะยึดหลักมนุษยธรรมและปฏิบัติตามแนวความคิดฟื้นฟู อบรมจิตใจผู้กระทำผิด ตามหลักการนี้จะต้องต่อสู้กับแนวความคิดอีกแบบหนึ่งที่เรียกว่า “ปฏิบัติจองเวร”³⁸ อันเป็นหลักปรัชญาเก่าๆที่ใช้ลงโทษผู้กระทำผิดมีสาเหตุดังนี้ คือ

- 1) การกำหนดวิธีการที่จะใช้แก้ไขผู้กระทำผิดขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงและแตกต่างกันอยู่ตลอดเวลา

³⁷ อรรถพร ชูบำรุง, *อาชญาวิทยาและอาชญากรรม*, กรุงเทพมหานคร: ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523, หน้า 230

³⁸ อัจฉริยา ชูตินันท์, “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 169

2) ความเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างของอิทธิพลดังกล่าวขึ้นอยู่กับคุณค่าทางจริยธรรมและการปฏิบัติซึ่งยากแก่การประเมินผลเพื่อหาคุณค่า

3) เป็นการยากที่จะแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ปฏิบัติแก้ไขผู้กระทำความผิดให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากเหตุผลข้างต้น จึงก่อให้เกิดแนวคิดว่าการปฏิบัติ (Treatment) ต่อผู้กระทำความผิดควรจะเลือกวิธีการที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพที่สุดโดยพิจารณาเป็นรายๆ ไป พร้อมกับการนำวิทยาการใหม่ๆ เข้ามาใช้ปฏิบัติควบคู่กันไป ทั้งนี้เพราะการลงโทษตามประเพณีดั้งเดิม ถึงแม้จะเป็นวิธีการที่ล้าสมัย แต่ยังคงมีอิทธิพลอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้ โดยเหตุนี้ขบวนการแก้ไขจึงทำหน้าที่ผสมผสานกันระหว่างแนวคิดดั้งเดิมกับแนวคิดใหม่ อันได้แก่ การแก้ไขและบำบัดรักษาผู้กระทำความผิดและอาจกล่าวได้ว่าโดยทั่วไปแล้วในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดจะต้องมีการควบคุมตัวก่อนที่จะให้การบำบัดรักษาแก้ไข ในการควบคุมตัวนี้ย่อมเห็นได้ชัดว่าเป็นการลงโทษวิธีหนึ่ง เพราะเป็นการตัดสิทธิเสรีภาพบุคคล หรือแม้แต่การคุมประพฤติ (probation) อันเป็นการใช้ระบบไม่ควบคุมตัว แต่การให้ผู้ถูกคุมประพฤติอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยมีเจ้าพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้คอยติดตามผลนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการจำกัดเจตจำนงอิสระ (Free Will) ส่วนบุคคลโดยสิ้นเชิง ซึ่งเท่ากับเป็นการลงโทษ ในอีกลักษณะหนึ่ง

สำหรับวัตถุประสงค์จึงมีเหตุผลหลายประการที่ปะปนกันอยู่ นับตั้งแต่เพื่อป้องกันสังคม ปรับปรุงหรือปรับแต่งสังคม แก้แค้น ยับยั้ง ตลอดจนเพื่อเป็นการฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ดังนั้นในการใช้มาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด รัฐจำเป็นต้องพิจารณาถึงความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคมจากอันตราย ซึ่งอาจจะเกิดจากผู้กระทำความผิดและพิจารณาถึงการอบรม ฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิดควบคู่ไปด้วยกัน

อนึ่ง จะเห็นได้ว่าการลงโทษในสมัยก่อนไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการป้องกันอาชญากรรมมีแต่ปลุกฝังให้ผู้ที่ถูกลงโทษมีความแค้นอาฆาตพยาบาทยิ่งขึ้น เพราะเป็นการลงโทษโดยระบบการแก้แค้นซึ่งไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ขึ้นกับสังคม เมื่อมนุษย์มีความเจริญมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีระเบียบที่ดีเพื่อใช้ปกครองสังคมและเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ทำให้เกิดมีผู้ค้นคิดวิธีการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดให้ถูกต้อง ต่อมาจึงได้พยายามปรับแนวความคิดและวิธีการในการลงโทษให้เหมาะสมและมีมนุษยธรรมมากขึ้น

สำหรับการลงโทษสมัยใหม่ได้มีแนวคิดมุ่งไปในทางแก้ไขอบรมบ่มนิสัยเพื่อให้ผู้ต้องโทษกลับตัวเป็นคนดี ไม่ใช้วิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยการแก้แค้นทดแทนเหมือนสมัยก่อน เพราะการลงโทษเพื่อแก้แค้นไม่ได้ประโยชน์ต่อสังคม และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าทัณฑสถานเป็นสถานที่ป้องกันสังคมให้พ้นจากอาชญากรรมเป็นอย่างดี และนับตั้งแต่ศตวรรษที่ ๒๐ เป็นต้น

มา ระบบเรือนจำและทัณฑสถานได้พัฒนาไปสู่ยุคทันสมัยใหม่อย่างแท้จริงซึ่งแสดงให้เห็นอยู่สองประการ ดังนี้ ประการแรก คือ พัฒนาระบบการราชทัณฑ์ก้าวหน้าในนานาอารยประเทศ ซึ่งเน้นถึงการใช้กระบวนการรอลงอาญาด้วยการคุมประพฤติ การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล การพักการลงโทษ การก่อสร้างเรือนจำและทัณฑสถาน ตลอดจนการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถ ประการที่สอง คือ การจัดระบบเรือนจำโดยกำหนดมาตรฐานการลงโทษ ผู้กระทำความผิดให้สอดคล้องสมานฉันท์กับหลักทัณฑ์วิทยาการสมัยใหม่ หลักพฤตินิยมศาสตร์ และการใช้เรือนจำหรือทัณฑสถานให้น้อยลงกว่าเดิม

7.3 ความเป็นมาของงานราชทัณฑ์ในประเทศไทย

กล่าวคือ งานราชทัณฑ์ในประเทศไทยมีความเป็นมาที่สอดคล้องกับประวัติศาสตร์การปกครองและกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมาโดยตลอด ซึ่งงานราชทัณฑ์ในประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 3³⁹ สมัย คือ งานราชทัณฑ์ก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว งานราชทัณฑ์สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงปัจจุบัน ซึ่งกล่าวเป็นลำดับ ดังนี้

1) งานราชทัณฑ์ก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ ในสมัยก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การควบคุมรับผิดชอบกิจการเรือนจำได้แยกสังกัดไปตามส่วนราชการต่างๆ ในรูปแบบที่สอดคล้องกับการปกครองระบบจตุสดมภ์ โดยแบ่งภารกิจควบคุมนักโทษออกเป็นเรือนจำกรุงเทพฯ กับเรือนจำหัวเมืองชั้นนอก เฉพาะในกรุงเทพฯ มีชื่อเรียกอยู่สองอย่าง คือ กุก กับ ตะราง โดยกุกใช้เป็นที่คุมขังผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปซึ่งสังกัดกระทรวงนครบาล สำหรับตะรางใช้เป็นที่คุมขังที่มีโทษจำคุกไม่ถึง 6 เดือนลงมา กับผู้กระทำความผิดที่ต้องรับพระราชอาญาที่มีโจรผู้ร้าย สังกัดอยู่ตามกระทรวงทบวงกรมที่บังคับกิจการนั้นๆ เช่น ตะรางกลาโหม ตะรางมหาดไทย เป็นต้น ส่วนเรือนจำหัวเมืองชั้นนอก การไต่สวน โจรผู้ร้ายและการตุลาการอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการเมือง มีสถานที่คุมขัง เรียกว่า ตะรางประจำเมือง

2) งานราชทัณฑ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองกล่าวคือ งานราชทัณฑ์สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนับว่าเป็นยุคแห่งการปฏิรูปตามแบบอย่างนานาอารยประเทศอย่างจริงจัง อนึ่ง พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างคุกใหม่ เรียกว่า “กอมหันตโทษ” หรือ “คุกใหม่” ทั้งยังโปรดเกล้าฯ ให้สร้างตะรางขึ้นใหม่ เรียกว่า “กอมลหุโทษ” การก่อสร้างเรือนจำทั้งสองแห่งได้แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2433

³⁹ อรรถพร ชูบำรุง, “เรื่องเดียวกัน”, หน้า 444

และเรียกคุกและตะรางทั้งสองแห่งนี้ใหม่ว่า “กรมนักโทษ” สังกัดในกระทรวงนครบาล ครั้นในปี พ.ศ. 2540 ได้มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า มีพระราชประสงค์จัดให้การไต่สวนคดีมีโทษหลวงและการทำโทษผู้ที่ล่วงพระราชอาญา มีความผิดตามคำพิพากษานั้นมารวมอยู่ในหน้าที่ตุลาการและให้อยู่ในบังคับบัญชาของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ส่วนการเรือนจำหัวเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก่อนปี พ.ศ. 2435 นั้น การปกครองมณฑลฝ่ายเหนือขึ้นอยู่กับกระทรวงมหาดไทย หัวเมืองฝ่ายใต้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของกระทรวงกลาโหม โดยมีผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบการเรือนจำ ต่อมาในปี พ.ศ. 2444 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระบรมราชโองการประกาศว่า “เป็นการสมควรที่จะให้มีพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำไว้เป็นกฎหมายสำหรับแผ่นดินเพื่อให้เสนาบดีเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสจัดการเรือนจำให้เป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น” จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำรัตนโกสินทร์ศก 120 ขึ้น โดยประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2444 ต่อมาจนถึง 35 ปี จึงถูกยกเลิกไปโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไปให้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะเรือนจำ ร.ศ. 120 กับทั้งบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือมีข้อความขัดแย้งพระราชบัญญัตินี้” ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำริเห็นสมควรที่จะจัดการแก้ไขการคุมขังนักโทษให้ดียิ่งขึ้น จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา “พระราชบัญญัติประกาศจัดตั้งกรมราชทัณฑ์” ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2485 ในรัชสมัยนี้ ได้มีการรวมการปกครองท้องถิ่นและแบ่งหน้าที่ราชการระหว่างมหาดไทยกับกระทรวงยุติธรรม ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าฐานะเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะฝืดเคืองตกต่ำและทรงพิจารณาเห็นว่าราชการในกรมราชทัณฑ์ที่มีอยู่นั้นก็ได้วางระเบียบข้อบังคับไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบเลิกกรมราชทัณฑ์โดยให้กองมหันตโทษ กองลหุโทษและการเรือนจำทั่วพระราชอาณาจักรไปขึ้นตรงต่อกรมบัญชาการกระทรวงยุติธรรมเมื่อ พ.ศ. 2469 และในปีเดียวกันก็ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้โอนการเรือนจำจากกระทรวงยุติธรรมไปขึ้นสังกัดกระทรวงมหาดไทยโดยมีฐานะเป็นเพียงแผนกหนึ่งเรียกว่า “แผนกราชทัณฑ์”

3) งานราชทัณฑ์สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงปัจจุบัน กล่าวคือ หลังจากประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการราชทัณฑ์⁴⁰ จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการสำนัก และกรมในกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2476 ซึ่งเป็นสมัยที่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตยจึงได้มีการยกฐานะ “แผนกราชทัณฑ์” เป็น “กรมราชทัณฑ์” สังกัดกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้น แต่ในปัจจุบันนี้ กรมราชทัณฑ์สังกัดกระทรวงยุติธรรม

อนึ่งกรมราชทัณฑ์ได้พัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ทั้งหญิงและชาย ตลอดทั้งคนวัยหนุ่มที่กระทำความผิดอีกด้วย กฎหมายหลักที่กรมราชทัณฑ์ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน คือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายอื่น ๆ เป็นสิ่งรองรับในการปฏิบัติงานอีกหลายฉบับ รวมทั้งยึดข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกับข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์กรสหประชาชาติอีกด้วย ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์จัดองค์กรการบริหารงานโดยแบ่งส่วนราชการบริหารออกเป็นราชการส่วนกลางกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนกลางแบ่งเป็นกองต่างๆ และหน่วยงานที่ขึ้นกับราชการบริหารส่วนกลาง คือ ศูนย์การแพทย์ เรือนจำกลาง เรือนจำพิเศษ ทักษสถาน ศูนย์อบรมพิเศษ สถานกักขัง สถานกักกัน สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ได้แก่ เรือนจำจังหวัด เรือนจำอำเภอ ซึ่งกระจายตามพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ

8. วิธีการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย

8.1 การประหารชีวิตด้วยดาบ

ในสมัยโบราณการลงโทษประหาร เรียกว่า “ถูกด้ว” โดยใช้ดาบฟันคอนักโทษ เต็ดขาด ดาบที่ใช้ในการประหารมีรูปร่างต่างๆ กัน ครูเพชฌฆาตเป็นผู้จัดทำดาบขึ้น มีดาบปลายแหลมดาบปลายตัด และดาบหัวปลาไหล การประหารชีวิตครั้งใดจะใช้ดาบชนิดใด ให้อยู่ในดุลยพินิจของครูเพชฌฆาต

เพชฌฆาตผู้ทำหน้าที่ประหารชีวิตมี 3 คน คือ ดาบที่หนึ่ง และตัวสำรองอีก 2 คน เรียกว่า ดาบสองและดาบสาม ถ้าดาบหนึ่งฟันคอไม่ขาด ดาบสองจะต้องซ้ำ ถ้ายังไม่ขาดดาบสามก็ต้องเชื่อคให้ขาด ส่วนพิธีการประหารชีวิตด้วยดาบ มีวัตถุเครื่องมือใช้และพิธีทางไสยศาสตร์

⁴⁰ ประดิษฐ พานิชกร, ประวัติการราชทัณฑ์แห่งประเทศไทย, 2519, หน้า 3 – 11, อังนริยา ชูตินันท์, อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา, 2556, หน้า 172 – 173

หลายอย่าง เช่น มีสายมงคลล้อมรอบบริเวณประหาร กันผีตายโหงจะเฮี้ยน การตัดสายมงคลต้องใช้มิดโดยเฉพาะ จะใช้ของอื่นไม่ได้ เป็นต้น ในสมัยรัชกาลที่ 5 การประหารชีวิตนักโทษด้วยดาบมักทำพิธีกันที่วัด โดยคุมตัวผู้ต้องโทษประหารเดินทางโดยเรือออกจากคุกในลักษณะของจำกรบ 5 ประการ ดังจะสรุปขั้นตอนของการประหารชีวิตด้วยดาบในสมัยรัชกาลที่ 5 ดังนี้

- 1) เมื่อถูกขุ่น ณ ศาลาถูกขุ่น ณ ศาลหลวง วางโทษประหารชีวิต ก็จะนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประหารชีวิต
- 2) ก่อนจะนำตัวไปประหารชีวิตจะต้องถูกเขียน 3 ยกๆ ละ 30 ที รวม 90 ที
- 3) จัดอาหารคาวหวานมือสุดท้ายให้นักโทษกินก่อนประหาร และนิมนต์พระมาเทศน์ให้ฟัง
- 4) นักโทษประหารถูกจับนั่งมัดกับหลักไม้กางเขนแบบก้าจับหลัก
- 5) เพชฌฆาตเอาคินเหนียวอุดหู อุดปาก และแปะไว้ที่ต้นคอนักโทษ เพื่อกำหนดตรงที่จะฟันจากนั้นเพชฌฆาตดาบสองจะร้ายรำไปมา เพื่อรอจังหวะให้จิดนักโทษสงบ พร้อมกับเพชฌฆาตดาบหนึ่งลงดาบฟันคอทันที
- 6) เมื่อประหารแล้ว เจ้าหน้าที่จะตัดเส้นเท้า เพื่อถอดครวนออกแล้วสับร่างกายหรือและเนื้อให้ทานแก่แร้งกา
- 7) เอาหัวเสียบประจาน

8.2 การประหารชีวิตด้วยปืน

ปัจจุบันการลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนจากการประหารชีวิตด้วยดาบมาเป็นการประหารชีวิตด้วยปืน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2477 เป็นต้นมา เรียกว่า การยิงเป้า วิธีการประหารชีวิตเริ่มขึ้น โดยเจ้าหน้าที่อ่านคำสั่งศาลและฎีกาทูลเกล้าซึ่งพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานฯ คินมาให้ผู้ต้องโทษฟังและลงชื่อรับทราบ ต่อจากนั้นเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบหลักฐานทางทะเบียนประวัติให้ถูกต้องและอนุญาตให้ผู้ต้องโทษจัดการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการจำเป็นอื่นใดเป็นลายลักษณ์อักษร แล้วจึงให้ผู้ต้องโทษฟังเทศน์จากพระภิกษุสงฆ์ หรือนักพรตในนิกายศาสนาที่ผู้ต้องโทษเลื่อมใส แล้วให้รับประทานอาหารเป็นมือสุดท้าย จากนั้นนำผู้ต้องโทษเข้าสู่หลักประหาร ซึ่งเป็นลักษณะเป็นไม้กางเขนมีความสูงขนาดใหญ่ โดยผู้ต้องโทษจะถูกมัดด้วยสายดิบ ให้ยื่นหน้าเข้าหลักประหารซึ่งมีไม้ตั้งคร่อม ป้องกัน มิให้ผู้ต้องโทษยื่นตัวงอ หรือเข้าอ่อน ข้อมือทั้งสองผูกมัดติดกับหลักประหารในลักษณะประนมมือกำคอกไม้รูปเทียนไว้ เจ้าหน้าที่นำจากประหารซึ่งมีเป่าวงกลมติดอยู่กับฉาก ตั้งเล็งให้เป้าอยู่ตรงจุดกลางหัวใจของผู้ต้องโทษ แทนปืนประหารตั้งอยู่กึ่งจากฉากประหารประมาณ 4 เมตร เมื่อพร้อมแล้วเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณ โดยโบกธงสีแดง ผู้ทำหน้าที่ลั่นไกปืน คณะกรรมการประหารชีวิตร่วมกันตรวจสอบจนแน่ใจว่านักโทษถึงแก่ความ

ตายอย่างแท้จริง จากนั้นเจ้าหน้าที่จะจัดพิมพ์ลายนิ้วนักโทษประหารเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อยืนยันว่าไม่ประหารชีวิตผิดตัว

8.3 เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประหารชีวิต

8.3.1 หลักประหารชีวิต

หลักไม้กางเขน การประหารชีวิตด้วยดาบและปืนกล ใช้ไม้กางเขนสำหรับมัดผู้ต้องโทษ การประหารชีวิตด้วยปืนกลให้ยื่นหันหลัง หรือพูดง่ายๆ ว่ายิงข้างหลังนั่นเอง การใช้หลักไม้กางเขนก็เพื่อไม่ให้คืน ทำขึ้นเมื่อ พ.ศ.2481

8.3.2 ฉากสำหรับนักโทษประหารชีวิต

ฉากไม้ชนิดตั้งรูปสี่เหลี่ยมมีผ้าชิง การประหารด้วยการยิง จะมีฉากไม้ชนิดตั้งรูปสี่เหลี่ยมมีผ้าชิงบังข้างหลังนักโทษ ที่ถูกประหารชีวิตห่างประมาณ 1 เมตร มีเป้ารูปหัวใจปิดไว้บนฉากตรงจุดกลางระดับหัวใจผู้ถูกประหารเป็นเป้าสำหรับเล็งปืน เมื่อพร้อมแล้วเจ้าหน้าที่ใส่สัญญาณโดยโบกธงสีแดง ผู้ทำหน้าที่เพชฌฆาตลั่นไกปืนทะเลาะเป้ากระดากที่จัดระดับตรงกับหัวใจพอดีฉากไม้ที่ตั้งแสดงในพิพิธภัณฑ์ ปรากฏหลักฐานว่าทำเมื่อ พ.ศ.2481

8.3.3 ปืนที่ใช้สำหรับประหารชีวิต

ปี พ.ศ.2477 ได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ว่าด้วยการประหารชีวิตจากกร “ให้เอาไปตัดศีรษะเสีย” เป็น “ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย” ปืนกลมือที่ใช้ประหารชีวิตครั้งแรกเป็นปืนกลมือแบบแบล็คมันด์ ใช้ประหารชีวิตครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2478 ต่อมาประมาณ พ.ศ.2520 ได้มีการเปลี่ยนปืนกลมือจากแบล็คมันด์เป็นปืนกลแบบเอชเค สำหรับปืนกลมือแบล็คมันด์นี้ใช้ประหารชีวิตผู้ต้องขังมาแล้วจำนวน 213 คน

8.3.4 กระสอบทรายสำหรับป้องกันกระสุนปืน (เดิมใช้มูลดิน)

ในการประหารชีวิตด้วยปืน จะมีอุปกรณ์สำหรับป้องกันกระสุนปืนที่อาจจะเกิดจากการ ยิงพลาด จึงมีกระสอบทรายวางไว้หลังหลักประหารเพื่อป้องกันกระสุน ในอดีตที่ยังไม่มีกระสอบทรายก็ได้ใช้มูลดินเป็นเครื่องป้องกัน

8.4 การประหารชีวิตด้วยการฉีดยา

ปัญหาอาชญากรรมที่มีความรุนแรงขึ้น โทศเหี้ยมในการกระทำมากขึ้น ส่งผลให้สังคมมีการเรียกร้องให้มีการจัดการกับผู้กระทำผิดให้สาสมกับความผิด มิให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป เสียงเรียกร้องให้มีโทษประหารชีวิตและการดำเนินการประหารชีวิตอย่างจริงจัง ทันทันทันใด จะมีปรากฏอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ แต่ทุกครั้งที่มีการประหารชีวิตเกิดขึ้น ก็จะมีเสียงเรียกร้องจากฝ่ายสิทธิมนุษยชนและองค์กรศาสนาต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ในกรณีที่จะให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตเสีย เพราะเป็นการลงโทษที่ทารุณ โหดร้ายและไร้มนุษยธรรม

โดยเฉพาะวิธีการประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า แขนวนคอ หรือเก้าอี้ไฟฟ้า เพราะดูเหมือนการลงโทษที่ทารุณโหดเหี้ยม ด้วยเหตุนี้ประเทศที่ยังคงมีโทษประหารชีวิตอยู่ ได้เริ่มเปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากการประหารชีวิตด้วยวิธีการยิงเป้า การแขวนคอ การใช้เก้าอี้ไฟฟ้า และการใช้แก๊ส มาเป็นการฉีดยาแทน

สหรัฐเป็นประเทศแรกที่มีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยา ทั้งนี้เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า การประหารชีวิตด้วยการใช้เก้าอี้ไฟฟ้า ผู้ถูกประหารมีอาการไหม้เกรียมและไม่ตายในทันทีทันใด ในขณะที่การประหารชีวิตด้วยการใช้แก๊ส ผู้ถูกประหารมีอาการบวมเขียวของหน้าตา และตายอย่างทรมาน รัฐเท็กซัสจึงเป็นรัฐแรกที่มีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยา ในปี พ.ศ.2525 และต่อมาจึงมีรัฐอื่นๆ หันมาใช้การประหารชีวิตโดยการฉีดยา จนปัจจุบันมีรัฐต่างๆ ที่มีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยาอยู่ 26 รัฐ ใช้เก้าอี้ไฟฟ้า 11 รัฐ ยิงเป้า 2 รัฐ ใช้แก๊ส 5 รัฐ และแขวนคอ 2 รัฐ (บางรัฐมีวิธีการประหารหลายวิธีบางรัฐให้นักโทษประหารเลือกรูปวิธีประหารได้ บางรัฐไม่ให้เลือก) และมีรัฐที่ไม่มีโทษประหารชีวิตอีก 12 รัฐ ในปี พ.ศ.2539 ฟิลิปปินส์ก็เริ่มแก้กฎหมายให้ใช้การฉีดยาในการประหารชีวิต และปี พ.ศ.2540 จีนก็เริ่มมีการประหารชีวิตด้วยการฉีดยาเช่นกัน

การที่ได้มีการเปลี่ยนมาใช้การฉีดยาในการประหารชีวิตนั้น ก็ด้วยเหตุผลว่าการประหารชีวิตโดยการฉีดยาไม่ก่อให้เกิดการเปรอะเปื้อนเลือดตามร่างการของผู้ถูกประหาร นอกจากนี้ยังเป็นการตายทันที ผู้ถูกประหารไม่ได้รับการทรมาน จึงดูเป็นการตายที่ไม่โหดร้ายทารุณ นอกจากนี้ ยังเสียค่าใช้จ่ายในการประหารแต่ละครั้งต่ำอีกด้วย

1) ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ

ขั้นตอนการประหารชีวิตโดยการฉีดยานี้ จะมีขั้นตอนในการประหารชีวิต เช่นเดียวกับการประหารชีวิตโดยวิธีอื่นๆ กล่าวคือ ในสหรัฐจะมีการเตรียมจิตใจของผู้ถูกประหารก่อนการประหาร เช่น ก่อนการประหาร 4 วัน นักโทษประหารจะถูกนำตัวจากแดนนักโทษประหารไปสู่ห้องขังพิเศษสำหรับนักโทษประหาร โดยเฉพาะ ซึ่งจะถูกเฝ้าดูจากเจ้าหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง จดหมาย ทุกฉบับจะถูกถ่ายสำเนาให้ ส่วนฉบับจริงจะถูกเก็บไว้เนื่องจากกลัวว่าจะมียาพิษ ยาเสพติดหรือยาอื่นๆ เคลือบมา การโทรศัพท์ต้องได้รับอนุญาตจากผู้บัญชาการเรือนจำก่อน ในช่วงนี้อาจมีญาติมาเยี่ยมได้ ก่อนการประหาร 2 วัน ผู้บัญชาการจะตรวจตราเพื่อเตรียมอุปกรณ์ในการประหารให้พร้อม รวมทั้งเตรียมการเกี่ยวกับใบมรณะบัตรและการเคลื่อนย้ายศพ และก่อนการประหาร หนึ่งวัน เจ้าหน้าที่ประหารจะเตรียมอุปกรณ์เข็มฉีดยาและยา และอุปกรณ์สำรองให้พร้อม มีการจัดเตรียมพื้นที่หรือห้องสำหรับผู้สื่อข่าวที่เข้าไปทำข่าวในเรือนจำ รวมทั้งพยานที่จะเข้าไปสังเกตการณ์ในการประหาร

เวลา 18.00 น. เจ้าหน้าที่จะจัดอาหารมื้อสุดท้ายไปให้นักโทษประหารรับประทาน เวลา 22.00 น. ผู้สื่อข่าว และพยานจึงได้รับอนุญาตให้เข้าเรือนจำและได้รับการชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ถึงขั้นตอนการประหาร เวลา 23.00 น. จึงได้เริ่มดำเนินการเพื่อเตรียมการประหารจากห้องขังไปที่ห้องประหาร แต่แทนที่จะนำนักโทษประหาร ไปยืนตรงกับหลักประหารก็เปลี่ยนเป็นการให้นอนบนเตียงประหารตรงและผูกด้วยสายหนัง ทั้งขา ลำตัว และแขนทั้ง 2 ข้าง ซึ่งอยู่ในท่าทางออกทำให้สามารถคืนได้ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่ได้รับการฝึกอบรมมาอย่างดีจะมาติดเครื่องวัดการเต้นของหัวใจเข้ากับตัวนักโทษเพื่อตรวจสอบการตายหลังการฉีดยา โดยให้กรรมการภายนอกได้เห็นการเต้นของหัวใจ จากนั้นจึงแทงเข็มเข้าเส้นเลือดใหญ่หรือที่หลังมือทั้ง 2 ข้าง ข้างหนึ่งเป็นเข็มที่ใช้จริง ข้างหนึ่งเป็นเข็มสำรองในกรณีที่เข็มแรกมีปัญหา หรือบางกรณีจะแทงเข็มที่แขนเข็มเดียว จากนั้นนำท่อมาต่อเข้าเข็มโยงไปยังเครื่องฉีดยา เมื่อได้เวลา เจ้าหน้าที่เรือนจำก็จะให้สัญญาณในการดำเนินการประหารได้ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เพชรฆาต 2 คน ซึ่งอยู่ในห้องฉีดยาจะมี 2 ปุ่ม กดคนละปุ่มปล่อยยาเข้าเส้น แต่สำหรับประเทศไทยที่ไม่ใช่เครื่องฉีดยาอัตโนมัติ จะใช้คนฉีดยาด้วยมือซึ่งจะมีคนเดียว ฉีดเข้าแขนซ้ายหรือขวา การฉีดไม่ได้ไปยืนฉีดที่แขน แต่ต่อสายยางออกมาและ ผู้ฉีดจะอยู่หลังม่าน ยาที่ใช้ฉีดจะมี Sodium Penrotha ในสารละลาย 20-25cc Pancuronium bromide 50cc และ Pentassium chloride 50cc ยาดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการวิจัยของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเท็กซัส ว่าจะให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ยาที่ใช้ฉีดไม่ใช่ยาพิษ แต่เป็นยาทั่วไป ซึ่งถ้าให้เกินขนาดก็จะมีผลทำให้ตายได้โดยจะต้องมีปริมาณที่มากพอสมควรต้องค่อยๆ ปล่อยเข้าไปในเส้นเลือดและใช้ถึง 3 ชนิด ดังนั้นที่กล่าวกันว่าจะนำยานี้ใส่เข็มแล้วไปจิ้มคนทั่วไปนั้นจะไม่ใช่อันตรายใดๆ และหากจะทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ก็ไม่ใช่ยาพิษอื่นๆ จะไม่ยุ่งยากเท่าวิธีดังกล่าวนี้

การฉีดยา เริ่มแรกจะปล่อยยา Sodium chloride เข้าไปให้หลับก่อน จากนั้นจึงปล่อย Pancuroniumbromide และ Potassium ตามลำดับ เพื่อให้หัวใจหยุดสูบฉีดโลหิตภายในไม่ถึงนาที เมื่อนักโทษแสดงอาการแน่นิ่งไป ผู้บัญชาการเรือนจำจะขอให้นายแพทย์ของเรือนจำเข้าตรวจยืนยันการตายของผู้ต้องขัง และประกาศเวลาตายต่อหน้าพยานรวมใช้เวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนนี้ทั้งสิ้นประมาณ 20-30 นาที ผู้แทนจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรจะพิมพ์ลายนิ้วมืออีกครั้ง และเคลื่อนย้ายศพของนักโทษไปห้องเก็บศพต่อไป โดยเก็บไว้ตรวจสอบอีก 1 วัน ตลอดเวลาจะมีการถ่ายรูปและวิดีโอตามขั้นตอนต่างๆ ไว้

สำหรับในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประหารมาเป็นการฉีดยา⁴¹ ขั้นตอนการประหารจะแตกต่างจากในสหรัฐ เพราะการประหารชีวิตของไทยจะกระทำโดยทันทีที่ได้รับคำสั่งโดยปกติจะเป็นเวลาเย็น นักโทษประหารจะไม่วู้ตัวล่วงหน้า เมื่อเจ้าหน้าที่เดินเข้าไป

⁴¹ คณิต ฌ นคร, *ประมวลกฎหมายอาญา : หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ*, 2559

ในแดนประหารและนำตัวผู้ได้ออกมา เมื่อนั้นจึงจะรู้ตัว และเมื่อผ่านพิธีการด้านการตรวจสอบบุคคล พิธีกรรมทางศาสนาและอื่นๆ แล้ว จะถูกนำตัวเข้าสู่แดนประหารซึ่งในขณะนี้แทนที่จะเป็นการนำไปผูกกับหลักประหารก็เปลี่ยนเป็นการนำไปสู่เตียงประหารนั่นเอง

ทั้งนี้ การเปลี่ยนจากการประหารชีวิตโดยการยิงเป่ามาเป็นการฉีดยานั้น อาจทำได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมมากนัก เพราะสามารถใช้ห้องประหารในเรือนจำกลางบางขวางเช่นเดิม หากจากกัน จัดเตียงและสายหนังรัด และจัดอุปกรณ์เข็มและเครื่องฉีดยาเพิ่มเติม ค่าใช้จ่ายในการประหารแต่ละครั้ง โดยเฉพาะค่ายาจะถูกลงกว่าค่ากระสุน⁴²

9. การลงโทษประหารชีวิตกับสิทธิเสรีภาพตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดและเป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการปกครองประเทศ บรรดากฎหมายอื่นใดที่บัญญัติขึ้นมาในภายหลังหากมีเนื้อหาขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญกฎหมายนั้นถือว่าเป็นโมฆะ ไม่มีผลบังคับใช้ สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตนั้น รัฐธรรมนูญได้บัญญัติในหมวด 3 อันว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย⁴³ ดังนี้

9.1 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ปวงชนชาวไทยมีสิทธิและเสรีภาพนั้นนอกจากจะเป็นการบ่งบอกให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ อำนาจ หรือขอบเขตการกระทำของแต่ละคนในฐานะเป็นพลเมืองที่จะไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของกันและกัน และไม่กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญแล้ว ยังเป็นการบ่งบอกให้ทุกคนทราบถึงอำนาจหรือขอบเขตการกระทำของรัฐหรือองค์กรของรัฐในฐานะเป็นผู้ปกครองที่ใช้อำนาจปกครองพลเมืองที่ต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของพลเมืองเช่นเดียวกันนั้นก็คือว่า ถ้าหากบุคคลใดถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพตามที่กฎหมายรับรองไว้แล้วนี้สามารถยกเอาบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในทางศาลได้ ดังที่ปรากฏในบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญในหลายๆ มาตรา ดังต่อไปนี้

หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 1 บททั่วไป

มาตรา 25⁴⁴ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในรัฐธรรมนูญแล้ว การใดที่มีได้ห้ามหรือจำกัดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายอื่น บุคคล

⁴² นคร วัลลิภากร, *โทษประหารชีวิตในประเทศไทย : ศึกษาแนวคิดในการยกเลิก*, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร, 2549, หน้า 159

⁴³ ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 40ก, 6 เมษายน 2560, หน้า 7

⁴⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพที่จะทำกรนั้นได้และได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ トラบเท่าที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเช่นว่านั้นไม่กระทบกระเทือนหรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

มาตรา 26⁴⁵ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่มีบัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุนเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

มาตรา 27⁴⁶ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ส่วนที่ 3 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

มาตรา 28⁴⁷ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การจับและการคุมขังจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตและร่างกายจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมจะกระทำมิได้

มาตรา 30⁴⁸ การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ หรือในขณะที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ

มาตรา 31⁴⁹ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติหรือประกอบพิธีกรรมตามหลักศาสนาของตน แต่ต้องไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของปวง

⁴⁵ “เรื่องเดียวกัน”

⁴⁶ “เรื่องเดียวกัน”

⁴⁷ “เรื่องเดียวกัน”

⁴⁸ “เรื่องเดียวกัน”

⁴⁹ “เรื่องเดียวกัน”

ชนชาวไทย ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของรัฐ และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

มาตรา 33⁵⁰ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถานการเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการค้นเคหสถานหรือที่รโหฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 38⁵¹ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่การจำกัดเสรีภาพ ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการ ฝังเมือง หรือเพื่อรักษาสถานภาพของครอบครัว หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

มาตรา 39⁵² การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้บุคคล ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

การถอนสัญชาติของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิด จะกระทำมิได้

ส่วนที่ 4 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม

มาตรา 29⁵³ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนีในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

ส่วนที่ 5 แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการกระทบแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชน

⁵⁰ “เรื่องเดียวกัน”

⁵¹ “เรื่องเดียวกัน”

⁵² “เรื่องเดียวกัน”

⁵³ “เรื่องเดียวกัน”

เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง⁵⁴

9.2 ความเสมอภาคกันในกฎหมาย⁵⁵

ความเสมอภาค คำที่มักได้ยินพร้อมกับ สิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กลุ่มคำดังกล่าวมีนัยสำคัญต่อการพิทักษ์ประโยชน์ สร้างความสงบ และการอยู่อย่างมีสันติสำหรับมนุษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ตามหลักสิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับ นับแต่การปฏิสนธิไปจนถึงการสิ้นชีวิต ความเสมอภาคเป็นหลักสำคัญในการเชื่อมประสานสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้เป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ⁵⁶

ความเสมอภาค (Equality) คืออะไร ความหมายตามหลักสิทธิมนุษยชน หมายถึง ความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคนในการได้รับสิทธิพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยผ่านการปฏิบัติต่อกันระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ ด้วยความเคารพต่อสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความหมายตามหลักกฎหมาย หมายถึง หลักการพื้นฐานของความยุติธรรม ที่กำหนดให้มีการปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ อย่างเท่าเทียมกัน

ความหมายตามระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การที่ประชาชนทุกคนในประเทศมีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันในเรื่องสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ในที่นี้สิ่งที่จำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการอยู่รอดและพัฒนาตัวเองตามหลักสิทธิมนุษยชน คือ ปัจจัยสี่ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต

⁵⁴ “เรื่องเดียวกัน”

⁵⁵ บทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ฉบับที่ 3, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, มหาวิทยาลัยมหิดล ปี พ.ศ.2556,พ.ศ.2557-2561

⁵⁶ ศรัณยู หมั่นทรัพย์, สถาบันพระปกเกล้า, สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2560, จาก [Http://ppd.kpi.ac.th](http://ppd.kpi.ac.th)

และร่างกาย การนับถือศาสนา การศึกษาและการรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ความเสมอภาคจึงเป็นแนวทางของการปฏิบัติ ดังนี้ แนวปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนพื้นฐานที่กำหนดสิ่งพึงกระทำระหว่างบุคคลในด้านต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันแนวปฏิบัติในการใช้อำนาจปกครองของภาครัฐทั้งฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการที่ต้องคำนึงถึงความเท่าเทียมและสร้างความเท่าเทียมต่อประชาชนทุกคนภายใต้ปกครองของรัฐนั้นแนวทางในการติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐถึงการปฏิบัติต่อประชาชน และการทำงานดังกล่าวต้องมุ่งสร้างความเท่าเทียมระหว่างบุคคล ตลอดจนการได้รับผลประโยชน์และความคุ้มครองจากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน ประเภทของความเสมอภาค⁵⁷

ในที่นี้จำแนกประเภทตามแนวคิดหลักสิทธิมนุษยชน และ แนวทางของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปีพุทธศักราช 2560⁵⁸

1) ความเสมอภาคในโอกาส หมายถึง ความเท่าเทียมกันของโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะของรัฐ และไม่ถูกกีดกันออกจากกิจกรรมต่างๆ ของสังคม เช่น โอกาสได้รับการศึกษา โอกาสได้รับการจ้างงาน โอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข ได้แก่ โอกาสในการได้รับการฉีดวัคซีน และ โอกาสในการเข้าถึงยารักษาโรค เป็นต้น ความเท่าเทียมกันของประชาชนในการเข้าถึงบริการดังกล่าวจึงเป็นที่มาของความพยายามในการลดหรือขจัดความแตกต่างระหว่างรายได้ของครัวเรือน และสร้างความเสมอภาคของความมั่งคั่ง ดังนั้น ระบบการเก็บภาษีเงินได้แบบอัตราก้าวหน้าจึงเป็นตัวอย่างของความพยายามสร้างความเสมอภาคของรายได้ หรือระบบสวัสดิการของรัฐที่จัดสรรให้ผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันของโอกาส หรือการสร้างมาตรฐานการดำรงชีพสำหรับผู้ที่มีความยากจนทำให้โอกาสของพวกเขาเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

2) ความเสมอภาคทางสังคม หมายถึง ความเท่าเทียมกันทางสังคมของสมาชิกทุกคนในสังคม การไม่เลือกปฏิบัติเพราะความแตกต่างทางอัตลักษณ์ของบุคคล หรือ กล่าวได้ว่าถิ่นกำเนิด ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา เพศ ศาสนา รายได้หรือทรัพย์สิน ชนชั้น วรณะ ความสมบูรณ์ของร่างกาย สุขภาพ ความคิดเห็นที่แตกต่าง การถูกตัดสินว่ากระทำผิด ไม่เป็นเหตุให้เกิดการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมกัน

⁵⁷ วิสุทธิ์ โภธิแทน, *แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย*, สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, กรุงเทพมหานคร, 2551, หน้า 65

⁵⁸ สาระนาุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

ในอุดมคติความเสมอภาคทางสังคมไม่ควรเป็นการบังคับผ่านกฎหมาย แต่เป็นสำนึก ในความเคารพต่อความเป็นมนุษย์ที่ควรเกิดขึ้นในแต่ละบุคคลเอง อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นแนวทางในการถือปฏิบัติและตั้งสมมติฐานตระหนักรู้และความเข้าใจ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปีพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา ได้กำหนดสาระสำคัญของความเสมอภาคเท่าเทียมกันและการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไว้เป็นแนวทาง ดังนี้

(1) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะความแตกต่างเรื่องเพศ ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ทางการเมือง จะเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ

(2) รัฐสามารถกำหนดมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ เสรีภาพได้เท่าเทียมกันกับบุคคลอื่นได้ และไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

(3) บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ พนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิ เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ยกเว้นที่จำกัดไว้ในกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม

3) ความเสมอภาคทางกฎหมาย หมายถึง สิทธิที่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย เดียวกันมีความหมายรวมถึงกระบวนการทางกฎหมายที่มีผลต่อประชาชน โดยรวมถึงตั้งแต่การออกกฎหมายที่ต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน การบังคับใช้กฎหมายและการพิจารณาคดีต้องเป็นไปอย่างเสมอภาคเท่าเทียมต่อประชาชนทุกคน การได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันรวมถึงการคุ้มครองทางกฎหมายเพื่อการสร้าง โอกาสที่เท่าเทียมกันด้วย

4) ความเสมอภาคทางการเมือง หมายถึง การมีสิทธิทางการเมืองที่เท่าเทียมกัน⁵⁹ ในที่นี้รวมถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางตัวแทน และการมีส่วนร่วมทางตรง โดยการกำหนดในกฎหมายให้ผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์มีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างเท่าเทียม และรัฐต้องจัดให้เกิดความสะดวกและการเท่าเทียมในโอกาสออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้วยการจัดสรรจุดเลือกตั้งสำหรับประชาชนอย่าง เท่าเทียมทั่วถึงทั้งในและต่างประเทศ คณะเสียงของประชาชนทุกคนมีค่าเท่ากัน มีความเท่าเทียมกันของผู้สมัครทั้งคุณสมบัติผู้สมัคร โอกาสหาเสียงและวงเงินในการหาเสียง มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการเลือกตั้งอย่างไม่เลือกปฏิบัติ

หลักการพิจารณาความเสมอภาคเพื่อพิจารณาว่า มีการปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งเหมือนหรือต่างจากอีกบุคคลหนึ่งหรือไม่ ให้ถือหลักการ“สาระเหมือน ปฏิบัติเหมือน สาระต่าง ปฏิบัติต่าง”⁶⁰ นั่นคือ ต้องพิจารณาจากบุคคลที่จะนำมาเปรียบเทียบกับกันหากบุคคลที่นำมาเปรียบเทียบกับกัน มีลักษณะเหมือนกัน

⁵⁹ See. International Covenant on Civil, and Political Rights, (ICCPR), อ้างใน วารสารกำลังใจ ปีที่ 5 ฉบับที่ 3, ประจำเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2560, หน้า 35

⁶⁰ ความเสมอภาคของมนุษย์, สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2560, จาก [Http://www.manager.co.th](http://www.manager.co.th)

ต้องปฏิบัติเหมือนกัน เช่น ผู้กระทำผิดกฎหมายต้องได้รับโทษที่เหมือนกัน จะพิจารณาว่าเพราะบุคคลหนึ่งมีเพศชาติกำเนิด การศึกษารายได้หรืออื่นๆ ต่างจากอีกบุคคลหนึ่งจึงมีบทลงโทษที่แตกต่างกันมิได้ เพราะสาระสำคัญอยู่ที่การ ฝ่าฝืนกฎหมายเหมือนกัน ย่อมต้องได้รับโทษเช่นเดียวกัน ความไม่เท่าเทียมกันแต่เดิมของผู้กระทำผิด ทั้งสองคนไม่ถือเป็นเงื่อนไขหรือสาระในการส่งเสริมให้เกิดการ ห้ามลงโทษ หรือการลงโทษมากน้อยแตกต่างกัน เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาที่จะอนุญาตให้ เฉพาะคนร่างกายปกติเข้าศึกษาย่อมมิได้ เพราะย่อมสร้างความไม่เท่าเทียมกันและเป็นการเลือกปฏิบัติ สาระสำคัญคือสิทธิในการได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมของมนุษย์เงื่อนไขอื่นใดจะทำให้เกิดการไม่ได้รับการศึกษาอย่างไม่ได้

หากบุคคลที่นำมาเปรียบเทียบ มีลักษณะไม่เหมือนกันก็จะปฏิบัติต่างกัน เช่น การเปรียบเทียบผู้พิการกับผู้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงและตัดสินว่ารัฐซึ่งจัดช่องทางพิเศษ สำหรับผู้พิการ เป็นการปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมอย่างไม่ได้ เหตุเพราะผู้พิการและผู้สมบูรณ์ แข็งแรงมีร่างกายที่แตกต่างกันอันเป็นเหตุผลที่อธิบายได้ชัดเจน แต่กลับเป็นตรงข้ามว่าการจัดช่องทางพิเศษสำหรับผู้พิการนั้นเท่ากับส่งเสริมความเสมอภาคและเท่าเทียมทาง โอกาส สำหรับผู้พิการในการใช้บริการสาธารณะ กรณีนี้อธิบายได้เช่นเดียวกับการจัดที่เฉพาะสำหรับเด็ก สตรีมีครรภ์ และคนชราของรถโดยสารประจำทางที่ช่วยส่งเสริม โอกาสในการได้รับบริการที่เหมาะสมกับสภาพร่างกาย

สรุป การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของปวงชนชาวไทยทั้งตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามรัฐธรรมนูญ จะบรรลุตามเจตนารมณ์ได้ด้วย การลงมือปฏิบัติด้วยยึดมั่นในหลักความเสมอภาค หรือ การไม่เลือกปฏิบัติ โดยยึดหลักง่ายๆ ว่า “ต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกันและจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องนั้น” ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในความเป็นอยู่ตามหลักพื้นฐานที่มนุษย์ พึงมีพึงได้ อันนำมาซึ่งประโยชน์สุขส่วนรวม และความเท่าเทียมกันตามหลักการประชาธิปไตยและสร้างความสงบสันติอย่างยั่งยืน

10. การลงโทษประหารชีวิตตามกฎหมายยาเสพติด

ยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่แผ่ขยายไปยังพื้นที่ต่างๆ ของแทบทุกประเทศทั่วโลก สำหรับประเทศไทย ปัญหาเรื่องยาเสพติดถือเป็นปัญหาที่สะสมอย่างยาวนานและก่อให้เกิดผลเสียและผลกระทบต่อสังคมในทุกๆ ระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนไปจนถึงระดับประเทศ จนยากที่จะได้รับการแก้ไข จึงเห็นได้ว่าปัญหา ยาเสพติด เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงระดับชาติ เนื่องจากทุกสังคมต่าง ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว และแม้สังคมไทย

จะมีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้หมดไปได้ ซึ่งสาเหตุจากการลักลอบทำกันเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อนและมีผู้ร่วมขบวนการเป็นทอดๆ โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและใช้บังคับอยู่หลายฉบับ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับยาเสพติด

กลุ่มที่ 2 พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และพระราชกำหนด

กลุ่มที่ 3 ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งแต่ละฉบับจะมีหลักการและเหตุผลที่แตกต่างกันตามบริบทของสังคมที่มีการผันแปรอยู่ตลอดเวลา มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับยาเสพติดในปัจจุบัน ได้แก่

1) อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1961⁶¹ อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1961 (The Single Convention on Narcotic Drugs, 1961) และพิธีสารแก้ไขเพิ่มเติม อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1972 (The 1972 Protocol Amending the Single Convention on Narcotic Drugs, 1961) โดยมีเนื้อหาในการควบคุมและจำกัดการใช้ยาเสพติดให้โทษ เพื่อประโยชน์ในทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์เท่านั้น มีการกำหนดรายชื่อสารที่จะต้องควบคุม มาตรการบังคับให้สมาชิกออกกฎหมายควบคุมยาเสพติดให้มีคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ (International Narcotics Control Board : INCB) และกำหนดให้ประเทศรัฐภาคีรายงานปริมาณการใช้ยาเสพติดต่อ INCB ประเทศต่างๆ ได้ปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาและพิธีสารของสหประชาชาติด้านยาเสพติด โดยมีข้อกำหนดตามหมวดที่ 2 ที่ว่าด้วยความมุ่งมั่นต่อพันธสัญญาที่มีต่อกัน ความตามมาตรา 7 ระบุว่า ประเทศที่ได้ให้สัตยาบัน ดังนี้

(1) จะนำแนวทางการลดอุปสงค์ของยาเสพติดตามประกาศไปประกาศใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับประเทศของตน

(2) จะสนับสนุนให้เกิดนโยบายด้านการดูแลสุขภาพ การลดปัญหาสาธารณสุข การพัฒนาสุขภาพของประชาชน การจัดการศึกษา และให้การดูแลสุขภาพเป็นอยู่ ของประชาชนให้ดีขึ้น รวมถึงจะสนับสนุน การทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ที่เป็นการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ ระบบครอบครัว และทำให้ปลอดภัยขึ้น โดยถือว่าทั้งหมดเป็นการลงทุน เพื่อการลดอุปสงค์ของยาเสพติด

(3) จะให้ความร่วมมือเพื่อการส่งเสริมซึ่งกันและกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความสมดุลในการควบคุมและลดอุปสงค์ของยาเสพติดร่วมกัน

⁶¹ อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1961

(4) จะนำมาตรการตามมาตรา 14 วรรค 4 ของอนุสัญญาว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ปี ค.ศ. 1971 (Convention on Psychotropic substances, 1971) มาบังคับใช้ในประเทศของตน ซึ่งคือ “มาตรการมุ่งขจัดหรือลดอุปสงค์ของยาเสพติดและสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท” รวมถึงการให้ความร่วมมือในการพัฒนาข้อตกลงแบบทวิรัฐภาคีหรือพหุรัฐภาคีกับประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนี้ด้วยและในหมวดที่ 3 ว่าด้วยหลักการของการลดอุปสงค์ของยาเสพติด มาตรา 8 กำหนดไว้ว่า องค์ประกอบของการลดอุปสงค์ในระดับชาติ และยุทธศาสตร์การควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศที่จะปฏิบัติต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ และกฎหมายต่างประเทศโดยเฉพาะในเรื่องการเคาระพอริปไตยและความเป็นอาณาเขตของรัฐของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ให้ยึดถือประเด็นสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและหลักการของความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกัน และหลักการลดอุปสงค์มี ดังนี้

(ก) แต่ละประเทศจะต้องมีแนวทางอย่างสมดุลระหว่างการลดอุปสงค์และอุปทาน รวมถึงการช่วยเหลือสนับสนุนแก่กันและกัน ในแนวทางบูรณาการ เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด

(ข) แต่ละประเทศต้องมีการกำหนดนโยบายการลดอุปสงค์ของยาเสพติดลง โดยจะต้องดำเนิน ดังนี้ (1) กำหนดเป้าหมายของป้องกันและแก้ไขปัญหาคาไรซ์ยาหรือสารเสพติด และเป้าหมายการลดผลร้ายของการใช้ยาไปในทางที่ผิด (2) ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน และการประสานงาน เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนในทุกระดับ ทั้งในชุมชนทั่วไป และพื้นที่เสี่ยง ทั้งความเสี่ยงที่เป็นความจำเพาะของกลุ่มประชากรและความเสี่ยงตามลักษณะของพื้นที่ (3) ต้องให้ความสำคัญกับพื้นฐานด้านวัฒนธรรมของชุมชน และความแตกต่างในด้านเพศ (4) ต้องมีการสนับสนุนและให้ความร่วมมือระหว่างกันทั้งในด้านการให้ข้อมูลในการพัฒนา และการสนับสนุนด้านสภาพแวดล้อมอื่นที่เอื้อต่อความสำเร็จตามความมุ่งหมายนี้ ในหมวดที่ 5 มาตรา 9 – 17 ซึ่งว่าด้วยการเตรียมการสำหรับการดำเนินงานเพื่อลดอุปสงค์ของยาเสพติด

มาตรา 9 ต้องดำเนินการประเมินสภาพปัญหา เพื่อทราบขนาด รูปแบบ และความจำเพาะของปัญหา และจะได้เรียนรู้ เพื่อนำมาปรับและวางแผนสร้างกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

มาตรา 10 เป็นการจัดการกับตัวปัญหาหลัก ซึ่งครอบคลุมทั้งการป้องกันในทุกพื้นที่ และลดอันตรายจากผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ด้านสุขภาพและสังคมจากการใช้ยาเสพติด โดยการให้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง ให้การศึกษา สร้างความตระหนักของสังคม ป้องกันในระยะที่ยังไม่มีปัญหาการให้คำปรึกษาการบำบัดรักษา การป้องกันการกลับมาเสพติดซ้ำ การให้การดูแลอย่าง

ต่อเนื่องหลังการบำบัดแล้ว รวมถึงการช่วยเหลือให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้าถึงบริการด้านต่างๆ ของสังคมตามความจำเป็นได้ โดยง่าย

มาตรา 11 และมาตรา 12 การแสวงหาพันธมิตร โดยเฉพาะความร่วมมือจากคนในชุมชนทุกรูปแบบหรือลักษณะของชุมชนตามความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ หรือสังคมถือว่าการลดอุปสงค์ของยาเสพติดต้องเป็นการผสมผสานกัน เพื่อเป็นการคุ้มครองสุขภาพ และการให้การส่งเสริมสุขภาพ การให้ความรู้เพื่อป้องกันตนเอง และถือว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องสร้างความปลอดภัยให้กับสังคม และรัฐต้องจัดทำเป็นนโยบายทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อที่จะสนับสนุนสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นด้วยมาตรา 13-14 การดำเนินการเพื่อลดอุปสงค์ของยาเสพติด ต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันและความจำเป็นของปัญหาแต่ละพื้นที่

มาตรา 15 มีการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารที่ดี ถูกต้อง และรวดเร็วทันเวลาเพื่อสนับสนุนกระบวนการ ดำเนินงานในการลดอุปสงค์ของยาเสพติด

มาตรา 16 และมาตรา 17 รัฐต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มทักษะด้านการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ในการลดอุปสงค์ของยาเสพติด และต้องมีการนำประสบการณ์ที่ได้ดำเนินการและประเมินผลลัพธ์มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน นับเป็นเวลากว่า 50 ปี ที่ประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทยด้วยได้นำอนุสัญญาเดี่ยวฯ มาปรับใช้ ภายในประเทศ โดยที่ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาไปมาก

2) อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ.1971⁶² (The Convention on Psychotropic Substances, 1971) นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1) การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างรัฐภาคี เพื่อว่ารัฐภาคีอาจจัดการด้านต่างๆ ของการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ซึ่งมีขอบข่ายระดับระหว่างประเทศ โดยในการดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญานี้ รัฐภาคีจะต้องดำเนินการที่จำเป็นรวมทั้งมาตรการด้าน นิติบัญญัติและด้านบริหาร โดยสอดคล้องกับบทบัญญัติพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน

(2) รัฐภาคีจะต้องดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญานี้ในลักษณะที่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคแห่งอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐ และหลักการไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น

(3) รัฐภาคีจะต้องไม่ใช้ในดินแดนของรัฐภาคีอื่น ซึ่งเขตอำนาจและไม่กระทำหน้าที่ใดซึ่งได้รับการสงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับเจ้าพนักงานของรัฐภาคีอื่น โดยกฎหมายภายใน

⁶² อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ.1971

ของรัฐภาคีนั้น อนุสัญญาฯ ฉบับนี้มุ่งเน้นการควบคุมและจำกัดการใช้วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทสำหรับทางการแพทย์ และทางวิทยาศาสตร์ กำหนดข้อสารที่จะต้องควบคุม กำหนดมาตรการบังคับให้มีการออกกฎหมายภายในประเทศ การร่วมมือระหว่างประเทศรัฐภาคีในการควบคุมและจำกัด การใช้วัตถุที่ออกฤทธิ์ รวมถึงการมอบให้คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ INCB เป็นองค์กรในการควบคุมการผลิตการนำเข้ายาเสพติด เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามิใช้อนุสัญญาฯ เพื่อการควบคุมยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ดังกล่าว แต่กระบวนการค้ายาเสพติดยังมีความก้าวหน้า ทำอย่างเป็นเครือข่าย ปัญหายาเสพติดยังคงขยายตัวไปยังประเทศต่าง ๆ และทวีความรุนแรงอย่างไม่หยุดยั้ง ในขณะที่ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติดระหว่างประเทศขาดความชัดเจน จึงทำให้ไม่อาจดำเนินงานในแนวทางเดียวกันได้ จึงได้มีการ จัดทำอนุสัญญาขึ้นมาใหม่อีกฉบับหนึ่ง

3) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988⁶³ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988 (The United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988) อนุสัญญาฯ ฉบับนี้ มีหลักการที่สำคัญหลายประการ แต่ที่ถือว่าเป็นมาตรการใหม่ๆ ที่นำมากำหนดไว้ให้ประเทศรัฐภาคีนำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน ได้แก่

- (1) ความผิดและกำหนดโทษ (Offences and Sanctions)
- (2) เขตอำนาจรัฐ (Jurisdiction)
- (3) การบริหารทรัพย์สิน (Confiscation)
- (4) การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition)
- (5) การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย (Mutual Legal Assistance)
- (6) การโอนการดำเนินคดี (Transfer of Proceedings)
- (7) การปราบปรามการลักลอบค้ายาเสพติดทางทะเล (Illicit Traffic by Sea)⁶⁴

1. กรณีความผิดและกำหนดโทษ หลักการที่สำคัญที่รัฐภาคีจะต้องดำเนินการตามพันธกรณีซึ่งครอบคลุมกิจกรรมยาเสพติดทุกประเภท และจะต้องได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงเหมาะสมกับ ฐานความผิด อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด

⁶³ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988

⁶⁴ “เรื่องเดียวกัน”

และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 ได้กำหนดให้การกระทำต่อทรัพย์สินในลักษณะ
 อย่างไม่อย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของประเทศภาคี กล่าวคือ

ก. การกระทำต่อทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
 ประกอบด้วยการแปรสภาพ หรือ โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเพื่อปกปิดแหล่งที่มา
 หรือ เพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดมิให้ถูกดำเนินคดี [ข้อ 3 วรรค 1 (ข) (1)]

ข. การปกปิด หรือ อำพรางสถานะ หรือ แหล่งที่มาเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มา
 จากการ กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด [ข้อ 3 วรรค 1 (ข) (2)]

ค. การครอบครองหรือใช้ทรัพย์สินนั้น โดยรู้ในขณะได้มาว่าเป็นทรัพย์สิน
 ที่ได้มาจากการ กระทำความผิด [ข้อ 3 วรรค 1 (ค) (1)]

2. การริบทรัพย์สินผู้ค้ายาเสพติด (Forfeiture of the process of illicit trafficking) เป็น
 มาตรการซึ่งกำหนดให้มีการสืบเสาะ ติดตาม อายัด ยึดหรือริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักลอบค้ายา
 เสพติด ทั้งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยตรง และทรัพย์สินที่มีใช้ได้มาจากการ
 กระทำความผิด แต่มีมูลค่าเทียบเท่า เนื่องจากมีการแปลงสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ
 ความผิด รวมถึงการริบอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้หรือเจตนาที่จะใช้ในการผลิตหรือการลักลอบค้า
 ยาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในเรื่องของการริบทรัพย์สินนี้ อนุสัญญาได้กำหนดให้
 มีการร่วมมือกันเพื่อสามารถริบทรัพย์สินตามคำขอของต่างประเทศหรือคำพิพากษาต่างประเทศ
 ด้วยซึ่งนับว่าเป็นมาตรการใหม่ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากความช่วยเหลือด้านการศาล
 (judicial assistance) หรือการยอมรับหรือการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลต่างประเทศด้วย

3. การให้ความช่วยเหลือระหว่างกันทางกฎหมาย (mutual legal assistance) ซึ่ง
 เป็นการให้ความช่วยเหลือทางด้านพยานหลักฐานระหว่างประเทศ เพื่อให้มีผลในการลงโทษ
 ผู้กระทำความผิดได้ สำหรับมาตรการนี้อาจทำได้ทั้งในลักษณะของความตกลงทวิรัฐภาคี (bilateral)
 หรือพหุรัฐภาคี (multilateral) สำคัญของอนุสัญญาฯ ฉบับนี้ ได้แก่ การยึดทรัพย์สินผู้ค้ายาเสพติด
 การให้ความร่วมมือทางอาญา การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การสกัดกั้น การลักลอบค้ายาเสพติดทาง
 ทะเล การสกัดกั้นการ ฟอกเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด การควบคุมการส่งผ่านยาเสพติด เป็นต้น
 ซึ่งมีประเทศต่างๆเข้าเป็นรัฐ ภาคีแล้วจำนวน 153 ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ 1 องค์การ
 สนธิสัญญาดังกล่าวผูกพันประเทศ ที่เข้าเป็นสมาชิก และเป็นจุดเริ่มต้นของการปราบปรามยาเสพติด
 อย่างจริงจัง เพราะการลักลอบค้ายาเสพติดส่วนใหญ่มักลักลอบและผลิตกันตามแนวเขตชายแดน

จากหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการ
 ลักลอบค้ายาเสพติด และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 แต่ละประเทศจึงได้นำมาเป็น
 แนวทางในการกำหนดกฎหมายอาญาภายในของแต่ละประเทศ เพื่อดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด สำหรับประเทศไทยได้นำแนวทางดังกล่าวมากำหนดเป็นความผิดทางอาญา โดยได้มีการตรากฎหมายออกมาบังคับใช้ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542⁶⁵

กลุ่มที่ 2 พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา และพระราชกำหนด ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดที่มีการบังคับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 จนถึงปัจจุบัน มีอยู่ทั้งสิ้น 32 ฉบับ โดยอยู่ในรูปของพระราชบัญญัติ จำนวน 27 ฉบับ และอยู่ในรูปแบบของพระราชกฤษฎีกา จำนวน 3 ฉบับ และพระราชกำหนด 2 ฉบับ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 เป็นต้น โดยกฎหมายแต่ละฉบับจะมีหลักการและเหตุผล ในการบังคับใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งสามารถแบ่งตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ ดังนี้

1) เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าและการเสพยาเสพติด ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528

2) เพื่อควบคุมยาเสพติดให้โทษให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ ได้แก่ พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

3) เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยแก่สาธารณะ ได้แก่ พระราชกำหนด ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546

4) เพื่อบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดรวมถึงผู้ใช้สารระเหย ได้แก่ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดป้องกันการ ใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

⁶⁵ กอบกุล จันทวโร, *กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับยาเสพติด: ในมิติของการปราบปรามการค้าลอบค้ายาเสพติดทางทะเล*, สืบค้นเมื่อ 22 สิงหาคม 2560, จาก [Http://elib.coj.go.th/Article/drug1.pdf](http://elib.coj.go.th/Article/drug1.pdf)

5) เพื่อให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจับกุมผู้กระทำความผิด ได้แก่ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่าง ทางทะเล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2534

6) เพื่อให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในการเรียกผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถเพื่อตรวจ หรือทดสอบหาสารเสพติดหรือของมีนเมา หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ได้แก่ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535

7) เพื่อจูงใจนักโทษผู้ประพฤติดีและเพื่อลดปัญหาผู้พ้นโทษกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2520 และพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2523

8) เพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและอาชญากรรม ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 พระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่าง ประเทศในการดำเนินการตามคำพิพากษาคดีอาญา พ.ศ. 2527 และพระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่าง ประเทศในการดำเนินการตามคำพิพากษาคดีอาญา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530

9) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การสืบสวนโดยการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ เพื่อให้ศาล พิจารณาพิพากษาและบังคับโทษคดียาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดี ยาเสพติด พ.ศ. 2550 10) เพื่อถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ได้แก่ พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจ หน้าที่ของส่วนราชการให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545 ⁶⁶

กลุ่มที่ 3 ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) สำหรับในส่วนของประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีประกาศที่เกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ 3 ฉบับ ดังนี้

1) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 109/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557 (เพิ่มเติมจาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519) มีสาระสำคัญ คือ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจ

⁶⁶ “เรื่องเดียวกัน”

หน้าที่ของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น กำหนด ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน มาตรการ และกลไกในการสกัดกั้น ป้องกันและปราบปราม บำบัดรักษา และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ รวมถึงแนวทางในการประสาน ความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ หรือองค์การระหว่างประเทศ เพื่อ ปราบปรามการลักลอบผลิต และค้ายาเสพติด รวมทั้งประสานงานการข่าวเพื่อสกัดกั้นและปราบปรามจับกุม 5 ขบวนการและ เครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ ประสานงานและกำกับเกี่ยวกับการบำบัดรักษา และฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น

2) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 116/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557 (เพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534) มีสาระสำคัญ คือ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการกระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด โดยให้ยกเลิก ความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด และให้ใช้ ข้อความต่อไปนี้แทน “มาตรา 19 ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินของผู้ต้องหาใดเป็น ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการ ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ต้องหาไปก่อน แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินแล้วพบว่าการดำเนินการตรวจสอบต่อไป จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ทางราชการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งผลการตรวจสอบพร้อมกับความเห็นต่อ คณะกรรมการ เพื่อพิจารณา หากคณะกรรมการเห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่คณะกรรมการ อาจสั่ง ให้ยุติการตรวจสอบทรัพย์สินนั้นก็ได้ ในกรณีที่คณะกรรมการสั่งให้ยุติการตรวจสอบทรัพย์สิน หาก คณะกรรมการเห็นสมควรจะสั่งให้คืนทรัพย์สินที่มีการยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราวในระหว่างการ ตรวจสอบให้แก่ เจ้าของทรัพย์สินก็ได้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสั่งตรวจสอบทรัพย์สิน การยุติการตรวจสอบ ทรัพย์สินหรือการคืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ชั่วคราว ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

3) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับที่ 110/2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พุทธศักราช 2557 (เพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479) มีสาระสำคัญ คือ ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์ เพื่อให้การ ดำเนินการเกี่ยวกับ การป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเงินและสิ่งของต้องห้ามเข้ามาในหรือ

ออกจากเรือนจำเกิด ประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุด โดยให้ยกเลิกความในมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 45 ผู้ใดเข้าไปในเรือนจำโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ นำเข้ามาหรือเอาออกไป จากเรือนจำ หรือครอบครอง เก็บรักษาไว้ หรือใช้ในเรือนจำหรือรับจากหรือส่งมอบ แก่ผู้ต้องขัง ซึ่งเงินหรือสิ่งของต้องห้ามโดยทางใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อบังคับของเรือนจำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำหรือกรมราชทัณฑ์ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เงินและสิ่งของต้องห้ามที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรานี้ ให้รับเป็นของแผ่นดิน”

สรุปและข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา จะเห็นได้ว่ากฎหมายยาเสพติดที่ใช้บังคับในประเทศไทย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น เนื่องจากยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญที่ทำให้รัฐออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อใช้บังคับ โดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการเช่น สิทธิเสรีภาพของประชาชน การป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด การแก้ไขเยียวยา แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิด ตลอดจนในเรื่องของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาแบบไม่มีขีดจำกัด รวมทั้งการออกกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดมาบังคับใช้หลายฉบับในสังคมไทย อาจมีข้อดี ข้อเสียหรือข้อจำกัดที่แตกต่างกันในเนื้อหาสาระของกฎหมาย ขึ้นอยู่กับบริบทของสภาพสังคมในขณะนั้น หรือแม้แต่เจตนารมณ์ของผู้ออกกฎหมายซึ่งอาจจะมีความรู้ ความสามารถและมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนี้

ข้อดี

1. กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทลงโทษที่มีความแน่นอน หากกระทำความผิดในลักษณะ คดีประเภทเดียวกันจะต้องได้รับการลงโทษอย่างแน่นอน
2. กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบังคับใช้กับทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการ เลือกรูปวิธีระหว่างคนรวยกับคนจน หรือคนที่มีอำนาจกับคนที่ด้อยโอกาสทางสังคม
3. กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดที่มีความรวดเร็ว เพื่อเป็นการ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้ได้รับความเสียหายหรือผลกระทบจากผู้กระทำความผิด และยังช่วย ป้องปรามและข่มขวัญยับยั้งคนในสังคมให้เกิดความเกรงกลัวจะได้ไม่คิดที่จะกระทำความผิด
4. กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่าง ชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการที่จะใช้อำนาจในการป้องกัน ปราบปรามและจับกุมตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมี

ความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ตามสถานการณ์ของสังคมที่ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะใช้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

ข้อเสีย

1. กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันอาจเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุไม่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กฎหมายที่ใช้บังคับในการลงโทษผู้กระทำ ความผิด หากมีบทลงโทษผู้กระทำ ความผิดที่มีความ รุนแรงมากเกินไป อาจเป็นช่องทางในการกลั่นแกล้งบุคคลผู้บริสุทธิ์ให้ต้องตกเป็นอาชญากรทั้งที่ไม่ได้กระทำความผิด

ข้อจำกัด

1. ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ เศรษฐกิจเป็นข้อจำกัดที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะมีการ บังคับใช้กฎหมายในสังคมนั้น ๆ โดยเฉพาะสังคมที่มีสภาวะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน การกระจายรายได้และรายได้ของคนในสังคมนั้น ๆ ซึ่งอาจทำให้การนำกฎหมายมาใช้บังคับ อาจไม่เกิดประสิทธิภาพถึงแม้กฎหมายนั้นจะมีบทลงโทษที่รุนแรงก็ตาม แต่ถ้าหากในสังคมนั้น ๆ มีสภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี ย่อมส่งผลกระทบต่อปากท้องของประชาชนซึ่งทำให้คน เหล่านั้นอาจ เลือกว่าจะกระทำอาชญากรรมทั้ง ๆ ที่รู้ว่าบทลงโทษนั้นมีความร้ายแรงถึงขั้นประหารชีวิตหรือจำคุก ตลอดชีวิตก็ตาม

2. ข้อจำกัดด้านการเมือง การเมืองเป็นข้อจำกัดที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการที่จะมี การบังคับใช้กฎหมายในสังคม สังคมใด ที่มีสถานภาพทางการเมืองที่มีความมั่นคง มีรัฐบาลที่มี ประสิทธิภาพในการบริหารประเทศบนพื้นฐานในการ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพและประโยชน์ ของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ กฎหมายที่ออกมาใช้บังคับกับคนในสังคมก็ จะเป็นกฎหมายที่ดี ตามหลักของนิติรัฐและความเป็นธรรม ซึ่งแน่นอนผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้นคือประชาชน อย่าง แน่نون

3. ข้อจำกัดด้านสังคม กฎหมายที่นำมาใช้บังคับกับคนในสังคมต้องเป็นกฎหมาย ที่นำมาใช้บังคับได้อย่างเป็นธรรมและมี ประสิทธิภาพต่อสังคมในทุกระดับ ซึ่งบางครั้งคนที่ฐานะ ทางสังคมที่ต่างกันอาจมีหนทางที่ทำให้คนเหล่านั้น ได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันจนเห็นได้อย่าง ชัดเจน เปรียบเสมือนเป็นการเลือกปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้ กฎหมายไม่สามารถกระทำได้ กับบุคคลในสังคมได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม⁶⁷

⁶⁷ “เรื่องเดียวกัน”

11. ขั้นตอนการประหารชีวิตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เนื่องจากโทษประหารชีวิตเป็นโทษสูงสุดและรุนแรงที่สุด การพิจารณาจึงต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องโทษแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ ดังนั้นการที่จะนำตัวผู้ต้องโทษประหารชีวิต เข้าสู่กระบวนการประหารชีวิตจะต้องผ่านกระบวนการพิจารณาตามที่กฎหมายกำหนดหลายขั้นตอน ดังนี้

11.1 กรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ประหารชีวิต กรณีนี้ยังไม่สามารถนำผู้ต้องคำพิพากษาไปประหารชีวิตในทันทีได้ เพราะคดียังไม่ถึงที่สุด ผู้ต้องคำพิพากษายังมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น เพื่อนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาในชั้นศาลอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 198 ได้ แต่ถ้าหากผู้ต้องคำพิพากษาไม่ใช้สิทธิในการอุทธรณ์ไว้ การจะนำตัวผู้ต้อง คำพิพากษาไปประหารชีวิตก็ยังไม่สามารถกระทำได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากคดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 245 ได้กำหนดชัดเจนว่า ศาลชั้นต้นมีหน้าที่ต้องส่งสำนวนคดีที่พิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตไปยังศาลอุทธรณ์ ในเมื่อไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษานั้น และคำพิพากษาเช่นว่านี้จะยังไม่ถึงที่สุด เว้นแต่ศาลอุทธรณ์จะพิพากษายืน

11.2 กรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ประหารชีวิต แบ่งเป็น 2 กรณี

1) กรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาได้ใช้สิทธิในการฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 216 กรณีนี้คดียังไม่ถึงที่สุด จะนำตัวผู้ต้องคำพิพากษาไปประหารชีวิตไม่ได้ ต้องรอผลการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาก่อน

2) กรณีที่ผู้ต้องคำพิพากษาไม่ได้ใช้สิทธิในการฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ กรณีนี้ถือว่าคดีถึงที่สุดแล้ว (สิ้นสุดกระบวนการทางศาล) แต่การจะนำตัวผู้ต้องคำพิพากษาไปประหารชีวิตได้เมื่อใดนั้น จะกล่าวในลำดับถัดไป

11.3 กรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาให้ประหารชีวิต กรณีนี้ถือว่าคดีถึงที่สุดแล้ว (สิ้นสุดกระบวนการทางศาล) อย่างไรก็ตาม แม้อคดีที่ผู้ต้องโทษประหารชีวิตจะถึงที่สุดในชั้นศาลอุทธรณ์ตามข้อ 2.2 หรือในชั้นศาลฎีกา ตามข้อ 3) แต่การบังคับโทษประหารชีวิตแก่ผู้ต้องโทษหรืออีกนัยหนึ่ง คือ นักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตก็ยังไม่สามารถกระทำได้ในทันที เพราะมีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247 ว่า คดีที่จำเลยต้องประหารชีวิตห้ามมิให้บังคับตามคำพิพากษาจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการอภัยโทษแล้ว จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การบังคับโทษประหารชีวิตต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

1) หากนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิต หรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องไม่ได้ ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ การบังคับโทษประหารชีวิตจะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 262 กล่าวคือ ให้นำตัวนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตไปประหารชีวิต เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันฟังคำพิพากษา (วันฟังคำพิพากษาของศาลที่คดีถึงที่สุด) อย่างไรก็ตามหากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ต้องโทษประหารชีวิตเป็นหญิงมีครรภ์ จะต้องรอให้หญิงนั้นคลอดบุตรเสียก่อน จึงประหารชีวิตได้⁶⁸ หรือหากผู้ต้องโทษประหารชีวิตเกิดวิกลจริตก่อนถูกประหารชีวิตก็ต้องรอการประหารชีวิตไว้จนกว่าผู้นั้นจะหาย⁶⁹

2) หากนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ได้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษไว้ การบังคับโทษประหารชีวิตจะต้องปฏิบัติตามนัยมาตรา 262 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ จะต้องทูลเกล้าฯ ประหารชีวิตไว้ก่อนจนกว่าจะมีผลฎีกาการทูลเกล้าฯ ตกลงมาให้ยกฎีกาหรืออภัยโทษหนึ่งคือ ไม่พระราชทานอภัยโทษให้จึงจะนำตัวนักโทษเด็ดขาดประหารชีวิตไปบังคับโทษได้ เช่นเดียวกัน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ต้องโทษประหารชีวิตเป็นหญิงมีครรภ์ หรือเกิดวิกลจริตก่อนถูกประหารชีวิต การบังคับโทษประหารชีวิตก็จะปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247 และมาตรา 248

12. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทย

12.1 อัตราโทษคดีเมทแอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน⁷⁰

อัตราโทษตาม พ.ร.บ.ยาเสพติด พ.ศ. 2522 ดังนี้

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ปริมาณยาเสพติดที่มีไว้ในความครอบครอง

มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่ง

ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เว้นแต่รัฐมนตรีได้อนุญาตเฉพาะในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

⁶⁸ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 247

⁶⁹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 248

⁷⁰ อัตราโทษคดียาบ้า-กฎหมายยาบ้า-จับยาบ้า, สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2560, จาก

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎกระทรวง

การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามปริมาณดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

1) เค้กซ์โคโรไลเซอร์ไฮด์ หรือ แอล เอส ดี มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ตั้งแต่ศูนย์จุดเจ็ดห้ามิลลิกรัมขึ้นไป หรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไปหรือมีน้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่สามร้อยมิลลิกรัมขึ้นไป

2) แอมเฟตามีนหรืออนุพันธ์แอมเฟตามีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ ตั้งแต่สามร้อยเจ็ดสิบห้ามิลลิกรัมขึ้นไป หรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าวผสมอยู่จำนวนสิบห้าหน่วยการใช้ขึ้นไป หรือมีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่หนึ่งจุดห้ากรัมขึ้นไป

3) ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 นอกจาก (1) และ (2) มีปริมาณคำนวณเป็น สารบริสุทธิ์ตั้งแต่สามกรัมขึ้นไป

อัตราโทษจากน้อยไปหามากตามปริมาณยาเสพติด

มาตรา 65 ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อัน เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาทหรือประหารชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการผลิตโดยการแบ่งบรรจุ หรือรวม บรรจุต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสาม เป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงห้าล้านบาท⁷¹

มาตรา 66 ผู้ใดจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดให้โทษ ในประเภท 1 โดยไม่ได้รับอนุญาตและมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่ถึงปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปี ถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁷¹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ, (ฉบับที่ 6), พ.ศ.2560

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ปริมาณที่กำหนดตามมาตรา 15 วรรคสาม แต่ไม่เกินยี่สิบกรัม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงห้าล้านบาท

ถ้ายาเสพติดให้โทษตามวรรคหนึ่งมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์เกินยี่สิบกรัมขึ้นไปต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทถึงห้าล้านบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา 67 ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ โดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตารางที่ 2.1 บทลงโทษเกี่ยวกับยาเสพติด⁷²

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในประเภท 1	บทกำหนดโทษ
ผลิต นำเข้า หรือส่งออกฝิ่นมาตรา 15 (มาตรา 65 วรรคหนึ่ง)	จำคุกตั้งแต่ 10 ปี – ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 1,000,000 -5,000,000 บาท
ผลิตโดยการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุและมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิ <u>ไม่เกินปริมาณที่กำหนด</u> (มาตรา 65 วรรคสาม)	จำคุกตั้งแต่ 4-15 ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000 -300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ผลิตนำเข้าส่งออกหรือมีไว้ในครอบครอง <u>เกินปริมาณที่กำหนด</u> จะถือว่า เป็นการ ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (มาตรา 65 วรรคสี่)	จำคุกตั้งแต่ 4 ปี – ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 400,000 – 5,000,000 บาท
จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้หรือมีน้ำหนักสุทธิ <u>ไม่เกินปริมาณที่กำหนด</u> (มาตรา 66 วรรคหนึ่ง)	จำคุกตั้งแต่ 4 ปี – 15 ปี หรือปรับตั้งแต่ 80,000 – 300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁷² บทกำหนดโทษนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งจากหนังสือ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ, พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ, ฉบับที่ 5, พ.ศ. 2545, พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ, ฉบับที่ 6, พ.ศ.2560, สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2560, จาก <http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome/?p=1147>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในประเภท 1	บทกำหนดโทษ
จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้หรือมีน้ำหนักสุทธิ <u>เกินปริมาณที่กำหนด</u> (มาตรา 66 วรรคสอง)	จำคุกตั้งแต่ 4 ปี - จำคุกตลอดชีวิต และปรับ ตั้งแต่ 400,000 – 5,000,000 บาท
จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้หรือมีน้ำหนักสุทธิ <u>เกิน 20 กรัมขึ้นไป</u> (มาตรา 66 วรรคสาม)	จำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่ 1,000,000 – 5,000,000 บาท หรือประหารชีวิต
ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ หรือมีจำนวนหน่วยการใช้หรือมีน้ำหนักสุทธิ <u>ไม่เกินปริมาณที่กำหนด ตาม</u> มาตรา 15 วรรค 3 (มาตรา 67)	จำคุกตั้งแต่ 1-10ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 57 (มาตรา 91)	จำคุกตั้งแต่ 6 เดือน – 3 ปีหรือปรับตั้งแต่ 10,000 – 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ผู้ใดยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ (มาตรา 93/1 วรรค 1)	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 5 ปีหรือปรับตั้งแต่ 20,000 – 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย หรือข่มขู่ใจ ให้ผู้อื่นกระทำความผิดฐานผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ (มาตรา 93/2)	ต้องระวางโทษเป็น 2 เท่าของโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

ตารางที่ 2.2 การผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ตามปริมาณดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (ตามมาตรา 15 วรรค 3)

ชื่อยาเสพติดให้โทษ	มีปริมาณคำนวณ เป็นสารบริสุทธิ์ ตั้งแต่	หรือมียาเสพติดที่มีสารดังกล่าว ผสมอยู่จำนวนหน่วย การใช้	หรือมีน้ำหนักสุทธิ ตั้งแต่
1. เด็กซ์โตรัลโซลเฮอร์ไซด์ หรือ แอล เอส ดี	0.75 มก.ขึ้นไป	15 หน่วยการใช้ขึ้นไป	300 มก.ขึ้นไป
2. แอมเฟตามีน หรืออนุพันธ์แอมเฟ ตามีน	375 มก.ขึ้นไป	15 หน่วยการใช้ขึ้นไป	1.5 กรัม ขึ้นไป
3. ยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 นอกจากข้อ 1 และ 2			

ตารางที่ 2.3 ยาเสพติดให้โทษในประเภท 2

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก อันเป็นการฝ่า ฝืนมาตรา 16	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 10 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 1,000,000 บาท	มาตรา 68 วรรค 1
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน	จำคุกตั้งแต่ 20 ปี – ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 2,000,000 – 5,000,000 บาท	มาตรา 68 วรรค 2
ครอบครอง อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 17	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 69 วรรค 1
จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 17	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 10 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 69 วรรค 2
จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งมอร์ฟีน ฝิ่น หรือโคคาอิน มีปริมาณ คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ไม่ถึง 100 กรัม	จำคุกตั้งแต่ 3 ปี – 20 ปี หรือปรับตั้งแต่ 60,000–400,000บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 69 วรรค 3
จำหน่าย หรือครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งมอร์ฟีน ฝิ่น หรือ โคคาอิน มีปริมาณ คำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 100 กรัม ขึ้นไป	จำคุกตั้งแต่ 5 ปี – ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ 500,000 – 5,000,000 บาท	มาตรา 69 วรรค 3

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ได้รับใบอนุญาตจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง ตามมาตรา 17 กระทำการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือ วรรคสาม	จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 100,000 บาท	มาตรา 69 วรรค 4
ผู้ใดเสพ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 58	จำคุกตั้งแต่ 6 เดือน – 3 ปี หรือปรับตั้งแต่ 10,000 – 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 91
ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเกียรติใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอันใดให้ผู้อื่นเสพ	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 10 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 1,000,000 บาท	มาตรา 93
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 20,000 – 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 93/1 วรรค 1

ตารางที่ 2.4 ยาเสพติดให้โทษประเภท 3

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ผลิต หรือนำเข้า โดยมีได้รับอนุญาต อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 20	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 3 ปี และปรับตั้งแต่ 100,000 – 300,000 บาท	มาตรา 70
จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือส่งออก โดยมีได้รับอนุญาต โดยมีจำนวนยาเสพติดให้โทษ ไม่เกินที่กำหนดตาม มาตรา 20 วรรค 4	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 71 วรรค 1
จำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่าย หรือส่งออก โดยมีได้รับอนุญาต โดยมีจำนวนยาเสพติดให้โทษ เกินจำนวนตามมาตรา 20 วรรค 4	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท	มาตรา 71 วรรค 2
นำเข้า หรือส่งออก อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 22 (ผู้รับอนุญาตจะต้องได้รับใบอนุญาตทุกครั้งที่มีการนำเข้า หรือส่งออก)	จำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 100,000 บาท	มาตรา 72

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งยาปลอม อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(1)	จำคุกตั้งแต่ 3 ปี – 20 ปี และปรับตั้งแต่ 300,000 – 2,000,000 บาท	มาตรา 82
จำหน่ายซึ่งยาปลอม อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(1)	จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 500,000 บาท	มาตรา 83
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา หรือเพิกถอนทะเบียนตำรับยา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(2) หรือ (3)	จำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 84
จำหน่ายยาที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา หรือเพิกถอนทะเบียนตำรับยา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(2) หรือ (3)	จำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 85
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา หรือเพิกถอนทะเบียนตำรับยา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(4) หรือ (5)	จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 500,000 บาท	มาตรา 86
จำหน่ายยาที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยา หรือเพิกถอนทะเบียนตำรับยา อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 39(4) หรือ (5)	จำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 300,000 บาท	มาตรา 87
ผู้รับอนุญาตฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ตามมาตรา 20	ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน	มาตรา 52

ตารางที่ 2.5 ยาเสพติดให้โทษในประเภท 4

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย อันเป็นการฝิ่น ฝิ่นมาตรา 26	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 10 ปี และปรับ ตั้งแต่ 20,000 – 200,000 บาท	มาตรา 73 วรรค 1
ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป	จำคุกตั้งแต่ 1 ปี – 15 ปี และปรับ ตั้งแต่ 100,000 – 1,500,000 บาท	มาตรา 73 วรรค 2
ครอบครอง	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 74

ตารางที่ 2.6 ยาเสพติดให้โทษในประเภท 5

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ผลิต นำเข้า หรือส่งออก อันเป็นการฝิ่น มาตรา 26	จำคุกตั้งแต่ 2 ปี – 15 ปี และปรับ ตั้งแต่ 200,000 – 1,500,000 บาท	มาตรา 75 วรรค 1
ผลิต นำเข้า หรือส่งออกพืชกระท่อม	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท	มาตรา 75 วรรค 2
ครอบครอง	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 76 วรรค 1
ครอบครองพืชกระท่อม	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 76 วรรค 2
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อ จำหน่าย โดยมีจำนวนไม่ถึง 10 กิโลกรัม	จำคุกตั้งแต่ 2 ปี – 10 ปี หรือปรับ ตั้งแต่ 40,000 – 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ	มาตรา 76/1 วรรค 1
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย โดยมีจำนวนตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป	จำคุกตั้งแต่ 2 ปี – 15 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 -1,500,000 บาท	มาตรา 76/1 วรรค 2
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อ จำหน่ายพืชกระท่อม โดยมีจำนวนไม่ถึง 10 กิโลกรัม	จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 76/1 วรรค 3
จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อ จำหน่ายพืชกระท่อม โดยมีจำนวนตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท	มาตรา 76/1 วรรค 4

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ความผิด	บทกำหนดโทษ	มาตรา
ผู้ใดเสพ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 57	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 92 วรรค 1
ผู้ใดเสพพืชกระท่อม	จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท	มาตรา 92 วรรค 2
ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา 93/1 วรรค 2

ตารางที่ 2.7 สถิตินักโทษประหารชีวิตประเทศไทย ล่าสุด⁷³

สถิตินักโทษเด็ดขาดประหารชีวิต

ลำดับ	ปี	ชาย	หญิง	รวม	บังคับโทษ	หมายเหตุ
1	2547	26	3	29		
2	2548	38	3	41		
3	2549	72	3	75		
4	2550	39	2	41		
5	2551	45	3	48		
6	2552	58	9	67	2	ได้บังคับโทษประหารชีวิต
7	2553	47	2	49		
8	2554	28	1	29		
9	2555	32	2	34		
10	2556	135	12	147		
11	2557	126	10	136		
12	2558	81	5	86		
13	2559	65	3	68		
14	2560	55	13	68		
รวม		847	71	918	2	ได้บังคับโทษประหารชีวิต

หมายเหตุ : โทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด

⁷³ สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน, สืบค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2560, จาก

ตารางที่ 2.8 สถิตินักโทษประหารชีวิต มีนาคม 2560

ที่	เรือนจำ/ทัณฑสถาน	เพศ	คดียาเสพติดให้โทษ			คดีความผิดทั่วไป			รวม
			อุทธรณ์	ฎีกา	เด็ดขาด	อุทธรณ์	ฎีกา	เด็ดขาด	
1	เรือนจำกลางบางขวาง	ชาย	92	8	49	37	6	77	269
2	เรือนจำกลางคลองเปรม	ชาย	1	-	-	1	-	-	2
3	เรือนจำกลางเขาบิน	ชาย	7	3	4	1	-	4	19
4	เรือนจำกลางคลองไผ่	ชาย	-	-	-	-	-	-	-
5	เรือนจำกลางสงขลา	ชาย	2	-	-	28	-	1	31
6	เรือนจำกลางพิษณุโลก	ชาย	1	-	1	3	-	-	5
7	เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช	ชาย	2	-	-	36	2	2	40
8	ทัณฑสถานหญิงกลาง	หญิง	42	-	10	-	-	3	55
9	ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา	หญิง	3	-	1	-	-	-	4
10	ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่	หญิง	8	-	-	-	-	1	9
11	ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์	ชาย	-	-	-	-	-	-	-
		หญิง	-	-	-	-	-	-	-
		ชาย	105	11	54	106	6	84	366
		หญิง	53	-	11	-	-	4	68
รวม									
รวมทั้งสิ้น			158	11	65	106	6	88	434

ส่วนอภัยโทษ สำนักทัณฑปฏิบัติ กรมราชทัณฑ์

13. นโยบายส่งเสริม สนับสนุนการรณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตในประเทศ ไทย สัญญาณเชิงบวกในการส่งเสริม สนับสนุนการรณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษ ประหารชีวิตของไทย

ประเทศไทยเป็น 1 ใน 58 ประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่ จึงมักจะถูกนานาประเทศ กดดัน ให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย ซึ่งที่ผ่านมา มีสัญญาณบวกที่ดีในหลายประการที่มีส่วนช่วยส่งเสริม สนับสนุนการรณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย ปรากฏ ดังนี้

สัญญาณบวกที่ 1 การลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย ตั้งแต่ในอดีต จนถึงปัจจุบัน มีการลงโทษผู้กระทำผิดอยู่หลากหลายประเภท ซึ่งประเทศไทยมีความระมัดระวังต่อการลงโทษประหารชีวิตค่อนข้างมาก และมีจุดเด่นที่สำคัญที่ต่างประเทศไม่มี ได้แก่ การให้นักโทษประหารชีวิตมีสิทธิในการยื่นถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวทำให้โทษประหารชีวิตของประเทศไทยไม่ได้สิ้นสุดเมื่อศาลมีคำพิพากษา นอกจากนี้ นักโทษที่ต้องโทษประหารชีวิตก็ยังมีโอกาสได้รับการลดหย่อน หรือได้รับการลงโทษจริงน้อยลงด้วย

สัญญาณบวกที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2546 (ค.ศ.2003) ประเทศไทยมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546 โดยมีการยกเลิกการลงโทษประหารชีวิตกับเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และห้ามใช้การลงโทษประหารชีวิตกับหญิงมีครรภ์และบุคคลวิกลจริตอีกด้วย ซึ่งเป็นไปตามข้อบทที่ 6 วรรค 5 ของกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง(International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR)⁷⁴

สัญญาณบวกที่ 3 ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงท่าทีครั้งสำคัญ ในประเด็นยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งจากเดิมที่เคยแสดงท่าทีคัดค้าน เป็น “งดออกเสียงไปก่อน” ต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 65⁷⁵ ซึ่งถือเป็นการก้าวข้ามขั้นบันไดครั้งสำคัญของประเทศไทย

สัญญาณบวกที่ 4 ประเทศไทยมีการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้วจำนวน 2 ฉบับ โดยเฉพาะ ฉบับที่ 2 (ปี พ.ศ.2552-2556) ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมายรวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ

⁷⁴ รายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย Universal Periodic Review (UPR)

⁷⁵ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ส่วนที่ ๓๖, ที่ ยธ 0207/3778, ลงวันที่ 16 กันยายน 2553 และหนังสือกระทรวงการต่างประเทศแจ้งผลการแสดงท่าที, ที่ กต 1002/302, ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554

มนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดยมีเป้าหมายสำคัญในการที่จะให้ “กฎหมายที่มีอัตราโทษประหารชีวิตได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาให้มีการยกเลิกให้เป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต” และในปีพ.ศ.2556-2557 ยังได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการยกเลิกโทษประหารชีวิตตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 เพื่อ

1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการของประเทศต่าง ๆ และมาตรการ แนวทาง มารองรับหากมีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศไทย

2) การศึกษากฎหมายภายในประเทศทุกฉบับ ลักษณะความผิด รวมถึงสถิติการลงโทษประหารชีวิต ย้อนหลัง 10 ปี และ

3) การส่งเสริมความรู้ ความตระหนักและรับฟังความคิดเห็นต่อมาตรการ แนวทางต่าง ๆ มารองรับหากประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิต ในกลุ่มเป้าหมาย 1,000 คน

สัญญาฉบับที่ 5 ประการสุดท้าย คือ มีการสานต่อเกี่ยวประเด็นดังกล่าวในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ.2557-2561) เพื่อยกระดับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล โดยปรากฏในแผนสิทธิมนุษยชน ด้านกระบวนการยุติธรรมในการ “เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตให้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต” ซึ่งกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) เผยแพร่ให้ความรู้ด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนแก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และประชาชน โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิในการมีชีวิตซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน

2) พยายามดำเนินการเพื่อประกาศพักการประหารชีวิตในทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการทันทีและสนับสนุนมติพักการใช้โทษประหารชีวิตของที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ โดยมีเจตจำนงที่จะออกกฎหมายให้เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตในท้ายที่สุด ในปี 2557

3) เสนอแก้ไขกฎหมายเพื่อลดจำนวนความผิดทางอาญาที่มีบทลงโทษประหารชีวิต โดยเฉพาะอาชญากรรมที่ไม่ถือเป็น อาชญากรรมอุกฉกรรจ์ที่สุด ตามข้อบทที่ 6 วรรคสองของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เช่น ความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิง การก่อการร้าย ภายในปี 2560 (จากข้อมูลเบื้องต้น กฎหมายไทยที่ยังคงมีบทลงโทษประหารชีวิต มีทั้งหมด 55 ฐานความผิด)

4) ลงนามและให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเลือกรับ ฉบับที่สองของกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เรื่องมุ่งยกเลิกโทษประหารชีวิต ภายในปี 2561

5) สร้างเรือนจำความมั่นคงสูงเพื่อรองรับนักโทษประเภทคดีอุกฉกรรจ์

ดังนั้น นับได้ว่าประเทศไทยได้มีความก้าวหน้าในเรื่องดังกล่าวอยู่พอสมควรทีเดียว โดยองค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรภาครัฐเอง ได้เริ่มหันมาให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และถือได้ว่าเป็นนโยบายที่สำคัญชิ้นหนึ่งของรัฐบาลในการพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ขั้นตอนโดยสรุปการดำเนินคดีอาญาในกระบวนการยุติธรรมของไทย

ไม่เพียงแต่จะทราบถึงนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทยแล้ว เราควรที่จะทราบว่า กระบวนการยุติธรรม คืออะไร และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาคืออะไร เพื่อเป็นข้อมูลในการระดมความคิดเห็นว่าจะมีมาตรการหรือแนวทางใดมารองรับหากจะต้องมีนโยบายเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทยตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล รายละเอียดปรากฏ ดังนี้

กระบวนการยุติธรรม

กระบวนการยุติธรรม หมายถึง ภาพรวมขั้นตอนและวิธีการสำหรับการดำเนินการแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย โดยมีองค์กรและบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะในการควบคุมขั้นตอนต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมมีหลายหน่วยงาน เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุดศาลยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ รวมถึงทนายความและหน่วยงานอื่นในกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น กระบวนการยุติธรรมของไทยสามารถจำแนกตามประเภทของกฎหมายได้ 3 ประเภท ได้แก่

1) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) เป็นกระบวนการในกรณีที่เกิดข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับเอกชน โดยมีหน่วยงานหรือบุคคลในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ทนายความ ศาลยุติธรรม และกรมบังคับคดี เป็นต้น

2) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) เป็นกระบวนการเกี่ยวกับรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในสังคม ซึ่งอาจเป็นกรณีที่เกิดข้อพิพาทระหว่างประชาชนด้วยกันเอง หรือกรณีที่มีผู้ละเมิดกฎหมายของกฎหมายที่มีโทษทางอาญา โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ อัยการ ศาลราชทัณฑ์ และคุมประพฤติ เป็นต้น

3) กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (Administrative Justice) เป็นกระบวนการยุติธรรมในกรณีที่เกิดข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน และข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเอง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการทางปกครอง ได้แก่ ศาลปกครองทั้งนี้ กระบวนการยุติธรรมที่จะได้กล่าวต่อไป จะกล่าวถึงแต่ระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice System) เท่านั้น เพราะเป็น

กระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของสังคมซึ่งมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการที่สัมพันธ์สอดคล้องกัน คือ

- 1) ผู้กระทำผิดหรืออาชญากร (Offender)
- 2) เหยื่ออาชญากรรม (Victim)
- 3) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Process)
- 4) สังคม (Society)

บทที่ 3

การลงโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ

ยาเสพติดถือเป็นภัยคุกคาม กัดกร่อน บ่อนทำลายประเทศไทยที่ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อบุคคล และสังคมส่วนรวมในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นต่อร่างกาย จิตใจชุมชน และสังคม การบริหารจัดการภาครัฐ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ตลอดจนความมั่นคงและชื่อเสียงของประเทศ ซึ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินการเปลี่ยนนโยบายการแก้ปัญหาการใช้ยาเสพติดและการค้ายาเสพติด โดยเปลี่ยนแนวทางการลงโทษเป็นกระบวนการทัศนัยใหม่ที่อยู่บนพื้นฐานของการจัดการทางด้านสาธารณสุข อีกทั้งการพยายามแก้ปัญหาที่รากเหง้าของการใช้ยาเสพติดและการใช้ยาในทางที่ผิด

โดยในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติสมัยวิสามัญ (Special Session of the UN General Assembly – UNGASS) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาคมระหว่างประเทศมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายยาเสพติด ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลที่มีการเรียกร้องให้ยุติโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด อันถือเป็นก้าวแรกที่น่าไปสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสมบูรณ์

1. กฎหมายต่างๆที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด

การยกเลิกโทษประหารชีวิตไม่มีความจำเป็นสำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิด คือ การลงโทษประหารชีวิตไม่ได้ทำให้อาชญากรรมลดลง หรือช่วยป้องปรามอาชญากรรมได้เลย โดยข้ออ้างดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยอย่างแพร่หลายของนักอาชญาวิทยาส่วนใหญ่ เช่น งานวิจัยล่าสุดในปี ค.ศ. 2009 ของ Radetet & Lacock เรื่อง"การประหารชีวิตทำให้อัตราการฆ่ากันตายน้อยลงหรือไม่" งานวิจัยบางชิ้นพบเพียงว่า การลงโทษประหารชีวิตช่วยลดอาชญากรรมได้ในระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น แต่ในระยะยาวอัตราการเกิดอาชญากรรมก็กลับเป็นปกติเหมือนเดิม นอกจากนี้ มีงานวิจัยอาชญากรรมบางประเภท พบว่า อัตราความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการเข้าร่วมก่ออาชญากรรมสูงกว่าความเสี่ยงต่อการถูกลงโทษประหารชีวิตเสียด้วยซ้ำและที่ผ่านมา แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย ได้มีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง ประเทศอเมริกากับ

แคนาดา พบว่าอัตราอาชญากรรมไม่ได้ต่างกัน แม้ประเทศหนึ่งใช้โทษประหารชีวิตและอีกประเทศหนึ่งไม่ได้ใช้โทษประหารชีวิต แคนาดาไม่มีโทษประหารแต่อาชญากรรมน้อยกว่า และมีการเปรียบเทียบ ฮองกง กับ สิงคโปร์ อัตราอาชญากรรมก็ไม่ต่างกัน แม้สิงคโปร์จะยังใช้โทษประหารอย่างเข้มงวดในขณะที่ฮองกงยกเลิกโทษประหารมานานแล้ว

โทษทางอาญาที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าควรมีอยู่หรือไม่ หรือเป็นโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม จนประเทศส่วนใหญ่ในโลกได้ยกเลิกไปแล้วถึง 111 ประเทศ คือโทษประหารชีวิต และมีประเทศที่ไม่บังคับโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ แม้ว่าจะมีโทษดังกล่าวในกฎหมายก็ตาม มีจำนวน 30 ประเทศ รวมเป็นประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางกฎหมายและทางปฏิบัติ ถึง 141 ประเทศในปัจจุบัน ในขณะที่ประเทศที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต มีจำนวน 57 ประเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ยังคงมีโทษประหารชีวิตในกฎหมาย และยังไม่เป็นประเทศที่ไม่เคยบังคับโทษประหารชีวิตเกินกว่า สิบปี ซึ่งจะถือว่าเป็นการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ

ในประเทศที่ยังคงมีโทษประหารชีวิตนั้น จีนถือเป็นประเทศที่บังคับโทษประหารชีวิตมากที่สุดของโลก รองลงได้แก่ อิหร่าน ซาอุดีอาระเบีย อิรัก และปากีสถาน และถ้าพิจารณาจากจำนวนผู้ที่ถูกประหารชีวิต ในโลกนี้ ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนถึง 1,032 คน ส่วนในสหรัฐอเมริกา มีผู้ที่ต้องบังคับโทษประหารชีวิต ในปี พ.ศ. 2559 ถึง 20 ราย ซึ่งอยู่ในอันดับเจ็ดของโลก ในขณะที่ประเทศไทย แม้จะมีคดีที่ศาลตัดสินให้ประหารชีวิต แต่ในทางปฏิบัติมักจะได้รับพระราชทานอภัยโทษ โดยเปลี่ยนเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต และหากพิจารณาย้อนหลัง ประเทศไทยมีการประหารชีวิตจริงๆ ล่าสุดในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 2 ราย ซึ่งเป็นพ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่ และหลังจากนั้นยังไม่มีการประหารชีวิตในทางปฏิบัติเลยจนปัจจุบัน เป็นเวลาถึง 8 ปี ซึ่งหากยังไม่มีการประหารชีวิตในอีก 2 ปี ประเทศไทยก็จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ไม่มีการประหารชีวิตในทางปฏิบัติ และหากมีแผนงานที่ชัดเจนว่าจะยกเลิกโทษประหารชีวิตตามกฎหมายอย่างจริงจังก็จะได้ยกระดับว่าเป็นประเทศที่ไม่มีการประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เช่นเดียวกับใน 30 ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติแล้ว เช่น แอลจีเรีย ลาว เกาหลีใต้ ศรีลังกา ตูนิเซีย เมียนมาร์ เป็นต้น⁷⁶

ปัญหาว่า รัฐบาลไทย เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม และประชาชนมีความเห็นอย่างไรในการยกเลิกหรือคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตในกฎหมายไทย และการยกเลิกโทษประหารชีวิตจะส่งผลดีอย่างไรต่อสภาพลัทธิ

⁷⁶ รายงานเรื่องโทษประหารชีวิตในประเทศไทย, คณะอนุกรรมการปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรม, สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2557

ของประเทศไทย ในเวทีระหว่างประเทศ และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนในสังคม หลังจากที่ไม่มีโทษประหารชีวิตในกฎหมายอีกต่อไป

สัญญาณในเชิงบวกที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีจุดยืนในการพิจารณายกเลิกโทษประหารชีวิต ได้แก่ การลงนามให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเลือกรับ ฉบับที่สอง ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เรื่องมุ่งยกเลิกโทษประหารชีวิตภายใน พ.ศ. 2561 และมีแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2556) กำหนดให้กฎหมายที่มีโทษประหารชีวิตได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาเพื่อให้ออกเลิก และให้เป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตแทน แต่ก็ยังไม่ได้นำการจนเป็นที่สำเร็จ แต่ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561) มีความชัดเจนมากขึ้นว่า จะเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตให้เข้าสู่การพิจารณาเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต โดยมีแผนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ให้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนทราบ เพื่อผลต่อการยอมรับและเปลี่ยนแปลงโทษดังกล่าว

กลุ่มที่เป็นนักวิชาการและองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร เช่น แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล แห่งประเทศไทย รวมถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ส่วนใหญ่จะเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกันว่า ควรยกเลิกโทษประหารชีวิตในกฎหมายไทย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ถึง 55 สถานความผิดทั้งที่บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา และในกฎหมายพิเศษอื่นๆ รวมถึงมีกิจกรรมต่างๆ รวมถึงเอกสารเผยแพร่เพื่อรณรงค์ให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศไทย ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง⁷⁷

ในด้านผู้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยทั้งภายในและภายนอก มีความเห็นส่วนใหญ่ที่จะยังคงโทษประหารชีวิตไว้กฎหมาย เพื่อผลในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงหรือเป็นภัยอันตรายอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศไทย เช่น ความผิดฐานก่อการร้าย การฆ่าคน หรือความผิดฐานกบฏ ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ ความผิดฐานค้ายาเสพติด ประเภทที่ 1 เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่เหล่านี้ มีทัศนคติและความเชื่อว่า การมีโทษประหารชีวิต จะมีผลต่อการยับยั้งมิให้คนคิดที่จะกระทำความผิด ซึ่งเป็นผลต่อตัวผู้กระทำความผิดเองและต่อประชาชนทั่วไป ส่วนผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายก็เห็นเป็นสองแนวทาง เพราะบางกลุ่มเห็นว่ามีความจำเป็นและบังคับโทษประหารชีวิตในคดีที่มีพฤติการณ์ที่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสังคม เช่นการฆ่ากบฏ ข่มขืนแล้วฆ่า หรือปล้นทรัพย์แล้วฆ่า เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในด้านผู้พิพากษานั้น เห็นว่าแม้ในคำพิพากษาจะตัดสินลงโทษประหารชีวิต แต่มักจะได้รับการบรรเทาโทษหรือมีเหตุผลโทษอย่างอื่นที่ทำให้จำเลยไม่ได้รับโทษ

⁷⁷ โทษประหารชีวิตในกฎหมายไทย : คงอยู่หรือยกเลิก, สยามรัฐออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน

ประหารชีวิตจริงๆ ในคำพิพากษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แนวโน้มของผู้พิพากษาและพนักงานอัยการส่วนใหญ่ จะไม่กำหนดโทษประหารชีวิต กับความผิดที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีโทษประหารชีวิต แต่มักจะเลี่ยงไปในการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตแทน

เหตุผลในการสนับสนุนให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต คือ การประหารชีวิตเป็นโทษที่ละเมิดสิทธิในชีวิตของคน ซึ่งได้รับการยอมรับในนานาประเทศว่า ชีวิตมนุษย์มีความสำคัญแม้ผู้นั้นจะกระทำความผิดร้ายแรงเพียงใด ก็ไม่อาจลงโทษให้ถึงแก่ความตายได้ ส่วนเหตุผลที่สำคัญอีกประการคือ ความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรม หากศาลพิพากษาลงโทษประหารชีวิตแล้ว ต่อมาภายหลังพบหลักฐานที่แน่ชัดว่าผู้ต้องโทษประหารชีวิต ไม่ได้กระทำความผิดเพราะจับผิดตัว ดังนี้ การแก้ไขให้กลับคืนสถานะเดิมทำไม่ได้แล้ว เพราะมีการประหารชีวิตไปแล้ว แต่ถ้าเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา หรือจำคุกตลอดชีวิต สามารถชดเชยเยียวยาได้ ในขณะที่เหตุผลในการคงอยู่ของโทษประหารชีวิต คือ เหตุผลที่โทษประหารชีวิตมีประสิทธิภาพในการยับยั้งผู้กระทำความผิด มีค่าใช้จ่ายในการบังคับโทษน้อยกว่าโทษจำคุก และมีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ รวมถึง สามารถตัดผู้กระทำความผิดอันตรายหรือเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมออกไปจากสังคมโดยเด็ดขาด อย่างไรก็ตาม ข้อพิสูจน์ว่า โทษประหารชีวิต มีผลต่อการยับยั้งผู้กระทำความผิดจริงหรือไม่ มีงานวิจัยหลายๆ ชิ้น ทั้งในและนอกประเทศที่แสดงให้เห็นผลกระทบต่อการลดลงของอาชญากรรมที่ร้ายแรง ซึ่งมีทั้งงานวิจัยที่สนับสนุน และได้แย้งถึงประสิทธิภาพของโทษประหารชีวิต ในการตอบแทนหรือยับยั้งผู้กระทำความผิด มีจำนวนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่สามารถเกิดผลต่างกันคือ ค่านิยมของคนในสังคมว่า มีความกลัวเกรงต่อโทษประหารชีวิตเพียงใด และขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของเจ้าพนักงานในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายว่ามีความเข้มงวดจริงจังเพียงใด

แนวทางในแผนงานของการยกเลิกโทษประหารชีวิตในกฎหมายไทย คงจะมีลักษณะดำเนินการเป็นระยะๆ กล่าวคือ ในระยะแรก จะพิจารณาความผิดใน 55 ฐานความผิดว่า ความผิดใดที่ไม่ควรมีโทษประหารชีวิต เช่นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่มีผลทำให้คนตาย หรือความผิดฐานลักทรัพย์พระพุทธรูปในทางศาสนา ความผิดเกี่ยวกับราชการทหาร ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น ส่วนความผิดที่ร้ายแรงและประทุษร้ายต่อชีวิต เช่น ฆ่าคนโดยไตร่ตรองไว้ก่อน หรือความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ น่าจะยังคงโทษประหารชีวิตไว้ ทั้งนี้ ในหลักสากลลงยอมให้มีโทษประหารชีวิตกับความผิดที่ร้ายแรงที่สุด ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นความผิดที่ประทุษร้ายต่อชีวิตเป็นหลัก อย่างไรก็ดี ในระยะที่สอง ซึ่งจะยกเลิกโทษประหารชีวิตทั้งหมด คงต้องพิจารณาต่อไปว่า หากยกเลิกแล้ว จะมีผลต่อการลดความผิดอาญา หรือไม่ หากปรากฏว่า ความผิดที่ไม่มีโทษประหารชีวิต มีสถิติเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับก่อนที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิต อาจมีแนวคิดที่จะนำโทษประหารชีวิต กลับมาบัญญัติไว้อีกหลังจากยกเลิกไปแล้ว ดังเช่นประสบการณ์

ของสหรัฐอเมริกา ที่บางมตรัฐนำโทษประหารชีวิต เข้ามาในกฎหมายหลังจากที่ยกเลิกไปแล้ว เพราะมีอาชญากรรมสูงขึ้น

โดยสรุป แนวทางของประเทศไทยที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิตบางฐานความผิดในกฎหมายไทย มีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ แต่ที่ควรต้องดำเนินการต่อไปคือ การจัดทำวิจัย และวิเคราะห์ว่าโทษประหารชีวิต ควรมีในกฎหมายไทยทั้งหมดหรือแต่บางส่วนหรือไม่ และหากยกเลิกทั้งหมดจะมีความเสี่ยงอย่างไร หรือในทางตรงข้าม หากมีอยู่จะตอบโจทย์ว่าโทษประหารชีวิต ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนที่คุ้มครองชีวิตอย่างไร และการมีอยู่แต่ไม่ได้ใช้ในทางปฏิบัตินั้น โทษประหารชีวิตที่ได้รับการบัญญัติในกฎหมายจะมีผลเป็นการยับยั้งการกระทำความผิดเพียงใด ซึ่งคำตอบจะเป็นเช่นใด ก็คงขึ้นอยู่กับทัศนคติ ของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และประชาชนที่จะตัดสินใจและดำเนินการต่อไป⁷⁸

2. วิธีการลงโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ

การลงโทษประหารชีวิตเป็นวิธีการลงโทษที่รุนแรงที่สุดที่บรรดาประเทศต่างๆ ในทุกทวีปทั่วโลกบัญญัติขึ้น เพื่อลงโทษผู้ที่กระทำความผิดละเมิดกฎระเบียบข้อบังคับของรัฐหรือกฎเกณฑ์ทางด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณีของชนเผ่า โดยมีวิธีการลงโทษที่แตกต่างกันไป แต่พอที่จะสรุปวิธีการลงโทษประหารชีวิตที่ประเทศต่างๆ บัญญัติใช้ ดังนี้

2.1 การแขวนคอ

การแขวนคอ เป็นวิธีการประหารชีวิตที่นิยมแพร่หลายมากที่สุดในยุโรปและอเมริกากล่าวกันว่าประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่ใช้วิธีการแขวนคอแก่ผู้กระทำผิด โดยนิยมกระทำในที่สาธารณะอย่างเปิดเผยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประชาชนเกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ต่อมาการปฏิบัติทำนองนี้ถูกวิจารณ์ว่าไม่เหมาะสมจึงได้กลับไปใช้เรือนจำ หรือสถานที่คุมขังเป็นสถานที่ประหารชีวิตในลักษณะที่ปกปิด เพื่อมิให้เป็นที่น่าอึดใจแก่ประชาชนทั่วไป ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศอังกฤษจะได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้วก็ตาม แต่การลงโทษด้วยวิธีการแขวนคอก็ยังถือปฏิบัติอยู่ในประเทศเครือจักรภพอังกฤษ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น

⁷⁸ ณรงค์ ใจหาญ, สยามรัฐออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2560, จาก

และสมาชิกขององค์การสหประชาชาติอีกหลายประเทศ เช่น กานา ซูดาน พม่า ไนจีเรีย ปากีสถาน อินเดีย เลบานอน อิรัก อิหร่าน เป็นต้น⁷⁹

ผลดีของการประหารชีวิตด้วยวิธีการนี้ก็เนื่องจากว่าเป็นวิธีการที่ประหยัดและสะดวก ในทางปฏิบัติมากที่สุดและไม่เป็นการทำลายศพด้วยนั่นเอง ส่วนผลเสียของวิธีการนี้ก็จะมีขึ้นค่อนข้างมาก เช่น การชั่งน้ำหนักตัวนักโทษ การวัดความยาวของเชือกที่จะใช้แขวนคอเพื่อระยะเวลาให้เหมาะสมกับการแขวนคอ นอกจากนี้ก็ยังมีกรณีทดลองใช้กับหุ่นทดลองที่มีขนาดร่างกาย น้ำหนักเท่ากับตัวนักโทษ จึงทำให้ใช้เวลามากกับการเตรียมการประหาร

2.2 การนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า

การนั่งเก้าอี้ไฟฟ้าเป็นวิธีการประหารที่นำความเจริญทางเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้นักโทษ ผู้ถูกประหารเกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุด วิธีการนี้ถูกนำมาใช้ครั้งแรกที่เรือนจำเออร์เบิร์น (Auburn prison) แห่งนครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1890 จนกระทั่งแผ่ขยายเข้าไปสู่หลายๆ มลรัฐและในต่างประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตามวิธีการนี้ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในประเด็นที่ว่า จะเป็นการเพิ่มระยะเวลาความเจ็บปวดให้กับนักโทษมากยิ่งขึ้น ถ้าหากนักโทษผู้นั้นมีสภาพทางด้านร่างกายสามารถต้านทานกระแสไฟฟ้าได้สูงผิดปกติ โดยเหตุนี้เองจึงนำไปสู่การค้นคิดวิธีการประหารแบบใหม่ซึ่งสามารถทำให้นักโทษประหารตายเร็วยิ่งขึ้น

ผลดีของการประหารด้วยวิธีการนี้ก็คือสามารถทำการประหารได้ทุกที่ที่มีกระแสไฟฟ้าใช้ ไม่เสียค่าใช้จ่ายมากนักและไม่เป็นการทำลายศพให้แยกขาดจากกัน ส่วนผลเสียก็คือทำให้ศพไหม้เกรียมส่งกลิ่นเหม็นอบอวลทั่วห้องประหารเป็นที่น่าสังเวชใจนอกจากนี้ในกรณีที่นักโทษสามารถ ทนต่อกระแสไฟฟ้าได้นานเท่าไร ก็ยังจะเป็นการทรมานนักโทษนานไปด้วย

2.3 การเข้าห้องแก๊ส

การประหารชีวิตโดยใช้วิธีการรมด้วยแก๊สนี้เป็นวิธีการที่วิวัฒนาการมาจากการนั่งเก้าอี้ไฟฟ้า เนื่องจากนักอาชญาวิทยาเห็นว่าเป็นวิธีที่ก่อให้เกิดความทรมานแก่นักโทษประหารน้อยที่สุด สำหรับวิธีการประหารก็คือมีการจัดห้องประหารแบบมีช่องกระจกใสหรือวัตถุโปร่งแสงรวม 2 ช่องคือ ช่องที่หนึ่งจัดไว้สำหรับผู้เป็นสักขีพยานการประหารชีวิตได้สังเกตถึงลักษณะอาการตายของผู้ต้องโทษประหาร และอีกห้องหนึ่งจัดไว้สำหรับเจ้าหน้าที่หรือผู้แทนการประหารชีวิตที่จะตรวจสอบจนเป็นที่แน่ใจว่าผู้ถูกประหารตายแล้วจริง จึงเท่ากับว่าเป็นการบังคับให้ผู้สังเกตการณ์และเจ้าหน้าที่ได้รับรู้เกี่ยวกับปฏิกิริยาอาการต่างๆ ก่อนตายของผู้ถูกประหาร จนทำให้เกิดภาพหลอน คิดตา เตือนใจ และมีความรู้สึกถูกทรมานไปด้วย

⁷⁹ นคร วัลลภการ, *โทษประหารชีวิตในประเทศไทย ศึกษาแนวคิดในการยกเลิก*, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2549, หน้า 79

ผลดีของการประหารชีวิตด้วยวิธีการนี้ก็คือไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากเสียเวลาน้อยและไม่ทำให้ศพถูกทำลายเสียหาย ส่วนผลเสียนั้นก็เนื่องจากว่ากรดไฮโดรซัยยานิกนั้นเป็นพิษที่รุนแรงหลังจากใช้รมนักโทษจนตายแล้วต้องเสียเวลากำจัดพิษให้หมดไปจากห้องประหารอีกประการหนึ่งวิธีการนี้จะเป็นการเพิ่มห่วงระยะแห่งความทรมานมากยิ่งขึ้นถ้าหากนักโทษสามารถกลั้นหายใจได้นาน⁸⁰

2.4 การใช้ปืนยิง

การประหารชีวิตโดยการใช้อาวุธปืนยิงนักโทษจนถึงแก่ความตายเป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง วิธีการประหารก็คือการยิงนักโทษที่ถูกจับมัดติดกับหลักประหารทางด้านหลังโดยเล็งปืนไปยังเครื่องหมายที่ทำไว้ในตำแหน่งหัวใจ โดยมีเจ้าหน้าที่เรือนจำ ตำรวจและนายแพทย์เป็นผู้สังเกตการณ์และชันสูตรศพ ประเทศที่นิยมการประหารชีวิตด้วยวิธีการนี้มีประเทศกรีก กัวเตมาลา เชมร ชิลี ยูโกสลาเวีย อินโดนีเซีย เป็นต้น

ผลดีของการประหารด้วยวิธีการนี้ก็คือใช้ระยะเวลาสั้น สะดวกในการปฏิบัติ สามารถทำการประหารที่ใดก็ได้ นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ประหยัด ไม่สิ้นเปลืองอุปกรณ์มากเพียงแค่ปืนกลกระบอกเดียวและกระสุนดับเดียวหรือสองดัดเท่านั้นเอง ส่วนผลเสียของวิธีการนี้ก็คือถ้าหากยิงพลาดเป้าในตำแหน่งสำคัญที่ทำไว้ก็จะต้องยิงซ้ำทำให้เป็นการทรมานนักโทษเพิ่มขึ้นและโอกาสที่จะทำลายศพจนเป็นรูปพรุนทั้งตัวก็เป็นไปได้มากเช่นกัน⁸¹

2.5 การประหารชีวิตโดยเครื่องกิโยติน

การประหารชีวิตโดยใช้เครื่องกิโยตินก็เหมือนกับการประหารชีวิตโดยการตัดศีรษะในสมัยก่อนนั่นเอง กล่าวคือกิโยตินเป็นเครื่องมือประหารชีวิตที่มีปุ่มกดใบมีดที่คมกริบประกอบด้วยเหล็กถ่วงที่มีน้ำหนักช่วยเสริมกดให้คมมีดสามารถตัดศีรษะนักโทษได้อย่างฉับพลัน โดยการนำส่วนหัวและคอของนักโทษสอดไว้ในช่องกลมที่เตรียมไว้เพื่อการประหารโดยเฉพาะ การประหารชีวิตโดยใช้เครื่องกิโยตินนี้นิยมใช้ในประเทศฝรั่งเศส แต่มีข้อที่น่าสังเกตคือ การประหารชีวิตโดยใช้เครื่องกิโยตินนี้จะใช้เฉพาะแต่ผู้กระทำผิดที่ต้องโทษประหารในคดีศาลพลเรือนเท่านั้น หากเป็นผู้กระทำผิดศาลทหารแล้วจะใช้วิธีการยิงเป้าแทน

⁸⁰ “เรื่องเดียวกัน”

⁸¹ สายชลศรีสว่าง, *การลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม, มหาวิทยาลัยเกริก, 2549, หน้า 105

ผลดีของวิธีการนี้ก็คือเป็นเครื่องมือที่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์มากที่สุดคือทำให้หนักโทษตายทันทีใช้เวลาน้อยและประหยัดกว่าวิธีการอื่นๆ เพราะสามารถใช้ได้นานเพียงแต่ต้องลับใบมีดให้คมอยู่เสมอเท่านั้น ผลเสียก็คือเครื่องกิโยติน มีขนาดใหญ่ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายไม่สามารถนำไปใช้ในคุกที่มีขนาดเล็กพื้นที่คับแคบได้

2.6 การประหารชีวิตโดยการฉีดยา

การประหารชีวิตโดยการฉีดยานี้เกิดจากการที่นักอาชญาวิทยาคิดหาวิธีการลงโทษที่ทำให้เกิดความทรมานทางร่างกายของนักโทษให้น้อยที่สุด ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายให้มากที่สุดเพราะเหตุนี้เองในปี ค.ศ.1977 นักอาชญาวิทยาในมลรัฐฟลอริดาและโอเรกอน ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เสนอแนะวิธีการฉีดยา (น้ำเกลือผสมสารเคมี) เพราะจากการทดลองใช้กับนักโทษที่สมัครใจใช้วิธีการนี้ผลปรากฏว่านักโทษแสดงอาการทรมานน้อยกว่าวิธีอื่นๆ

ผลดีของวิธีการนี้ก็คือสะดวกไม่ทำให้เกิดบาดแผลหรือมีความเจ็บปวดมากเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ผลเสียก็คือยาพิษที่ใช้จะต้องอยู่ในการควบคุมของแพทย์ เพื่อให้การรับรองว่าเมื่อใช้ไปแล้วจะต้องได้ผลแน่นอน รวดเร็วไม่เป็นการทรมานนักโทษ อีกประการหนึ่งที่ยัง ตกลงกันไม่ได้ก็คือใครจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการฉีดยาพิษนักโทษประหาร

2.7 การประหารชีวิตโดยการตีหมยาพิษ

การประหารชีวิตด้วยการตีหมยาพิษนี้เป็นวิธีการที่เคยใช้มาแล้วตั้งแต่อดีต กาลิเลโอ ไสเครติส นักปราชญ์ชาวกรีกก็เคยถูกบังคับให้ตีหมยาพิษจนตาย อย่างไรก็ตามประเทศแรกที่นำเอาการประหารด้วยการตีหมยาพิษมาใช้เป็นประเทศแรกก็คือ สาธารณรัฐเอสโตเนีย⁸²

2.8 การประหารชีวิตโดยการรัดคอ

การประหารชีวิตด้วยการรัดคอให้ตายเคยเป็นที่นิยมใช้ในประเศจีนโดยมีเหตุผลว่าไม่ต้องการให้ร่างกายหรืออวัยวะส่วนอื่นใดบอบสลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งขุนนางชั้นสูงของจีนที่ต้องโทษประหารชีวิตมีวิธีการประหารชีวิตคือพระมหากษัตริย์ หรือฮ่องเต้จะพระราชทานเชือกที่ทำด้วยไหมให้ไปแขวนคอเอาเองเพื่อไม่ให้เป็นการทรมานและอับอาย จากการที่จะถูกรัดคอด้วยมือเพชรฆาตซึ่งเป็นสามัญชนธรรมดา

สำหรับวิธีการประหารชีวิตด้วยการรัดคอนั้นคล้ายกับวิธี Garrote ซึ่งใช้ปฏิบัติอยู่ในประเทศสเปนและประเทศที่เป็นอาณานิคมของสเปน เมื่อปลายศตวรรษที่ 19 โดยใช้วิธีดังนี้

- 1) ใช้ปลดคอเหล็กขันด้วยน็อตสกรูให้รัดแน่นจนตาย
- 2) ใช้ปลดคอเหล็กรัด

⁸² สุดสงวน สุธีสร, *อาชญาวิทยา*, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547, หน้า 58

3) ใช้เชือกหรือหนัง หรือลวดที่มีความยาวรัดคอเข้าสี่ตามแนวชายแดน หรือ ทหารยามในเวลาจู่โจม

4) รัคคอกให้หมดฤทธิ์ เช่น ใช้ในเวลาทำการปล้น

2.9 การประหารชีวิตโดยการใช้แรงงานสัตว์แยกอวัยวะออกจากร่างกาย

การประหารด้วยวิธีการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทรมานผู้ต้องโทษประหารก่อนตาย วิธีการประหารก็คือผู้ถูกประหารจะถูกผูกมัดข้อมือ ข้อเท้า และที่คอ โดยที่ปลายเชือกจะผูกไว้กับ สัตว์ ซึ่งมักจะเป็นม้าทั้ง 5 ตัวซึ่งถูกบังคับให้วิ่งแยกกันไปคนละทางจนกว่าอวัยวะทั้งส่วนจะแยก ขาดออกจากกันคนทั่วไปนิยมเรียกวิธีการเช่นนี้ว่า “ห้าม้าแยกร่าง” การประหารด้วยวิธีการนี้เป็น วิธีการที่โหดร้ายทารุณมากนอกจากนักโทษจะเจ็บปวดทรมานแล้วสภาพร่างกายยังถูกแยกเป็น ส่วนๆ เป็นที่อุจาดแก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง สำหรับในปัจจุบันนี้ปรากฏว่าได้ถูกยกเลิกไปแล้ว⁸³

3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1866 (International Covenant On Civil And Political Rights 1966) ว่าด้วยการลงโทษ ประหารชีวิต

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิ ทางการเมือง ค.ศ.1966 โดยมีผลตามกฎหมายเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540 โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การลงโทษประหารชีวิตนั้น คงมีบทบัญญัติในข้อบทที่ 6 เรื่องสิทธิในชีวิตและในข้อบทที่ 7 เรื่อง การห้ามการทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า ซึ่งประเทศไทยได้ปฏิบัติ ตามกติการะหว่างประเทศฉบับดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ พิจารณาและลงโทษประหารชีวิต อย่างเคร่งครัด โดยมีข้อความบัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 6

1) มนุษย์ทุกคนมีสิทธิโดยธรรมในการดำรงชีวิต สิทธินี้ย่อมได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่มีบุคคลใดสามารถล่วงชีวิตของใครได้

2) ในประเทศซึ่งยังมีได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิต ย่อมกระทำ ได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุด ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิดและต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติใน กติกาฉบับนี้ และอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ โทษ เช่นนี้จะลงได้ก็โดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาลที่มีอำนาจ

⁸³ “เรื่องเดิม”

3) เมื่อมีการฆ่าผู้อื่นอันเป็นอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์ ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าข้อนี้มีได้ให้อำนาจรัฐภาคีแห่งกติกาฉบับนี้ในอันที่จะหลีกเลี่ยงจากพันธะใดๆ อันพึงจะมีต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทำลายล้างเผ่าพันธุ์

4) บุคคลใดที่ต้องคำพิพากษาให้ประหารชีวิต ย่อมมีสิทธิขอภัยโทษหรือลดหย่อนผ่อนโทษตามคำพิพากษา การนิรโทษกรรม การอภัยโทษ หรือการลดหย่อนผ่อนโทษจากคำพิพากษาให้ประหารชีวิต พึงมีได้ในทุกกรณี

5) จะไม่มีการพิพากษาให้ประหารชีวิตในคดีอาชญากรรมที่กระทำโดยบุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และจะลงโทษนี้ต่อหญิงมีครรภ์มิได้

6) จะยกข้อนี้เป็นเหตุเพื่อเหนี่ยวรั้งหรือขัดขวางการยกเลิกโทษประหารชีวิต ในรัฐภาคีใดแห่งกติกาฉบับนี้มิได้

ข้อ 7

บุคคลจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลจะถูกใช้ในการทดลองทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยปราศจากความยินยอมโดยเสรีของบุคคลนั้นมิได้⁸⁴

4. สิทธิมนุษยชนกับการลงโทษ

อรัญ สุวรรณบุปผา กล่าวว่า ตามความในมาตรา 5 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติบัญญัติว่า “บุคคลใดๆ จะถูกทรมานหรือได้รับผลปฏิบัติหรือการลงโทษที่ทารุณ โหดร้ายผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้าไม่ได้” จะเห็นได้ชัดว่าบทบัญญัติดังกล่าวนี้ไม่สนับสนุนการลงโทษที่โหดร้ายและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดหรือนักโทษอย่างหยาบช้าทารุณ ทั้งนี้ น่าจะมีเหตุผล สองประการ กล่าวคือ ประการแรก การลงโทษที่ทารุณโหดร้ายและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดอย่างต่ำช้าก่อให้เกิดความทุกข์ทรมานที่ไม่จำเป็น และในประการหลัง การปฏิบัติดังกล่าวเป็นการไม่ยอมรับเกียรติภูมิของความเป็นมนุษย์ ฉะนั้น ความทารุณโหดร้ายที่เกิดขึ้นย่อมเป็นผลร้าย ทั้งฝ่ายผู้ให้ซึ่งได้แก่ สังคม และฝ่ายผู้รับ คือ อาชญากร กล่าวคือ นอกจากอาชญากรจะได้รับความทุกข์ทรมานที่ไม่จำเป็นแล้ว ยังเป็นผลให้อาชญากรมีความคือด้น เกิดความเคียดหรือ

⁸⁴ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง, สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2560 , จาก

ชาชินต่อการลงโทษ ไม่มีความเข็ดหลาบ พร้อมๆ กับสร้างเสริมความเลื่อมโทรมทางศีลธรรมในสังคม ทำให้สมาชิกไม่เห็นคุณค่าของควมมีมนุษยธรรมอีกด้วย⁸⁵

ถึงแม้ว่าประมวลกฎหมายอาญาจะเป็นหลักประกันของความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีในสังคม แต่การบริหารงานตามประมวลกฎหมายอาญา ก็มีความยุ่งยากและอุปสรรคนานาประการ ทั้งนี้ เพราะประมวลกฎหมายอาญา จำต้องมีบทบาทถึงสองลักษณะที่แตกต่างกันแต่จำเป็นต้องแสดงออกในเวลาเดียวกัน กล่าวคือ ในขณะที่สังคมมีแนวโน้มที่จะใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดรุนแรง ปฏิบัติต่ออาชญากร ประมวลกฎหมายอาญาย่อมมีบทบาทเกี่ยวข้องกับวิธีการที่จะกำหนดความต้องการของสมาชิกในสังคมที่จะลงโทษอาชญากร โดยการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงสนองต่อความปรารถนาดังกล่าว โดยหากแนวทางปฏิบัติเป็นไปในทางคล้อยตามหรือตอบสนองต่อมติ

มหาชนอยู่ตลอดเวลา ย่อมนำไปสู่การลงโทษที่ทารุณโหดร้าย สภาวะการณ์เช่นนี้จึงมีความจำเป็นต้องยึดถือหลักสิทธิมนุษยชน ทว่าในการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายอาญาในบางกรณี ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนหรือไม่⁸⁶

5. การยกเลิกโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ

ประเทศสหรัฐอเมริกา⁸⁷

ประเทศสหรัฐอเมริกา จะต้องทำการศึกษาจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก เพราะว่ากฎหมายของมลรัฐแต่ละมลรัฐจะไม่เหมือนกัน ซึ่งในบางมลรัฐก็ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว แต่ในบางมลรัฐก็ยังคงมีการใช้โทษประหารชีวิตอยู่ หรือบางมลรัฐเคยยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว แต่ก็ได้นำกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง สำหรับในส่วนของรัฐบาลกลางของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ยังคงมีการลงโทษประหารชีวิตในความผิดที่สำคัญๆ ซึ่งเป็นคดีอุกฉกรรจ์และกระทบกระเทือนถึงความมั่นคง เช่น ความผิดฐานลอบสังหารประธานาธิบดี ความผิดฐานสลัดอากาศหรือการใช้วัตถุระเบิด ก่อให้ผู้อื่นได้รับอันตรายถึงตายหรือบาดเจ็บ

⁸⁵ ประดับดวง ดุลยปวิณ ศรีสวัสดิ์, *ความต้องการของผู้ต้องขังโทษประหารชีวิต : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางบางขวาง*, ปรัญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549, หน้า 48-49

⁸⁶ “เรื่องเดิม”

⁸⁷ พรชัย อักษรเสื่อ, *แนวโน้มการยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศไทย*, วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตร์มหาบัณฑิต, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 2558, หน้า 36

ในการศึกษาถึงโทษประหารชีวิตในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ประชาชนฝ่ายหนึ่ง นั้นต้องการที่จะให้ลงไว้ซึ่งการลงโทษประหารชีวิต และมีอีกฝ่ายหนึ่ง ได้คัดค้านการลงโทษ ประหารชีวิต ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างก็ได้ให้เหตุผลไว้ด้วย ดังต่อไปนี้

ฝ่ายที่ต้องการให้ลงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต ได้ให้เหตุผลว่า

- 1) การลงโทษประหารชีวิตเป็นการยับยั้งการทำความผิดอย่างเด็ดขาดสิ้นเชิง
- 2) การลงโทษประหารชีวิตเป็นการตอบแทนแก่แก่นที่สมควรกับการกระทำความผิด ที่เกิดขึ้นได้
- 3) การลงโทษประหารชีวิต นับว่าเป็นการป้องกันสังคม เพราะเป็นการกำจัด อาชญากรออกไปจากสังคมอย่างเด็ดขาด เป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด ไม่ให้อาชญากร ไปกระทำผิดซ้ำสอง เช่น การศึกษาของมาร์ลิน ดับบลิว เลทะเนน ⁸⁸ พบว่าผู้กระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตายโดยเจตนาที่ถูกควบคุมตัวในเรือนจำ จำนวน 6,908 คน ในระหว่างปี ค.ศ.1965-1969 ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และเป็นการเสี่ยงภัยที่จะถูกพิจารณาให้ได้รับการพักการลงโทษ เป็นอย่างยิ่ง
- 4) การลงโทษประหารชีวิตต้องคำนึงถึงลักษณะความรุนแรงของอาชญากรรมฝ่ายที่ คัดค้านการลงโทษประหารชีวิต อ้างเหตุผล ดังต่อไปนี้

(1) ความล่าช้าในการดำเนินคดีในศาลและการยื่นอุทธรณ์ ซึ่งใช้เวลาในการพิจารณาโทษประหารชีวิตระหว่าง 11 ปี ถึง 13 ปี (คดีของ Carly Chessman ซึ่งถูกประหารชีวิต เมื่อ 2 พฤษภาคม 1960 ในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งใช้เวลาในการดำเนินคดีถึง 11 ปี 10 เดือน

(2) การลงโทษประหารชีวิตเป็นผลกระทบต่อการบริหารกระบวนการยุติธรรม นายซอล รูบิน (So Ruben) ศาสตราจารย์ทางกฎหมายและอาชญาวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกา ได้ให้ ทศนะแนวความคิดไว้ว่า “การลงโทษประหารชีวิต เป็นปัจจัยก่อให้เกิด บรรยากาศแห่งความ ตึงเครียดแก่เจ้าหน้าที่ในทางกระบวนการยุติธรรม และผู้ต้องโทษประหารชีวิตเป็นอย่างยิ่ง” และคณะกรรมการอาชญากรรมแห่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา (The President’s Crime Commission) ได้ให้ความเห็นคล้ายคลึงไว้ว่า “การลงโทษประหารชีวิตเป็นมาตรการปฏิบัติ ที่จกต้องพิจารณาคืออย่างละเอียด รอบคอบ และด้วยอารมณ์อันมั่นคงไม่หวั่นไหว” โดยเฉพาะ ในกรณีการตัดสินพิจารณาคดีผิดพลาด อันเกิดจากความคลาดเคลื่อนแห่งพยานหลักฐาน หรือ เหตุอื่น จนถึงขั้นประหารชีวิตผิดตัว หรือลงโทษผู้ที่บริสุทธิ์แล้วก็ไม่มีความแก้ไขชีวิตให้กลับคืน มาใหม่ได้อีกเลย

⁸⁸ Marline W. Lethinen, อ้างถึงใน วิศิษฐ์ เจนนานนท์, มหาวิทยาลัยอุทราชธานี, 2545, หน้า 65

(3) การลงโทษประหารชีวิตมิได้เป็นการข่มขู่ยับยั้งอาชญากรได้เสมอไป จากการศึกษาสถิติของคดีฆาตกรรมในประเทศสหรัฐอเมริกาโดย Karl F. Schussler เปรียบเทียบ คดีฆาตกรรมในจำนวนประชากร 100,000 คน ระหว่างมลรัฐที่มีการลงโทษประหารชีวิต กับมลรัฐที่มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทุกๆ รอบ 5 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ.1928-1949 ปรากฏว่าสถิติ การกระทำผิดในมลรัฐที่มีการใช้โทษประหารชีวิตมีอัตราสูงกว่ามลรัฐที่มีการยกเลิกโทษประหาร ชีวิตไปแล้ว

โดยในส่วนเกี่ยวกับยาเสพติด การติดยาเสพติดถูกมองในแง่ดีที่สุดว่า “เป็น ประเด็นปัญหาทางการแพทย์หรืออาชญากรรม” สรุปว่าที่จริงแล้วการติดยาเสพติดเป็นโรคชนิดหนึ่ง

1. คณะกรรมการร่วมด้านยาเสพติด ABA-AMA ปี 1961⁸⁹ ระบุไว้ว่า

- เพราะผู้ติดยาที่ต้องพึ่งพายาเสพติดกับราคาที่สูงในตลาด ส่วนใหญ่จะเป็น สาเหตุของการก่ออาชญากรรม ยาเสพติดไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบต่อพฤติกรรมด้านอาชญากรรม
- ในแง่ของกระทบด้านการเจ็บป่วย การติดยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญน้อยกว่า โรคพิษสุราเรื้อรังคณะกรรมการแนะนำให้มีการศึกษาต่อเรื่องทางเลือกการรักษาสำหรับผู้ติดยาเสพติดต่างๆ

2. คณะกรรมาธิการ Shafer - ปี 1972⁹⁰

“คณะกรรมาธิการ Shafer” ทำหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับ กษณะกรรมาธิการ โดยทำการวิเคราะห์ด้านชีววิทยาและสังคมของกัญชา และทบทวนขอบเขตของ การตอบสนองด้านนิติบัญญัติในเรื่องการใช้กัญชาในสหรัฐอเมริกา ด้วยการเสนอแนะการลด ความผิดทางอาญา บทลงโทษ (decriminalization) ของกัญชาสำหรับการใช้ส่วนตัว และยังเสนอให้ มีการแจกจ่ายในปริมาณน้อยโดยไม่มีค่าตอบแทน หรือมีค่าตอบแทนเล็กน้อย โดยไม่เกี่ยวข้องกับ ผลกำไรซึ่งสำนักงานปราบปรามยาเสพติดของสหรัฐอเมริกา (Drug Enforcement Administration: DEA) ได้ให้ข้อสรุปในอีกแง่มุมหนึ่งว่า การดำเนินการที่มีความสมดุลระหว่างการป้องกัน การ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการบำบัดรักษาเป็นกุญแจสำคัญของการต่อสู้กับยาเสพติด การควบคุมยาเสพติดมีขึ้นมาก็เพราะยาเสพติดเป็นสิ่งอันตราย ปัจจุบันผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ ที่ไม่มีความรุนแรงจะเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา มิได้เข้าเรือนจำ โดยกฎหมายเกี่ยวกับสงครามด้าน ยาเสพติดที่อยู่ระหว่างพิจารณาของรัฐสภาของเกรสแห่งสหรัฐอเมริกา Drug Dealer Liability Act of 1999 ได้กำหนดความรับผิดชอบแก่ผู้ค้ายาเสพติด สำหรับอันตรายที่เกิดจากการใช้สาร ควบคุมไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม แม้ผู้ใช้ยาเองก็ได้รับอนุญาตให้ฟ้องเรียกร้องความเสียหาย

⁸⁹ ABA-AMA Joint Committee on Narcotic Drugs – 1961

⁹⁰ The Shafer Commission – 1972

กฎหมายฉบับนี้ต้องการให้มีการเปิดเผยทุกอย่างเกี่ยวกับแหล่งที่มาของยาเสพติดที่ผิดกฎหมายต่อเจ้าพนักงานศัลยาเสพติด ซึ่งการลงโทษศัลยาเสพติดในภาพรวมสหรัฐอเมริกาได้ลดความรุนแรงลง มากกว่าการบังคับใช้กฎหมายทางอาญาอย่างเข้มงวดหรือการเพิ่มโทษศัลยาเสพติดเพียงอย่างเดียว ในสหรัฐอเมริกามีนโยบายไม่เหมือนกันแต่ละมลรัฐ บางมลรัฐตีตราว่าการเสพติดยาเป็นอาชญากรรม (ผู้เสพเป็นอาชญากร) บางมลรัฐถือว่าผู้เสพเป็นผู้ป่วย ที่ต้องได้รับการบำบัดรักษาทางยา ส่วนปัจจุบันแนวคิดของผู้พิพากษาในคดีได้เปลี่ยนแปลงไป โดยคณะทำงานของศาลฎีกามลรัฐ Massachusetts (Special Taskforce of Massachusetts Supreme Judicial Court) เสนอความเห็นว่าการใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดไม่ได้ผลเท่าที่ควร แต่ควรส่งเสริมการบำบัดรักษามากกว่าการฟ้องคดี

6. กฎหมายระดับมลรัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา

ความผิดศัลยาเสพติดแต่ละมลรัฐมีความแตกต่างกันไป เช่น ในคดีครอบครองและจำหน่ายโคเคนกัญชา ยาบ้า ยาไอ จะขึ้นอยู่กับปริมาณยาเสพติด กรณีมีกัญชา มลรัฐส่วนใหญ่จะดำเนินการไปในแง่ของการมีไว้เพื่อบำบัดรักษา มีเพียง 2 รัฐที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ส่วนโทษปรับนั้น มีตั้งแต่ 0 ถึง 150,000 เหรียญ

ในส่วนของการจำหน่ายโคเคน ยาบ้า และยาไอ นั้น มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี จนถึงจำคุกตลอดชีวิตขึ้นอยู่กับปริมาณยาเสพติด⁹¹ ในขณะที่การจับกุมยาเสพติดส่วนใหญ่จะทำโดยเจ้าหน้าที่ของ มลรัฐและท้องถิ่น เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถบังคับให้ตำรวจรัฐและท้องถิ่นบังคับใช้กฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลกลางได้

การบัญญัติกฎหมายลงโทษรุนแรงเพื่อข่มขู่ยับยั้งปกป้องสังคมอาจกลายเป็นปัญหาได้ หรือเพราะเมื่อกำหนดโทษรุนแรงขึ้น ทำให้ราคาขายเสพติดแพงขึ้น การบัญญัติกฎหมายยาเสพติดเพื่อลงโทษผู้เสพเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอในการระงับยับยั้งการติดยา แต่จะต้องเข้าใจธรรมชาติของการติดยาด้วย การเสนอให้มีรักษาด้วยการหายาทดแทนยาเสพติด ซึ่งน่าจะให้ผลดีมากกว่าการใช้กฎหมายบังคับ⁹²

⁹¹ Andrews University, 2002, p.133-134

⁹² Donald J. Cantor, 1961, 527

6.1 การยกเลิกโทษประหารชีวิตของกลุ่มประเทศเอเชีย⁹³

6.1.1 ประเทศกัมพูชา

1) การเมืองการปกครอง

ประเทศกัมพูชามีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทั้งนี้ นับจากการเลือกตั้งทั่วไปภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2536 การเมืองของกัมพูชามีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ระบอบประชาธิปไตยของกัมพูชาในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและหยั่งรากลึกลงในสังคมของกัมพูชาอย่างค่อยเป็นค่อยไปฝ่ายต่าง ๆ มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น ประชาชนมีความกระตือรือร้นใน

การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลกัมพูชาให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ รวมถึงการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารราชการแผ่นดิน ระบบศาลยุติธรรมและกฎหมายการทหาร เศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพ สามารถใช้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างคุ้มค่า ตลอดจนสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและห่างไกลความเจริญได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ รัฐบาลกัมพูชาได้ดำเนินการปฏิรูปในสาขาต่างๆ อาทิ การลดจำนวนข้าราชการทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร การปฏิรูปด้านการศาล การปรับปรุงระเบียบและแก้ไขกฎหมายที่ล้าหลังและไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ การปฏิรูปที่ดินและการเร่งออกเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน การส่งเสริมการศึกษาและฝึกฝนอาชีพ การปรับเพิ่มเงินเดือนข้าราชการ อย่างเป็นระบบการพัฒนาาระบบชลประทานและโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ โดยเฉพาะระบบคมนาคมขนส่ง เพื่อรองรับการพัฒนาด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งระบอบการปกครอง: ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา โดยพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ พระมหากษัตริย์ คือ พระบาทสมเด็จพระบรมนาถ นโรดม สีหมุนี (His Majesty Preah Bat Samdech Preah Boromneath Norodom Sihamoni) เสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ วันที่ 14 ตุลาคม 2547 และนายกรัฐมนตรี คือ สมเด็จฮุน เซน (Samdech Hun Sen)⁹⁴

6.1.2 แนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต

การดำเนินการของประเทศกัมพูชาที่เจ็บปวดกับภาวะสงคราม การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์จนประชากรกัมพูชามีจำนวนเหลือน้อยมาก เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้กัมพูชา

⁹³ ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, น้ำแท้ มีบุญสร้าง และนิศยา สำเร็จผล, รายงานผลการศึกษาระยะเบื้องต้นโครงการ : ศึกษาความเป็นไปได้ของการยกเลิกโทษประหารชีวิตตามแผนฯ ฉบับที่ 2, คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2556

⁹⁴ <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=k3>

ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติหรือทางข้อเท็จจริงนับแต่ปี ค.ศ.1989 หรือ พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา และรับรองอย่างชัดเจนในปี ค.ศ.1993 หรือ พ.ศ. 2536 โดยบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษร ตามนัยมาตรา 32 แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรกัมพูชาที่ผ่านมา ซึ่งตรงกับช่วงที่มีความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของสมเด็จพระนโรดมสีหนุ ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับโศกนาฏกรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของชาวกัมพูชาเองทั้งทางตรงและทางอ้อมตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนเขมรแดงจนกระทั่งการพยายามดึงเขมรแดงเข้าร่วมในรัฐบาลพนมเปญ เป็นต้น การยกเลิกโทษประหารชีวิตในกัมพูชา จึงเป็นผลมาจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของผู้นำกัมพูชาเอง ที่ต้องหลีกเลี่ยงปัญหาทางกฎหมายและความเกี่ยวข้องกับการกระทำฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ซึ่งมีโทษประหารชีวิตตามกฎหมายเดิม ดังนั้น เมื่อมีการตรารัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ จึงกำหนดให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตปัจจุบันประเทศกัมพูชา ซึ่งได้ประกาศยกเลิกโทษประหารชีวิตดังกล่าวแล้ว จึงกลายเป็นประเทศแนวหน้าที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตเลยทีเดียว โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน ด้วยกัน โดยกัมพูชา เป็นหนึ่งในสองประเทศ นอกจากฟิลิปปินส์ที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยสิ้นเชิง นับแต่ปี ค.ศ. 1993 ที่มีรัฐธรรมนูญยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้ว จนกระทั่งปี ค.ศ.2007 รัฐบาลกัมพูชาได้ประกาศอย่างมุ่งมั่นว่าจะทำการยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง โดยการออกกฎหมายต่างๆ นับแต่ปี ค.ศ.2007,2008 และ 2010 เพื่อให้สอดคล้องกับมติขององค์การสหประชาชาติ ในการที่ให้ประเทศสมาชิกพักการลงโทษประหารชีวิต รวมถึงข้อกำหนดที่เคร่งครัดเกี่ยวกับการกระทำผิดที่จะสามารถลงโทษประหารชีวิตได้ จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่กำหนดมาตรการป้องกันความผิดพลาดในการพิจารณาตัดสินสำหรับผู้ที่ต้องระวางโทษประหารชีวิต รวมถึงข้อกำหนดให้รัฐต่างๆ ที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตไปแล้ว จะมีพันธะสัญญาที่จะไม่นำโทษประหารชีวิตดังกล่าวกลับมาใช้อีก

6.2 ประเทศฟิลิปปินส์

6.2.1 การเมืองการปกครอง

ฟิลิปปินส์มีการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยแบบมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหารประธานาธิบดีคนปัจจุบันคือนางกลอเรีย มาคาปากัล อาร์โรโย (Gloria Macapagal Arroyo) และได้แถลงนโยบายและผลงานประจำปีต่อรัฐสภา (State of the Nation Address) เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2547 สรุปว่า จะดำเนินตามนโยบาย 10 ประการที่ได้ประกาศไว้ในพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่ง ได้แก่ การปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวง การสร้างงานการสร้างความยุติธรรมทางสังคมและความต้องการขั้นพื้นฐาน การปรับปรุงระบบการศึกษาให้ทันสมัย การพึ่งพาและการประหยัดพลังงานภายในประเทศ แก้ปัญหาการขาดดุลงบประมาณ การลดจำนวนหน่วยงานของรัฐบาล การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและ

ต่างประเทศ การเพิ่มปริมาณการลงทุนการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด ประธานาธิบดี อาร์โรโย มีแนวคิดจะแก้ไข รัฐธรรมนูญเพื่อเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเป็น แบบรัฐสภา และได้ แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2548 อย่างไรก็ตาม การแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อปฏิรูปการปกครองยังไม่ได้ข้อยุติเนื่องจากหลายฝ่าย ยังมีความเห็น ที่แตกต่างกัน แต่รัฐบาลฟิลิปปินส์ยืนยันจะคงผลักดันให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป หลังจาก การเลือกตั้งในเดือนพฤษภาคม 2550⁹⁵

6.2.2 แนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต

ประเทศฟิลิปปินส์ เริ่มมีการยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างมีเงื่อนไข ตามรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1987 โดยรัฐสภาที่มีอำนาจที่จะพิจารณากำหนดโทษให้มีการใช้โทษประหาร ชีวิตได้เฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำผิดร้ายแรงเท่านั้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1993 ได้มีการรื้อฟื้นโทษ ประหารชีวิตขึ้นมาใหม่ โดยคะแนนเสียงส่วนใหญ่ 123 ต่อ 6 ในรัฐสภาและ 17 ต่อ 4 ในวุฒิสภา ในยุคประธานาธิบดี Gloria Macapagal Arroya และอีก 5 ปี ต่อมาในยุค Fidel Ramos ได้ตราเป็น กฎหมายให้มีโทษประหารชีวิตอีกครั้ง และฟิลิปปินส์ก็กลายเป็นประเทศที่มีนักโทษประหารชีวิต มากที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ในปี ค.ศ. 1999 ถึงปี ค.ศ.2000 ได้มีการประหารชีวิตนักโทษจริง ๆ ไป 7 รายด้วยวิธีการฉีดยาพิษ แต่ใน Estrada ได้ประกาศที่จะพักการลงโทษประหารชีวิตออกไป เพื่อเฉลิมฉลองปี Christian Jubilee นับแต่ปี ค.ศ. 2000จนกระทั่งปลายปีเดียวกัน ได้มีคำสั่งเปลี่ยน โทษประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิตสำหรับนักโทษกว่า 1,000 คน ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดไป แล้ว จนกระทั่งปี ค.ศ. 2006 Arroyo ที่ได้กลับมาเป็นประธานาธิบดี ได้ลงนามในการให้อภัยโทษ ลดโทษจากประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิต จำนวน 1,200 คน ซึ่งถือเป็นการลงโทษครั้งใหญ่ที่สุด และในปลายปีเดียวกันได้ลงนามในกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง ด้วยคะแนนเสียง 120 ต่อ 20 ในรัฐสภา และ 16 ต่อ 0 ในวุฒิสภา

สำหรับปัญหาสำคัญ คือ การยกเลิกโทษประหารชีวิตในครั้งที่สอง ของฟิลิปปินส์นั้นจะเป็นการยกเลิกถาวรหรือเป็นเพียงการเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงการนำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้ใหม่ในปี ค.ศ.1994 แล้ว จะพบว่ารัฐบาล ต้องการที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการยับยั้งและข่มขู่มิให้สมาชิกในสังคมกระทำผิดในลักษณะ เดียวกัน แต่ผลที่ได้กลับกลายเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นจริง ในทางปฏิบัติและความเป็น จริง ระบบการประหารชีวิตเป็นไปด้วยความยากลำบาก ระบบไม่สามารถดำเนินอย่าง มีประสิทธิภาพการแก้แค้นทดแทนให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษอย่างสาสมไม่เป็นจริง ไม่มีการ

⁹⁵ <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=p9&name=สาธารณรัฐ>

ประหารชีวิตจริง อีกทั้งระบบดังกล่าวยังถูกนำมาใช้อย่างมีอคติ ผิดพลาดและเป็นไปตามอำเภอใจ ซึ่งนำมาสู่ความผิดหวังของเจ้าหน้าที่และผู้สนับสนุนอย่างมาก ทำให้กลุ่มผู้สนับสนุนการใช้โทษประหารชีวิตหันกลับมาสนับสนุนให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยสิ้นเชิง ซึ่งในช่วงยกเลิกโทษประหารชีวิตนั้น พบว่า มีข้อเท็จจริง ดังนี้ (Johnson and Zimring, 2009)

- 1) เป็นช่วงที่มีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ ในปี ค.ศ. 1987
- 2) ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนว่าเห็นด้วยหรือไม่ แต่นักวิชาการเชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิต
- 3) แนวคิดในการยกเลิกโทษประหารชีวิตมาจากความต้องการของผู้ที่ไม่ใช่ความคิดเห็นของสาธารณะ โดยในสมัยประธานาธิบดี Carazon Aquino ได้แต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (constitutional Commission :CONCOM) ซึ่งมาจากการแต่งตั้งฝ่ายการเมืองโดยคัดเลือกนักวิชาการที่มีการศึกษาสูง ชนชั้นสูง และนักกฎหมายชั้นนำ จำนวน 48 คน ที่มีแนวคิดสอดคล้องกันในการยกเลิกโทษประหารชีวิต เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการผลักดันให้ประเทศมีความเป็นประชาธิปไตย อันเป็นการพลิกโฉมการปกครองเผด็จการของ Marcos ซึ่งมีประเด็นสำคัญ คือ การยอมรับและเคารพต่อชีวิต (respect for life) และการนำแนวคิดเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรม (Rehabilitation) มาใช้ในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาเป็นสำคัญ แต่ก็มีข้อโต้แย้งมากมาย โดยเห็นว่าการกระทำที่ชั่วร้ายสมควรถูกลงโทษ แม้การลงโทษดังกล่าวอาจจะไม่เป็นการยับยั้ง (deterrence) ต่อสังคมแต่ประการใดเลยก็ตาม
- 4) การยกเลิกโทษประหารชีวิตในฟิลิปปินส์ ยังเชื่อมโยงกับสิทธิอื่น ๆ โดยรับรองไว้ใน Bill of Rights และรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญในหมวดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ในมาตรา 3 อนุ 19 วรรค 1 แห่งรัฐธรรมนูญ ค.ศ.1987
- 5) การยกเลิกโทษประหารชีวิตในครั้งที่ 2 ของฟิลิปปินส์นั้น ผู้นำขณะนั้นเกิดพลังศีลธรรมจากการสนับสนุนของฝ่ายศาสนา Catholic Church เข้ามามีบทบาทสำคัญ และรวมถึงการได้รับอิทธิพลแนวคิดในการดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับชาติตะวันตกอื่น ๆ ด้วย คือฟิลิปปินส์เคยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศสเปนมากกว่า 300 ปีซึ่งประเทศดังกล่าวได้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้ว จึงทำให้ผู้นำของประเทศฟิลิปปินส์ ยึดถือแนวคิดของยุโรปตะวันตกเป็นแหล่งอ้างอิงในการดำเนินแนวคิดทางการเมืองด้วย

6.3 ประเทศญี่ปุ่น

6.3.1 การเมืองการปกครอง

ระบอบเสรีประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy with a parliamentary government) โดยมีรัฐสภาเป็นสถาบันสูงสุดของรัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้มีการบัญญัติไว้ว่าสมเด็จพระจักรพรรดิทรงเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ มีชองศ์ประมุขและไม่มีอำนาจในการบริหารประเทศ⁹⁶

6.3.2 แนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต

การลงโทษประหารชีวิตในประเทศญี่ปุ่น มีลักษณะเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่มีรากเหง้าความคิดจากระบบการปกครองและศาสนา แต่เดิมในด้านการเมืองหรือระบบการปกครองของญี่ปุ่นนั้น พระมหากษัตริย์ผู้ปกครองสูงสุด คือ ผู้มีอำนาจสูงสุดในการลงโทษหรือให้อภัย ต่อมาในศตวรรษที่ 4 อิทธิพลแนวคิดเรื่องการลงโทษและศีลธรรมจากจีนได้แผ่ขยายเข้ามา ทำให้ไม่แยกระหว่างศีลธรรมกับปกครองออกจากกันได้ การลงโทษต่าง ๆ มีกระบวนการทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสงบเรียบร้อยผ่านกระบวนการทางศีลธรรม รวมถึงสถาปนาอำนาจสูงทางปกครองด้วย โดยมีผู้ปกครองชั้นสูงเป็นเพศฆราวาส ต่อมาในยุคชามูโร Tokugawa ได้เปลี่ยนผู้ประหารชีวิตเป็นเพียงผู้ใช้แรงงานเป็นผู้ช่วยนักบวชในการปกครอง ภายหลังจากการรับพุทธศาสนาเข้ามา นับแต่ปี ค.ศ.538 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการลงโทษประหารชีวิต โดยมีการพักการลงโทษประหารชีวิตในญี่ปุ่น เว้นแต่ในบางช่วงที่มีการขบถขึ้นในทางการเมือง แต่ก็มีการพักการลงโทษประหารชีวิตยาวนานกว่า 350 ปี ในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปกครองมีจิตใจเมตตา และอิทธิพลคำสอนของพุทธศาสนานั้นเอง

เมื่อเข้าสู่ยุคราชวงศ์เมจิ ค.ศ.1868-1911 การสิ้นสุดของการปกครอง Tokugawa การถูกบีบบังคับให้เปิดประเทศ ในยุค Commodore Matthew Perry's Mission ในปี ค.ศ. 1853 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตและวิธีการประหารชีวิตตามแบบฉบับตะวันตก ราชวงศ์เมจิ จึงได้พัฒนาประเทศให้ทันสมัยโดย

- 1) เปลี่ยนแปลงการกระทำผิดทางอาญาที่จะมีโทษประหารชีวิตให้เหมาะสม เฉพาะคดีร้ายแรงจริง ๆ เท่านั้น
- 2) ยกเลิกเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่การลงโทษประหารชีวิต
- 3) ห้ามการลงโทษประหารชีวิตในที่สาธารณะ

⁹⁶ <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=j1&name=ญี่ปุ่น>

- 4) นำเอาเทคโนโลยีไปใช้ในการประหารชีวิตเพื่อลดความเจ็บปวดและทำให้นักโทษถึงแก่ความตายอย่างสงบและรวดเร็ว
- 5) ยอมรับการถกเถียงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของโทษประหารชีวิต
- 6) ส่งเสริมปรากฏการณ์การแสดงทัศนคติต่อการลงโทษที่เหมาะสม กว้างขวาง
- 7) พัฒนากระบวนการวิธีพิจารณาคดีให้เป็นมาตรฐานสากล ชอบด้วยกฎหมาย และน่าเชื่อถือเพื่อปกป้องมิให้ผู้บริสุทธิ์ต้องโทษประหารชีวิต
- 8) การลดลงของการนำโทษประหารชีวิตมาใช้

หลังจากดำเนินนโยบายดังกล่าว จนถึงปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่น ก็มีอัตราการประหารชีวิตที่น้อยลงอย่างมากจาก 1,151 คน ในช่วงปี ค.ศ.1870-1872 เป็น 36 คน และมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งการลดลงของโทษประหารชีวิตเพราะได้รับอิทธิพลจากประเทศตะวันตกโดยตรงนั่นเอง การเข้ายึดครองญี่ปุ่นของอเมริกา ในปี ค.ศ.1945-1952 ภายหลังจากพ่ายแพ้สงคราม ทำให้นายพล Douglas Macarthur จะต้องเร่งจัดระบบการปกครองให้สมดุล โดยสร้างระบบประชาธิปไตย ลดความศักดิ์ของจักรพรรดิ ให้เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นที่เคารพของประชาชน การสร้างรัฐสภา และองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย แต่ไม่มีแนวคิดที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิตออกไป เนื่องจากเป็นนโยบายที่จะต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดอาชญากรรมสงคราม เพราะสหรัฐอเมริกาเองต้องการให้คงโทษประหารชีวิตไว้เพื่อประหารผู้กระทำผิด อันเนื่องจากสงครามข้างต้น จึงทำให้โทษประหารชีวิตยังคงดำรงอยู่ในญี่ปุ่นต่อไป จึงเป็นผลทำให้ญี่ปุ่นซึ่งเป็นเมืองขึ้นประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่ง ณ ปัจจุบันก็ยังคงโทษประหารชีวิตอยู่ก็จะมีแนวนโยบายเช่นเดียวกัน ส่วนประเทศมหาอำนาจที่ครอบครองโดยเยอรมนีไม่ว่าจะเป็น อังกฤษ ฝรั่งเศส สหรัฐ และรัสเซีย แม้จะมีโทษประหารชีวิต แต่อังกฤษก็ได้ผลักดันการยกเลิกโทษประหารชีวิต เพื่อเป็นการพลิกโฉมการลงโทษของนาซีที่โหดร้ายและในขณะเดียวกันก็กระจายอำนาจสู่ประชาชนชาวเยอรมันสูงกว่าในญี่ปุ่น ทำให้กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยเป็นแบบฉบับของเยอรมันเอง ส่วนญี่ปุ่นแม้จะคงโทษประหารชีวิตเอาไว้ แต่ก็มียุทธวิธีที่จะป้องกันมิให้มีการโต้แย้งหรืออภิปรายทางการเมือง เช่น การประหารชีวิตจะเป็นความลับ ไม่มีการแจ้งการประหารชีวิตให้สาธารณชนทราบก่อน ห้ามสื่อมวลชนสัมภาษณ์ผู้ใดที่เกี่ยวข้องกับนักโทษต้องประหาร ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในช่วงก่อนและหลังสงครามช่วงแรก ๆ ระหว่าง ค.ศ. 1950-1959 จำนวนการลงโทษประหารชีวิตเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย คือ ประมาณปีละ 24.6 แม้ประชากรจะเพิ่มขึ้นอย่างมากก็ตาม โดยอัตราการลงโทษประหารชีวิตได้ลดลงตั้งแต่เริ่มต้นของราชวงศ์ Meiji แล้วเพิ่มขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 จนกระทั่งปี ค.ศ. 1989 ที่เริ่มมีการชะลอหรือพักการลงโทษประหารชีวิต และอัตราการลงโทษ

ได้ลดลงอย่างมาก โดยมีการอธิบายต่อการลดลงของการใช้โทษประหารชีวิตในญี่ปุ่นอยู่ด้วยกัน 4 ประการ คือ

- 1) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างมากหลังสงครามโลกยุติลง
- 2) กระบวนการทำให้ประเทศเป็นประชาธิปไตย
- 3) การลดลงอย่างมากของอาชญากรรมร้ายแรงประเภทฆาตกรรม และ
- 4) การเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่ยกเลิกโทษ

ประหารชีวิตลง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประหารชีวิตของรัฐน้อยลง

6.4 ประเทศไต้หวัน

6.4.1 การเมืองการปกครอง

ประเทศไต้หวัน เป็นประชาธิปไตยแบบหลายพรรคการเมือง (Multiparty Democracy) เป็นเกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกใกล้จีนแผ่นดินใหญ่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันปกครองโดย สาธารณรัฐจีนเป็นเอกเทศจากสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่เดิมเกาะไต้หวันมีชื่อว่า เกาะฟอร์โมซา (Formosa) หรือ *Ilha Formosa* ในภาษาโปรตุเกส แปลว่า "เกาะสวยงาม" เนื่องจากประเทศโปรตุเกสเคยเดินทางมายังเกาะนี้และได้ตั้งชื่อเอาไว้แต่ก็ไม่ได้ยึดเอามาเป็นอาณานิคม โดยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ญี่ปุ่นแพ้สงครามและถูกฝ่ายสัมพันธมิตรบังคับให้ยกเกาะฟอร์โมซาคืนให้กับจีน เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนเข้ามามีอำนาจในจีนในปี พ.ศ. 2492 (ค.ศ.1949) พรรคก๊กมินตั๋ง พรรคการเมืองเมืองชาตินิยมของจีนที่เป็นฝ่ายแพ้ก็พาผู้คนอพยพหนีออกจากแผ่นดินใหญ่ มาตั้งหลักที่ไต้หวัน เพื่อวางแผนกลับไปปกครองอำนาจในจีนต่อไป ชาวจีนมากกว่า 1 ล้าน 5 แสนคน อพยพตามมาอยู่ที่เกาะไต้หวันในยุคที่เหมาะสมและมีอำนาจเต็มที่ในจีนแผ่นดินใหญ่ ผู้นำของประเทศทั้งสองจีน คือผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์กับผู้นำสาธารณรัฐจีนบนเกาะไต้หวัน แย่งกันเป็นกระบอกเสียงของประชาชนจีนในเวทีโลก แต่เสียงของนานาประเทศส่วนใหญ่เกรงอิทธิพลของจีนแผ่นดินใหญ่ จึงให้การยอมรับจีนแผ่นดินใหญ่มากกว่า ซึ่งในปี พ.ศ.2514 (ค.ศ. 1971) ก่อนที่นายพล เจียง ไคเช็ค (General Chiang Kaishek) จะถึงอสัญกรรมไม่กี่ปี ไต้หวันซึ่งเป็นประเทศที่ร่วมก่อตั้งองค์การสหประชาชาติได้สูญเสียสมาชิกภาพในฐานะประเทศตัวแทนชาวจีนให้กับสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี พ.ศ. 2521 (ค.ศ. 1978) องค์การสหประชาชาติก็ประกาศรับรองจีนเดียวคือจีนแผ่นดินใหญ่และตัดสัมพันธ์ทางการเมืองกับไต้หวัน ทั้งสหรัฐอเมริกาก็ได้ถอนการรับรองว่าไต้หวันมีฐานะเป็นรัฐ ไต้หวันจึงกลายเป็นเพียงดินแดนที่จีนอ้างว่าเป็นส่วนหนึ่งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา⁹⁷

⁹⁷ <http://www.somsiritours.com/?ContentID=ContentID-12061310030033967>

6.4.2 แนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต

ก่อนที่ประเทศไต้หวันจะเป็นประชาธิปไตย มีสถิติการประหารชีวิตที่มากเหนือกว่าประเทศจีนด้วยซ้ำ เนื่องจากการกระทำผิดที่มีโทษประหารชีวิตของไต้หวันมีจำนวนมาก ไม่เฉพาะความผิดในคดีฆาตกรรมเท่านั้นนอกจากนี้ ยังมีปัญหาจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการใช้โทษประหารชีวิต เช่นการประหารชีวิตที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลังคำพิพากษาถึงที่สุดและเป็นความลับ กระบวนการอุทธรณ์ซึ่งมีเฉพาะฝ่ายพนักงานอัยการไม่ใช่อำนาจของทนายความจำเลย ความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงกระบวนการยุติธรรมที่มีอคติต่อเด็ก คนจน และคนที่ไร้การศึกษาไต้หวันถือว่าเป็นรัฐแห่งฆาตกรรม ทั้งโดยคำพิพากษาและนอกกฎหมาย ในช่วงการปกครองของนายพล Chiang Kai-shek ระหว่าง ค.ศ. 1949- 1975 รวมถึงลูกของเขา คือ Chiang Ching-kuo ระหว่างปี ค.ศ.1975-1988 โดยจากหลักฐานพบว่าไต้หวันมีการประหารชีวิตในช่วงทศวรรษที่ 1950 ถึง 45,000 คน ซึ่งหากคิดเป็นอัตราการประหารชีวิตจะสูงกว่า 469 คนต่อประชากร 1 ล้านคนต่อปีเลยทีเดียว (Johnson and Zimring,2009,p.97) และยุคของ Chiang Ching-kuo ได้พยายามทำให้สถานการณ์ต่อต้านเผด็จการสมัยพ่อของตนเองลดลง ด้วยการเสนอแนวทางในการให้เสรีภาพประชาชนเพิ่มขึ้น โดยการปฏิรูปพรรคการเมืองของตนเอง แต่ยังคงใช้โทษประหารชีวิต อย่างกว้างขวางภายใต้กฎหมาย National Security

สิ่งที่น่าสนใจในไต้หวัน คือ การศึกษาของ Taiwan's Research,Development and Evaluation Commission ในช่วงปี ค.ศ.1994 นั้นพบว่า “การใช้โทษประหารชีวิตจำนวนมากไม่ได้ทำให้คดีต่าง ๆ ที่ร้ายแรง ไม่ว่าจะป็น ข่มขืน ลักพาตัว หรือคดีอาชญากรรมทั่วไปลดลงเลย” นอกจากนี้ ยังพบว่า จำนวนประชาชนที่ถูกประหารชีวิตเพิ่มขึ้นเท่าไร คดีฆาตกรรมก็ยิ่งทวีจำนวนสูงขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่มีการใช้โทษประหารชีวิตเพื่อข่มขู่ คุกคามศัตรูทางการเมืองเป็นสิ่งสำคัญ ก็ยังทำให้ไม่มีผลกระทบต่ออาชญากรรมพื้นฐานแต่ประการใด

ต่อมานับแต่ปี ค.ศ.1987 เป็นต้นมา ไต้หวันได้เริ่มใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้อัตราการประหารชีวิตในช่วงทศวรรษหลังจากนั้น ลดลงอย่างมาก แต่กระนั้นก็ตาม ก็ยังเกือบสูงสุดใน 26 ชาติเอเชีย จนกระทั่งในยุคของประธานาธิบดี Chen Shui-bian ดำรงตำแหน่ง ได้ให้สัญญาอย่างแรงกล้าจะยกเลิกโทษประหารชีวิต จึงเป็นผลให้การประหารชีวิตในยุคนี้จึงลดลงถึง 1 ใน 3 เมื่อเทียบกับยุคของประธานาธิบดี Lee ระหว่างปี ค.ศ. 1996-1999 และอัตราการประหารชีวิตน้อยลงถึงร้อยละ 80 ในสมัยที่สองที่ดำรงตำแหน่งก็ยังคงรักษานโยบายดังกล่าว แม้ว่าตัวเองและรองประธานาธิบดีจะถูกลอบสังหาร พร้อมกับปริมาณนักโทษที่เพิ่มสูงขึ้นเป็นสองเท่า และประชาชนมีทัศนคติที่สนับสนุน โทษประหารชีวิตอย่างเข้มแข็งก็ตาม จากการลงโทษประหารชีวิต ที่มีสูงสุดในโลก ก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นไม่มีการประหาร

ชีวิตในช่วงปี ค.ศ.2006 ถึง 2007 อย่างต่อเนื่อง นับแต่เริ่มนโยบายการไม่ประหารชีวิตมาก่อนหน้านั้นไม่นานจนกระทั่งเมื่อปี ค.ศ.2012 (พ.ศ.2555) ได้หวั่นประหารชีวิตนักโทษ 6 คน จึงเป็นผลให้กลายเป็นประเทศที่มีการประหารชีวิตมากที่สุดอันดับห้าของภูมิภาค (Amnesty International,2556)

ในปัจจุบัน ปี ค.ศ.2013 (พ.ศ.2556) ได้หวั่นมีนักโทษประหารชีวิต 50 คน ที่รอการประหารชีวิตเนื่องจากได้ดำเนินการตามขั้นตอนขออภัยโทษต่าง ๆ จนหมดแล้ว ซึ่งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ก็พยายามเรียกร้องให้ผู้นำของไต้หวันประกาศใช้ความตกลงเพื่อยุติการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราวโดยทันที และจัดให้มีการอภิปรายระดับชาติเพื่อยกเลิกการใช้โทษดังกล่าวในอนาคต

6.5 ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

6.5.1 การเมืองการปกครอง

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี หรือเกาหลีใต้ที่ รู้จักกัน เป็นการปกครองประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ (Republic) หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2491 คาบสมุทรเกาหลีถูกแบ่งเป็นสองส่วนโดยเส้นละติจูดที่ 38 องศาเหนือ (มักเรียกว่าเส้นขนาน 38) โดยสหภาพโซเวียตดูแลเกาหลีเหนือมีการปกครองระบอบสังคมนิยม ส่วนสหรัฐอเมริกาดูแลเกาหลีใต้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยสาธารณรัฐเกาหลี(เกาหลีใต้) ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ประมุขของประเทศคือประธานาธิบดี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติ และศาลทำหน้าที่ทางตุลาการ⁹⁸

6.5.2 แนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต

ภายหลังจากสงครามเกาหลียุติลง เกาหลีใต้ ปกครองด้วยรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร เช่น Park Chung Hee ที่เริ่มต้นจากการรัฐประหาร และจบชีวิตด้วยการถูกลอบสังหาร Chun Doo Hwan ซึ่งเริ่มต้นการรัฐประหาร และพ้นไปด้วยการรัฐประหารเมื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายการปกครองเป็นประชาธิปไตย ภายใต้การนำของรัฐบาลพลเรือนโดยประธานาธิบดี Kim Young Sam, Kim Dae Jung, และ Roh Moo Hyun จึงทำให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติในท้ายที่สุด โดยที่เห็นเด่นชัดคือยุคของ Kim Dae Jung เมื่อปี ค.ศ.1998-2003 ได้รณรงค์เพื่อเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี ค.ศ.1997 ซึ่งได้ประกาศที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิต จนกระทั่งได้สมญานามว่า Nelson Mandela ของเอเชีย และ Ghandhi ของ เกาหลีใต้ Kim Dae Jung ได้ดำเนินนโยบายยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างจริงจัง จนกระทั่ง

⁹⁸ <http://th.wikipedia.org>

ปี ค.ศ. 2000 เขาได้รับรางวัล Nobel Peace Prize แต่ก็ยังไม่ได้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตหรือเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตเป็นการจำคุกแทนแต่ประการใด ต่อมาในยุค Roh Moo Hyun เมื่อ ปี ค.ศ.2003-2008 ได้มีนโยบายในลักษณะเดียวกันและดำเนินการอย่างจริงจังในการพักการลงโทษประหารชีวิต

บทที่ 4

วิเคราะห์แนวทางการยกเลิกโทษประหารชีวิตเกี่ยวกับยาเสพติด

ประเทศไทยได้กำหนดให้โทษประหารชีวิตเป็นโทษสูงสุด ซึ่งการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดถือเป็นความผิดอันดับต้นๆ ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องโทษประหาร ด้วยสาเหตุการครอบครองยาเสพติดไว้ในปริมาณมาก หากแต่บุคคลเหล่านั้นไม่ใช่ผู้ผลิตหรือผู้ค้ารายใหญ่อย่างแท้จริง โดยอาจเป็นเพียงผู้รับจ้างลำเลียงขนยาเสพติดหรือเป็นผู้ค้ารายย่อยเท่านั้น ซึ่งการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด ไม่ได้เป็นการสนับสนุนให้คนกระทำความผิดไม่ได้รับโทษ แต่เห็นว่าการประหารชีวิตเป็นการลงโทษที่โหดร้าย ลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมิได้ทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด ประกอบกับมิได้มีส่วนให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดลดลง และเมื่อพิจารณาตามหลักสิทธิมนุษยชนแล้ว จะเห็นได้ว่าโทษประหารชีวิตเป็นการละเมิดต่อสิทธิในการมีชีวิตของบุคคล เป็นการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมและมิได้มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้หมดไป ซึ่งในคดียาเสพติดมีนักโทษที่ต้องโทษประหารชีวิตอันมีสาเหตุจากการอยู่ในสถานะแวดล้อมที่กดดัน มีการศึกษาเล่าเรียนแค่ระดับประถมศึกษา และอยู่ในภาวะที่ส่งผลกระทบต่อหรือหล่อหลอมให้บุคคลเหล่านั้นประกอบอาชญากรรม

โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมาหลายประเทศทั่วโลกได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงนโยบายการแก้ปัญหายาเสพติด ด้วยวิธีการเปลี่ยนแนวทางการลงโทษเป็นกระบวนการใหม่ที่อยู่บนพื้นฐานของการจัดการด้านสาธารณสุขและให้สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่กำหนดให้การใช้โทษประหารชีวิตกระทำได้เฉพาะกับความผิดร้ายแรงที่สุดเท่านั้น ซึ่งความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไม่เข้าหลักเกณฑ์ของความผิดร้ายแรงที่จะต้องโทษประหารชีวิตและที่ผ่านมาโดยข้อเท็จจริงในหลายประเทศทั่วโลก การศึกษาวิจัยที่มีการยืนยันว่าการกำหนดโทษให้มีโทษประหารชีวิตไม่ได้ช่วยให้ลดจำนวนอาชญากรรม

1. วิเคราะห์ปัญหาการลงโทษประหารชีวิตในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลกเผชิญกับปัญหายาเสพติดในลักษณะเช่นเดียวกัน โดยพบว่าผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดส่วนใหญ่มักเป็นคนยากจนและอยู่ในชุมชนไม่มีการศึกษา ไม่มีบ้านอยู่ และจากการปราบปรามยาเสพติดที่เข้มงวดและรุนแรงของนโยบายที่ว่า “ยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม” กลับทำให้ปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และแม้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าไปตามยุคสมัยอย่างรวดเร็ว ด้วยการพัฒนาประเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือ ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด และเมื่อพิจารณาเรื่องบทลงโทษในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว จะพบว่า การกำหนดโทษยังไม่เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด เช่น กรณีแรงงานชาวพม่า นำเมทแอมเฟตามีนเข้ามาในราชอาณาจักรจำนวน 2 เม็ด ซึ่งถูกจับกุมบริเวณริมแม่น้ำโขง แต่ต้องโทษประหารชีวิต และหากให้การรับสารภาพลดโทษจำคุกเหลือเพียง 30 ปี ดังนี้ จะเห็นได้ว่าการลงโทษประหารชีวิตไม่ใช่การลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดหรือการลงโทษที่เหมาะสม เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงเจตนาที่บุคคลทั่วไปจะพิจารณาได้แล้ว คงจะพิจารณาได้ว่าบุคคลดังกล่าวมิได้มีเจตนาที่จะนำยาเสพติดมาจำหน่ายในราชอาณาจักรแต่อย่างใด คงมีเจตนาเพียงเพื่อเอาไว้เสพตามความต้องการของตนเองเท่านั้น ซึ่งแท้จริงแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มาจากนโยบายของฝ่ายนิติบัญญัติที่กำหนดความผิดและบทลงโทษไว้ในกฎหมาย หากกฎหมายมีการกำหนดให้ใช้ดุลยพินิจให้เหมาะสมกับพฤติการณ์แวดล้อม ข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันในแต่ละคดี ก็จะทำให้การลงโทษเกิดความ เป็นธรรมและสามารถแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดีและไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยมีได้มุ่งที่จะลงโทษเพียงเพื่อแก้แค้นทดแทนเท่านั้น ซึ่งในทุกประเทศทั่วโลกย่อมมีประสบการณ์ ความท้าทายและความจำเป็นที่แตกต่างกันในแง่ของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงรายละเอียดเหล่านี้ และเคารพอำนาจอธิปไตยของประเทศต่างๆ ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหาที่ตรงจุดและไม่ส่งผลร้ายต่อสถานภาพของสิทธิมนุษยชนที่มักไม่ได้รับความสนใจ ในขณะที่ประสิทธิภาพของระบบควบคุมยาเสพติดของประเทศวัดจากปริมาณยาเสพติดที่ยึดไว้ได้หรือจากจำนวนแกนนำในแวดวงการค้ายาเสพติดที่ถูกจับกุมเท่านั้น

2. วิเคราะห์ทางแก้ปัญหาคารยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

โดยคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดบางคดีที่มีกำหนดโทษให้ประหารชีวิต นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่าในแต่ละประเทศควรคำนึงถึงประสบการณ์และความจำเป็นที่แตกต่างกันในแง่ของการแก้ไขปัญหายาเสพติด เนื่องจากรายละเอียดเหล่านั้นจะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาระบบยุติธรรมทางอาญาภายในประเทศ โดยในส่วนของประเทศไทยควรยุติการใช้โทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพื่อให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองที่เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศในการจำกัดโทษประหารสำหรับ“ความผิดร้ายแรงที่สุด” เท่านั้น ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึงเฉพาะความผิดเกี่ยวกับการฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา อีกทั้งควรให้ยกเลิกข้อกฎหมายใดๆ ที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยกเลิกข้อบัญญัติใดๆ ซึ่งกำหนดให้ใช้โทษประหารตามข้อบังคับ เพื่อเป็นการรับประกันว่าการดำเนินคดีที่มีโทษประหารชีวิต ต้องเป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมอย่างเข้มงวด อีกทั้งควรแก้ไขปัญหที่เกิดจากกระบวนการยุติธรรมที่ละเลยไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ให้เหมาะสมกับสถานะของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นรายบุคคล ดังตัวอย่างที่เกิดจากกระบวนการยุติธรรมในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1) การดำเนินการในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวนมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมข้อเท็จจริง พยานหลักฐานและการดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) และ (11) แต่พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ มักจะไม่ให้ความสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะกระทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับการกระทำความผิด ซึ่งโดยแท้จริงแล้วตามหลักกฎหมายพนักงานสอบสวนไม่ใช่คู่ต่อสู้ของผู้ต้องหาหรือจำเลยตามหลักการดำเนินคดีแบบต่อสู้ แต่เป็นผู้ค้นหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งปวงตามหลักค้นหาความจริง เพราะเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินคดี จึงต้องถูกตรวจสอบรวบรวมอย่างมีคุณภาพ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ และข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือกรณีที่พนักงานสอบสวนมักไม่ให้ความสำคัญ นั่นคือประวัติความเป็นมา การศึกษา ความประพฤติ สถิติปัญหา สุขภาพ นิสัย อาชีพ สภาพแวดล้อมของผู้ต้องหา เป็นสำคัญ

2) การดำเนินการในชั้นฟ้องคดี ในชั้นฟ้องคดีพนักงานอัยการมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของสำนวนการสอบสวน เพื่อทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง หรือทำการสอบสวนเพิ่มเติม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 141 , 142 , 143 แล้วแต่กรณี แต่ส่วนใหญ่พนักงานอัยการมักจะมีเวลาในการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนน้อย เนื่องจากพนักงานสอบสวนใช้เวลาทำการสอบสวนค่อนข้างมาก แล้วส่งสำนวนการสอบสวนไปให้พนักงานอัยการใช้เวลาตรวจสอบอันจำกัด จึงทำให้บางสำนวนที่พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานมาไม่สมบูรณ์ ไม่อาจสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ จำเป็นต้องฟ้องคดีไปตามข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมมา

3) ขั้นตอนการพิจารณาของศาล ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทุกฝ่ายต่างมุ่งหวังที่จะได้รับความเป็นธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการตรวจสอบความจริงและพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มี 2 ขั้นตอน คือ

(1) การตรวจสอบความจริงก่อนการประทับฟ้องว่ามีการดำเนินการครบถ้วนถูกต้องทุกขั้นตอนหรือไม่ เช่น การจับกุม การสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง เป็นต้น

(2) การตรวจสอบความจริงชั้นพิจารณาพิพากษา เพื่อที่จะตรวจสอบความจริงว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยมีความผิดหรือเป็นผู้บริสุทธิ์ คำพิพากษาของศาลจึงเป็นหัวใจสำคัญและเป็นสิ่งที่แสดงผลต่อความรับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำความผิดให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข เพื่อให้สามารถใช้มาตรการบังคับทางอาญาให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล (Individualization of Punishment) ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทุกขั้นตอน

3. เปรียบเทียบนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิตของต่างประเทศและประเทศไทย

แนวโน้มของการใช้โทษประหารชีวิตในหลายประเทศทั่วโลกมีจำนวนลดลงเรื่อยๆ ทั้งนี้ เหตุผลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิต ได้แก่ การประหารชีวิตถือว่าขัดหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในการมีชีวิตอยู่ ระบบยุติธรรมทางอาญาย่อมมีความเสี่ยงที่จะเกิดการเลือกปฏิบัติ และนักโทษประหารชีวิต โดยส่วนใหญ่เป็นคนจนหรือคนด้อยโอกาส จึงทำให้ไม่มีเงินมาจ้างทนายความที่มีฝีมือเพื่อมาแก้ต่างคดีให้แก่ตนเองได้ แต่อย่างไรก็ตาม “การยุติการประหารชีวิตจึงไม่ใช่การยกเลิกหรือสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ แต่การยุติการประหารชีวิตเป็นการยุติการลงโทษที่ไม่คุ้มค่าไม่สมเหตุผลผล และยังเป็นการลงโทษที่โหดร้าย ลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อีกทั้งลดความเสี่ยงที่โทษประหารชีวิตจะถูกนำไปใช้กับผู้บริสุทธิ์”⁹⁹

จากแนวโน้มการใช้โทษประหารชีวิต จึงได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต ดังนี้

⁹⁹ หนังสือคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ สำนักงานกิจการยุติธรรม ที่ ขธ 0902/808 ลงวันที่ 27 เมษายน 2559 เรื่อง ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตและหลักสิทธิมนุษยชน ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และหนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ขธ 0904/710 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 เรื่อง ข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตและหลักสิทธิมนุษยชน ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ 4.1 แนวนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิต

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
ประเทศฟิลิปปินส์ ¹⁰⁰ เริ่มมีการยกเลิกโทษ ประหารชีวิตอย่างมี เงื่อนไข ตาม รัฐธรรมนูญปีค.ศ.1987 โดยรัฐสภามีอำนาจที่ จะพิจารณากำหนดโทษ ให้ มีการ ใช้ โทษ ประหารชีวิตได้เฉพาะ กรณีที่เป็นการกระทำ	การดำเนินการของ ประเทศกัมพูชา ¹⁰¹ ที่ เจ็บปวดกับภาวะ สงคราม การฆ่าล้าง เผ่าพันธุ์จนประชากร กัมพูชามีจำนวนเหลือ น้อยมาก เมื่อเทียบกับ ประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ กัมพูชาได้ยกเลิกโทษ ประหารชีวิตในทาง	การลงโทษประหารชีวิต ในประเทศญี่ปุ่น ¹⁰² มี ลักษณะเช่นเดียวกับ ประเทศอื่น ๆ ที่มีรากเหง้า ความคิดจากระบบการ ปกครองและศาสนา แต่ เดิมในด้านการเมืองหรือ ระบบการปกครองของ ญี่ปุ่นนั้น พระมหา จักรพรรดิผู้ปกครองสูงสุด	ก่อนที่ประเทศไต้หวัน ¹⁰³ จะ เป็นประชาธิปไตย มีสถิติ การประหารชีวิตที่มาก เหนือกว่าประเทศจีนด้วยซ้ำ เนื่องจากการกระทำผิดที่มี โทษประหารชีวิตของ ไต้หวันมีจำนวนมาก ไม่ เฉพาะ ความผิดในคดี ฆาตกรรมเท่านั้นนอกจากนี้ ยังมีปัญหาจำนวนมากที่	ภายหลังจากสงครามเกาหลี ยุติลงเกาหลีใต้ ¹⁰⁴ ปกครอง ด้วยรัฐบาลที่มาจาก การรัฐประหาร เช่น Park Chung Hee ที่เริ่มต้นจาก การรัฐประหาร และจบชีวิต ด้วยการถูกลอบสังหาร Chun Doo Hwan ซึ่งเริ่มต้น การรัฐประหาร และฟื้นฟูไป ด้วยการรัฐประหาร เมื่อ	ประเทศไทย ¹⁰⁵ โทษประหาร ชีวิต นับเป็นโทษที่มีการ นำมาใช้ปฏิบัติในสังคมไทย มาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ก่อน สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน โดยกล่าวกันว่าเป็นการ ลงโทษที่มุ่งลงโทษเพื่อแก้ แค้นทดแทน ให้สาสมกับ ความคิดที่ได้กระทำไป อีก ทั้งยังเป็นการลงโทษที่

¹⁰⁰ <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=p9&name=สาธารณรัฐฟิลิปปินส์>

¹⁰¹ <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=k3&name=กัมพูชา>

¹⁰² <http://www.apecthai.org/apec/th/profile1.php?continentid=2&country=j1&name=ญี่ปุ่น>

¹⁰³ <http://www.somsiritours.com/?ContentID=ContentID-12061310030033967> ไต้หวัน

¹⁰⁴ [http://th.wikipedia.org/wiki/สาธารณรัฐเกาหลี_\(เกาหลีใต้\)](http://th.wikipedia.org/wiki/สาธารณรัฐเกาหลี_(เกาหลีใต้))

¹⁰⁵ <https://www.gotoknow.org/posts/556740> (ไทย)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
<p>ผิดร้ายแรงเท่านั้น ต่อมาในปีค.ศ. 1993 ได้มีการรื้อฟื้นโทษประหารชีวิตขึ้นมาใหม่ โดยคะแนนเสียงส่วนใหญ่ 123 ต่อ 6 ในรัฐสภา และ 17 ต่อ 4 ในวุฒิสภา ในยุคประธานาธิบดี Gloria Macapagal Arroya และอีก 5 ปีต่อมาในยุค Fidel Ramos ได้ตราเป็นกฎหมายให้มีโทษประหารชีวิตอีกครั้ง และฟิลิปปินส์ก็กลายเป็นประเทศที่มีนักโทษประหารชีวิตมากที่สุดในโลกประเทศหนึ่งในปีค.ศ. 1999 ถึงปีค.ศ.</p>	<p>ปฏิบัติหรือทางข้อเท็จจริง นับแต่ปีค.ศ.1989 หรือ พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา และรับรองอย่างชัดเจนในปีค.ศ.1993 หรือ พ.ศ. 2536 โดยบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษร ตามนัยมาตรา 32 แห่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรกัมพูชาที่ผ่าน มา ซึ่งตรงกับช่วงที่มีความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของสมเด็จพระนโรดมสีหนุ ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับโศกนาฏกรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของชาวกัมพูชาเอง ทั้งทางตรงและทางอ้อมตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นการ</p>	<p>คือ ผู้มีอำนาจสูงสุดในการลงโทษหรือให้อภัย ต่อมาในศตวรรษที่ 4 อธิธิพลแนวคิดเรื่องการลงโทษและศีลธรรมจากจีนได้แผ่ขยายเข้ามา ทำให้ไม่แยกแยะหว่างศีลธรรมกับปกครองออกจากกันได้ การลงโทษต่าง ๆ มีกระบวนการทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสงบเรียบร้อยผ่านกระบวนการทางศีลธรรม รวมถึงสถาปนาอำนาจสูงทางปกครองด้วย โดยมีผู้ปกครองชั้นสูงเป็นเพศฆราวาส ต่อมาในยุค</p>	<p>เกี่ยวข้องกับการใช้โทษประหารชีวิต เช่น การประหารชีวิตที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลังคำพิพากษาถึงที่สุด และเป็นความลับ กระบวนการอุทธรณ์ซึ่งมีเฉพาะฝ่ายพนักงานอัยการ ไม่ใช่อำนาจของทนายความ จำเลย ความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงกระบวนการยุติธรรมที่มีอคติต่อเด็ก คนจน และคนที่ไร้การศึกษาได้วันถือว่าเป็นรัฐแห่งฆาตกรรม ทั้งโดยคำพิพากษาและนอกกฎหมายในช่วงการปกครองของนายพล Chiang Kai-</p>	<p>เปลี่ยนแปลงนโยบายการปกครองเป็นประชาธิปไตย ภายใต้การนำของรัฐบาลพลเรือน โดยประชาธิปไตย Kim Young Sam, Kim Dae Jung, และ Roh Moo Hyun จึงทำให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ ในท้ายที่สุดคือยุคของ Kim Dae Jung เมื่อปีค.ศ.1998-2003 ได้รณรงค์คือเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีค.ศ. 1997 ซึ่งได้ประกาศที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิต จนกระทั่งได้สมญานามว่า Nelson Mandela ของเอเชีย และ Ghandhi ของเกาหลี</p>	<p>มุ่งสร้างความหวาดกลัวต่อผู้ที่คิดจะทำผิด เพื่อให้เกิดการยับยั้งอันจะนำมาซึ่งความสงบเรียบร้อยในสังคม โทษประหารชีวิตจึงถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในยุคที่มีการใช้อำนาจตามประกาศคณะปฏิวัติ จะมีการนำโทษประหารชีวิตมาใช้บ่อยครั้ง รวมทั้งมีการประหารชีวิตในที่เกิดเหตุในทันทีที่</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
2000 ได้มีการประหารชีวิตนักโทษจริงๆไป 7 รายด้วยวิธีการฉีดยาพิษแต่ใน Estrada ได้ประกาศที่จะพักการลงโทษประหารชีวิตออกไปเพื่อเฉลิมฉลองปี Christian Jubilee นับแต่ปี ค.ศ. 2000จนกระทั่งปลายปีเดียวกัน ได้มีคำสั่งเปลี่ยนโทษประหารชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิตสำหรับนักโทษกว่า 1,000 คน ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดไปแล้วจนกระทั่งปีค.ศ. 2006 Arroyo ที่ ได้ กลับ มา เป็นประธานาธิบดีได้ลงนามในการให้อภัยโทษลดโทษจาก	ส นั บ ส นุ น เฆ ม ร แด ง จนกระทั่งการพยายามยิงเขมรแดงเข้าร่วมในรัฐบาลพนมเปญ เป็นต้นการยกเลิกโทษประหารชีวิตในกัมพูชาจึงเป็นผลมาจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของผู้นำกัมพูชาเอง ที่ต้องหลีกเลี่ยงปัญหาทางกฎหมายและความเกี่ยวข้องกับกรกระทำฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งมีโทษประหารชีวิตตามกฎหมายเดิม ดังนั้น เมื่อมีการตรารัฐธรรมนูญขึ้นใหม่จึงกำหนดให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตปัจจุบันประเทศกัมพูชา ซึ่งได้	ชาмуไร Tokugawa ได้เปลี่ยนผู้ประหารชีวิตเป็นเพียงผู้ใช้แรงงานเป็นผู้ช่วยนักรบในการปกครอง ภายหลังจากการรับพุทธศาสนาเข้ามา นับแต่ปีค.ศ.538 ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการลงโทษประหารชีวิต โดยมี การพักการลงโทษประหารชีวิตในญี่ปุ่น เว้นแต่ในบางช่วงที่มีการขบถขึ้นในทาง การเมือง แต่ก็มี การพักการลงโทษประหารชีวิตยาวนานกว่า 350 ปี ในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้ปกครองมีจิตใจเมตตา และ	shek ระหว่าง ค.ศ. 1949-1975 รวมถึงลูกของเขา คือ Chiang Ching-kuo ระหว่างปี ค.ศ.1975-1988 โดยจากหลักฐานพบว่าไต้หวันมีการประหารชีวิตในช่วงทศวรรษที่ 1950 ถึง 45,000 คน ซึ่ง หากคิดเป็น อัตรา การประหารชีวิตจะสูงกว่า 469 คนต่อประชากร 1 ล้านคน ต่อปีเลยทีเดียว (Johnson and Zimring,2009,p.97) และยุคของ Chiang Ching-kuo ได้พยายามทำให้สถานการณ์ต่อต้านเผด็จการสมัยพ่อของตนเองลดลง ด้วยการเสนอแนวทางในการให้เสรีภาพ	ได้ Kim Dae Jung ได้ ดำเนินนโยบายยกเลิกโทษประหารชีวิต อย่างจริงจัง จนกระทั่งปีค.ศ. 2000 เขา ได้รับ รางวัล Nobel Peace Prize แต่ก็ยังไม่ได้ มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตหรือเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตเป็นการ จำ กุ ก แ ท น แต่ ประการใด ต่อมาในยุค Roh Moo Hyun เมื่อปี ค . ศ . 2003-2008 ได้ มี นโยบาย ในลักษณะเดียวกันและดำเนินการ	มีการจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างไรก็ตามเมื่อปัจจุบัน แนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเปลี่ยนไป สังคมเริ่มมองถึงปัจจัยต่างๆ ในสังคม หล่อหลอมขัดเกลาผู้กระทำผิด ประกอบกับกระแสสิทธิมนุษยชน ที่เป็นกระแสสากล และแรงผลักดันจากนานาชาติตลอดจนองค์กรสิทธิมนุษยชนต่างๆ ทำให้เกิดกระแสการผลักดันให้มีการยกเลิกโทษประหาร

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
<p>ประชากรชีวิตเป็นจำคุกตลอดชีวิตจำนวน 1,200 คน ซึ่งถือเป็นการลงโทษครั้งใหญ่ที่สุดและในปลายปีเดียวกันได้ลงนามในกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิงด้วยคะแนนเสียง 120 ต่อ 20 ในรัฐสภา และ 16 ต่อ 0 ในวุฒิสภา สำหรับปัญหาสำคัญคือการยกเลิกโทษประหารชีวิตในครั้งที่สองของฟิลิปปินส์นั้นจะเป็นการยกเลิกถาวรหรือเป็นเพียงการเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงการ</p>	<p>ประกาศยกเลิกโทษประหารชีวิตดังกล่าวแล้วจึงกลายเป็นประเทศแนวหน้าที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกัน โดยกัมพูชาเป็นหนึ่งในสองประเทศนอกจากฟิลิปปินส์ที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยสิ้นเชิงนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 ที่มีรัฐธรรมนูญยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้วจนกระทั่งปี ค.ศ. 2007 รัฐบาลกัมพูชาได้ประกาศอย่างมุ่งมั่นว่าจะทำการยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง โดยการออก</p>	<p>อิทธิพลคำสอนของพุทธศาสนานั่นเองเมื่อเข้าสู่ยุคราชวงศ์เมจิ ค.ศ. 1868-1911 การสิ้นสุดของการปกครอง Tokugawa การถูกบีบบังคับให้เปิดประเทศในยุค Commodore Matthew Perry's Mission ในปี ค.ศ. 1853 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตและวิธีการประหารชีวิตตามแบบฉบับตะวันตก ราชวงศ์เมจิจึงได้พัฒนาประเทศให้ทันสมัย โดย 1) เปลี่ยนแปลงการกระทำผิดทางอาญาที่จะมีโทษประหารชีวิตให้เหมาะสม</p>	<p>ประชาชนเพิ่มขึ้นโดยการปฏิรูปพรรคการเมืองของตนเองแต่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอย่างกว้างขวางภายใต้กฎหมาย National Security สิ่งที่น่าสนใจในไต้หวัน คือ การศึกษาของ Taiwan's Research, Development and Evaluation Commission ในช่วงปี ค.ศ. 1994 นั้นพบว่า “การใช้โทษประหารชีวิตจำนวนมาก ไม่ได้ทำให้คดีต่างๆ ที่ร้ายแรงไม่ว่าจะเป็นข่มขืน ลักพาตัว หรือคดีอาชญากรรมทั่วไปลดลงเลย”</p>	<p>อย่างจริงจังในการพักการลงโทษประหารชีวิต</p>	<p>ชีวิต แม้จะยังไม่ถือว่าเป็นเสียงข้างมากในสังคมไทยแต่ก็ได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในวงการวิชาการและผู้คนสาขาวิชาชีพต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันก็มีกระแสคัดค้านจากภายในประเทศ โดยเฉพาะจากสาธารณชนที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต ดังนั้นเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตจึงเริ่มเป็น</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
<p>นำโทษประหารชีวิตกลับมาใช้ใหม่ในปีค.ศ. 1994 แล้ว จะพบว่ารัฐบาลต้องการที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการยับยั้งและข่มขู่มิให้สมาชิกในสังคมกระทำผิดในลักษณะเดียวกัน แต่ผลที่ได้กลับกลายเป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นจริง ในทางปฏิบัติและความเป็นจริงระบบการประหารชีวิตเป็นไปด้วยความยากลำบาก ระบบไม่สามารถดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพการแก้แค้นทดแทนให้ผู้กระทำผิด</p>	<p>กฎหมายต่าง ๆ นับแต่ปี ค.ศ. 2007, 2008 และ 2010 เพื่อให้สอดคล้องกับมติขององค์การสหประชาชาติในการที่ให้ประเทศสมาชิกพักการลงโทษประหารชีวิต รวมถึงข้อกำหนดที่เคร่งครัดเกี่ยวกับการกระทำผิดที่จะสามารถลงโทษประหารชีวิตได้จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่กำหนดมาตรการป้องกันความผิด พลาดในการพิจารณาคดีสำหรับผู้ที่ต้องระวางโทษประหารชีวิต รวมถึงข้อกำหนดให้รัฐต่างๆ ที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตดังกล่าว</p>	<p>เฉพาะคดีร้ายแรงจริง ๆ เท่านั้น 2) ยกเลิกเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่การลงโทษประหารชีวิต 3) ห้ามการลงโทษประหารชีวิตในที่สาธารณะ 4) นำเอาเทคโนโลยีไปใช้ในการประหารชีวิตเพื่อลดความเจ็บปวดและทำให้นักโทษถึงแก่ความตายอย่างสงบและรวดเร็ว 5) ขอมรับการยกเลิกเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของโทษประหารชีวิต 6) ส่งเสริมปรากฏการณ์การแสดงทัศนคติต่อการลงโทษที่เหมาะสม กว้างขวาง 7) พัฒนากระบวนการวิธี</p>	<p>นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนประชาชนที่ถูกประหารชีวิตเพิ่มขึ้นเท่าไรก็ตามก็ตามก็ยิ่งทวีจำนวนสูงขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่มีการใช้โทษประหารชีวิตเพื่อข่มขู่ คุกคามศัตรูทางการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่ดี มีผลกระทบต่ออาชญากรรมพื้นฐานแต่ประการใดต่อมา นับแต่ปีค.ศ. 1987 เป็นต้นมา ไต้หวัน ได้เริ่มใช้การประหารชีวิตโดยทำให้อัตราโทษประหารชีวิตในช่วงทศวรรษหลังจากนั้นลดลงอย่างมาก</p>	<p>ประเด็นที่มีการถกเถียงกันในสังคมไทยมากขึ้น บทความเรื่องนี้จึงนำเสนอแนวคิด จุดยืน และการเคลื่อนไหวในการผลักดันให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศไทย ที่มาจากระแสสากลและแนวคิดจุดยืน ตลอดจนเงื่อนไขในการต่อต้านของฝ่ายตรงข้ามซึ่งมาจากกระแสภายในประเทศ</p>	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
ได้รับโทษอย่างสาสมไม่ เป็นจริงไม่มีการประหาร ชีวิตจริง อีกทั้งระบบ ดังกล่าวยังถูกนำมาใช้อย่าง มีอคติผิดพลาดและเป็นไป ตามอำเภอใจ ซึ่งนำมาสู่ ความผิดหวังของเจ้าหน้าที่ และผู้สนับสนุนอย่างมาก ทำให้กลุ่มผู้สนับสนุนการ ใช้โทษประหารชีวิตหัน กลับมาสนับสนุนให้ยกเลิก โทษประหารชีวิตโดย สิ้นเชิง ซึ่งในช่วงยกเลิก โทษประหารชีวิตนั้น พบว่า มีข้อเท็จจริง ดังนี้ (Johnson and Zimring, 2009) 1) เป็น ช่วงที่มีการชกมวย	โทษประหารชีวิตไปแล้ว จะมีพันธะสัญญาที่จะไม่นำ กลับมาใช้อีก	พิจารณาคดีให้ เป็น มาตรฐานสากล ชอบด้วย กฎหมาย และนำเชือกเพื่อ ปกป้องมิให้ผู้บริสุทธิ์ ต้องโทษประหารชีวิต8) การ ลดลงของการนำโทษ ประหารชีวิตมาใช้หลังจาก ดำเนินนโยบายดังกล่าว จนถึงปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่น ก็มีอัตราการประหารชีวิตที่ น้อยลงอย่างมากจาก 1,151 คน ในช่วงปีค.ศ.1870-1872 เป็น 36 คน และมีแนวโน้ม ลดลงเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งการลดลงของโทษ ประหารชีวิตเพราะได้รับ อิทธิพลจากประเทศ	แต่กระนั้นก็ตามก็ยังเกือบ สูงสุดใน 26 ชาติเอเชีย จนกระทั่งในยุคของ ประธานาธิบดี Chen Shui- bian ดำรงตำแหน่ง ได้ให้ สัญญาอย่างแรงกล้าที่จะ ยกเลิกโทษประหารชีวิตจึง เป็นผลให้การประหารชีวิต ในยุคนี้จึงลดลงถึง 1 ใน 3 เมื่อเทียบกับยุคของ ประธานาธิบดี Lee ระหว่าง ปีค.ศ. 1996-1999 และอัตรา การประหารชีวิตน้อยลงถึง ร้อยละ 80 ในสมัยที่สองที่ ดำรงตำแหน่งก็ยังคงรักษา นโยบายดังกล่าว แม้ว่าตัว เองและรองประธานาธิบดี		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
รัฐธรรมนูญใหม่ในปีค.ศ. 1987 2) ไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนว่าเห็นด้วยหรือไม่ แต่นักวิชาการเชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิต3) แนวคิดในการยกเลิกโทษประหารชีวิตมาจากความต้องการของผู้นำ ไม่ใช่ความคิดเห็นของสาธารณะ โดยในสมัยประธานาธิบดี Carazon Aquino ได้แต่งตั้งคณะกรรมการการร่าง		ตะวันตกโดยตรงนั่นเอง การเข้ายึดครองญี่ปุ่นของอเมริกา ในปีค.ศ.1945-1952 ภายหลังจากพ่ายแพ้สงคราม ทำให้ นายพล Douglas Macarthur จะต้องเร่งจัดระบบการปกครองให้สมดุล โดยสร้างระบบประชาธิปไตย ลดความศักดิ์ของจักรพรรดิให้เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นที่เคารพของประชาชน การสร้างรัฐสภาและองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตย แต่ไม่มีแนวคิดที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิตออกไป เนื่องจากเป็นนโยบายที่	จะถูกลอบสังหาร พร้อมกับปริมาณนักโทษที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นสองเท่าและประชาชนมีทัศนคติที่สนับสนุนโทษประหารชีวิตอย่างเข้มแข็งก็ตามจากการลงโทษประหารชีวิตที่มีสูงสุดในโลกก็ลดลงอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นไม่มีการประหารชีวิตในช่วงปี ค.ศ.2006 ถึง 2007 อย่างต่อเนื่อง นับแต่เริ่มนโยบายการไม่ประหารชีวิตมาก่อนหน้านั้น ไม่นานจนกระทั่งเมื่อปีค.ศ.2012 (พ.ศ.2555) ไต้หวันประหารชีวิตนักโทษ 6 คน จึงเป็นผลให้กลายเป็นประเทศที่มีการประหารชีวิต		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
รัฐธรรมนูญ (constitutional Commission :CONCOM) ซึ่งมาจากการแต่งตั้งฝ่ายการเมือง โดยคัดเลือกนักวิชาการที่มีการศึกษาสูง ชนชั้นสูงและนักกฎหมาย ชื่อนำ จำนวน 48 คน ที่มีแนวคิดสอดคล้องกันในการยกเลิกโทษประหารชีวิต เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการผลักดันให้ประเทศไทยมีความเป็นประชาธิปไตยอันเป็นการพลิกโฉมการปกครองเผด็จการของ Marcos ซึ่งมีประเด็นสำคัญคือการยอมรับและเคารพต่อชีวิต (respect for life)		จะต้องดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดอาชญากรรมสงคราม เพราะสหรัฐอเมริกาเอง ต้องการให้กองทัพประหารชีวิตไว้เพื่อประหารผู้กระทำผิดอันเนื่องจากสงคราม ช้าง ต้น จึงทำให้โทษประหารชีวิตยังคงดำรงอยู่ในญี่ปุ่นต่อไป จึงเป็นผลทำให้ญี่ปุ่นซึ่งเป็นเมืองขึ้นประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่ง ณ ปัจจุบัน ก็ยังคงโทษประหารชีวิตอยู่ก็จะมีจำนวน โยบาย เช่นเดียวกัน ส่วนประเทศมหาอำนาจที่ครอบครองโดยเยอรมนีไม่ว่าจะเป็น อังกฤษ ฝรั่งเศส สหรัฐ และรัสเซีย	มากที่สุดอันดับห้าของภูมิภาค Amnesty International, 2556) ในปัจจุบัน ปีค.ศ.2013 (พ.ศ. 2556) ไต้หวันมีนักโทษประหารชีวิต 50 คน ที่รอการประหารชีวิตเนื่องจากได้ดำเนินการตามขั้นตอนขออภัยโทษต่าง ๆ จนหมดแล้ว ซึ่งแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ก็พยายามเรียกร้องให้ผู้นำของไต้หวันประกาศใช้ความตกลงเพื่อยุติการใช้โทษประหารชีวิตชั่วคราวโดยทันทีและจัดให้มีการอภิปรายระดับชาติเพื่อยกเลิกการใช้โทษดังกล่าวในอนาคต		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
<p>และการนำแนวคิดเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรม (Rehabilitation) มาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นสิ่งสำคัญ แต่ก็มีข้อโต้แย้งมากมาย โดยเห็นว่าการกระทำที่ชั่วร้ายสมควรถูกลงโทษ แม้การลงโทษดังกล่าวอาจจะไม่เป็นการยับยั้ง (deterrence) ต่อสังคมแต่ประการใดเลยก็ตาม⁴) การยกเลิกโทษประหารชีวิตในฟิลิปปินส์ยังเชื่อมโยงกับสิทธิอื่น ๆ โดยรับรองไว้ใน Bill of Rights และรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญในหมวดสิทธิ</p>		<p>แม้จะมีโทษประหารชีวิต แต่อังกฤษก็ได้ผลักดันการยกเลิกโทษประหารชีวิต เพื่อเป็นการพลิกโฉมการลงโทษของนาซีที่โหดร้ายและในขณะเดียวกันก็กระจายอำนาจสู่ประชาชนชาวเยอรมันสูงกว่าในญี่ปุ่น ทำให้กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยเป็นแบบฉบับของเยอรมันเอง ส่วนญี่ปุ่นแม้จะคงโทษประหารชีวิตเอาไว้แต่ก็มีวิธีการที่จะป้องกันมิให้มีการโต้แย้งหรืออภิปรายทางการเมือง เช่น การประหารชีวิตจะเป็นความลับไม่มีการแจ้งการ</p>			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
<p>และเสรีภาพของประชาชน โดยบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ในมาตรา 3 अनु 19 บรรค 1 แห่งรัฐธรรมนูญ ค.ศ.1987</p> <p>5) การยกเลิกโทษประหารชีวิตในครั้งที่ 2 ของฟิลิปปินส์นั้น ผู้นำ ณ ขณะนั้นเกิดพลังศีลธรรมจากการสนับสนุนของฝ่ายศาสนา Catholic Church เข้ามามีบทบาทสำคัญ และรวมถึงการได้รับอิทธิพลแนวคิดในการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับชาติตะวันตก</p>		<p>ประหารชีวิตให้สาธารณชนทราบก่อนห้ามสื่อมวลชนสัมภาษณ์ผู้ใดที่เกี่ยวข้องกับนักโทษต้องประหาร ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในช่วงก่อนและหลังสงครามช่วงแรก ๆ ระหว่าง ค.ศ. 1950-1959 จำนวนการลงโทษประหารชีวิตเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย คือ ประมาณปีละ 24.6 แม้ประชากรจะเพิ่มขึ้นอย่างมากก็ตาม โดยอัตราการลงโทษประหารชีวิตได้ลดลงตั้งแต่เริ่มต้นของราชวงศ์ Meiji แล้วเพิ่มขึ้นในช่วงปีค.ศ. 1960 จนกระทั่งปีค.ศ. 1989 ที่เริ่ม</p>			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ประเทศฟิลิปปินส์	ประเทศกัมพูชา	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศไต้หวัน	ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)	ประเทศไทย
อื่น ๆ ด้วย คือฟิลิปปินส์เคย ตกเป็นเมืองขึ้นของ ประเทศสเปนมากกว่า 300 ปี ซึ่งประเทศดังกล่าวได้มี การยกเลิกโทษประหาร ชีวิตแล้ว จึงทำให้ผู้นำของ ประเทศฟิลิปปินส์ยึดถือ แนวคิดของยุโรปตะวันตก เป็นแหล่งอ้างอิงในการ ดำเนินแนวคิดทางการเมือง ด้วย		มีการชะลอหรือพักการลงโทษ ประหารชีวิต และ อัตราการลงโทษได้ลดลงอย่างมาก โดยมีการอธิบายต่อการลดลงของ การใช้โทษประหารชีวิตในญี่ปุ่น อยู่ด้วยกัน 4 ประการ คือ 1) อัตรา การเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างมากหลัง สงครามโลกยุติลง 2) กระบวนการ ทำให้ประเทศเป็นประชาธิปไตย 3) การลดลงอย่างมากของ อาชญากรรมร้ายแรงประเภท ฆาตกรรม และ 4) การเพิ่มจำนวน อย่างรวดเร็วของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตลง จึง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การ ประหารชีวิตของรัฐน้อยลง			

จากตารางเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าประเทศฟิลิปปินส์ มีนโยบายเกี่ยวกับการใช้โทษประหารชีวิตเฉพาะกรณีความผิดร้ายแรงเท่านั้น โดยเป็นไปตามเงื่อนไขของผู้ปกครองหรือผู้นำประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายจากการรับอิทธิพลของประเทศตะวันตก จนกระทั่งปี ค.ศ. 2006 Arroyo ได้กลับมาเป็นประธานาธิบดีและได้ลงนามในการให้อภัยโทษและในปลายปีเดียวกันได้ลงนามในกฎหมายยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง

ประเทศกัมพูชา มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างเด็ดขาด อันเป็นผลมาจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของผู้นำกัมพูชาเองที่ต้องหลีกเลี่ยงปัญหาทางกฎหมายและความเกี่ยวข้องกับการกระทำฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ซึ่งมีโทษประหารชีวิต ปัจจุบันประเทศกัมพูชาจึงกลายเป็นประเทศแนวหน้าที่ยกเลิกโทษประหารอย่างสิ้นเชิง ด้วยการออกกฎหมายต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับมติขององค์การสหประชาชาติที่ให้ประเทศสมาชิกพักการลงโทษประหารชีวิต

ประเทศญี่ปุ่น การลงโทษประหารชีวิตได้รับอิทธิพลโดยตรงจากประเทศตะวันตก ซึ่งภายหลังจากพ่ายแพ้สงคราม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองเป็นการปกครองระบบประชาธิปไตยโดยมีรัฐสภาใช้อำนาจอธิปไตย และในปี ค.ศ. 1989 ที่เริ่มมีการชะลอหรือพักการลงโทษประหารชีวิตและอัตรการลงโทษ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประหารชีวิตของประเทศญี่ปุ่นลดน้อยลง

ประเทศไต้หวัน มิได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการใช้และยกเลิกโทษประหารชีวิตไว้อย่างชัดเจน เนื่องจากการลงโทษประหารชีวิตสามารถใช้ได้กับคดีทุกประเภท และแม้ประเทศไต้หวันจะเปลี่ยนรูปแบบการปกครองมาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็มิได้ทำให้การลงโทษประหารชีวิตลดน้อยลง โดยในปี ค.ศ.2006 ถึงปัจจุบัน ไต้หวันมีนักโทษประหารชีวิต 50 คน ที่รอการประหารชีวิตเนื่องจากการขออภัยโทษ ซึ่งแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลพยายามเรียกร้องให้ผู้นำของไต้หวันยุติการใช้โทษประหารชีวิตโดยทันที และจัดให้มีการอภิปรายระดับชาติเพื่อยกเลิกการใช้โทษดังกล่าวในอนาคต

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ได้ประกาศที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิตในปี ค.ศ.1997 จนกระทั่งปี ค.ศ.2003-2008 ได้มีนโยบายในการดำเนินการอย่างจริงจังในการพักการลงโทษประหารชีวิต ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยได้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิต

โดยเมื่อพิจารณา นโยบายของแต่ละประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าแต่ละประเทศมีนโยบายในการลงโทษประหารชีวิตที่แตกต่างกัน แต่เมื่อได้รับอิทธิพลมาจากประเทศตะวันตก ประกอบกับการเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ก็ทำให้แต่ละประเทศได้มีนโยบายการลดหรือยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งนโยบายของต่างประเทศที่เหมาะสมและควรนำมาปรับใช้กับ

ประเทศไทย ก็คือประเทศญี่ปุ่น เนื่องมาจากเห็นว่ามึระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเหมือนกัน และมีวัฒนธรรมพื้นฐานจากการดำรงชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่นที่คล้ายคลึงกัน อีกทั้งในแง่การลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา จะลงโทษประหารชีวิตเฉพาะความผิดที่ร้ายแรงเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองอันเป็นหลักสากลที่นานาประเทศให้การยอมรับ ประกอบกับมีการส่งเสริมให้มีการแสดงทัศนคติต่อการลงโทษที่เหมาะสม ซึ่งเป็นพื้นฐานของสังคมที่ควรบรรจงค้ำให้ประชาชนรับทราบ

4. เปรียบเทียบกฎหมายอาเสพติดของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายอาเสพติดประเทศไทย ปัจจุบันการตรากฎหมายอาเสพติดของไทยจำแนก ได้เป็น 5 กลุ่มกฎหมายคือ

1) กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมตัวสารตามบัญชีอนุสัญญาระหว่างประเทศและที่ได้เพิ่มเติมขึ้น กำหนดความผิดและการลงโทษสำหรับการฝ่าฝืน ได้แก่ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษฯ พ.ร.บ. วัตถุที่ออกฤทธิ์ฯ

2) กฎหมายเกี่ยวกับการสืบสวนพิเศษ การดำเนินคดีการรับฟังพยานหลักฐาน ได้แก่ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาเสพติดฯ พระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ

3) กฎหมายเกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดฯ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ฯ

4) กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางเลือก เช่น มาตรการชะลอการฟ้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯและ

5) กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายระดับชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ

โดยอันตรายที่เกิดจากการปราบปรามยาเสพติดไม่ได้จำกัดอยู่กับบุคคลที่ใช้ยาเสพติดและบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดเท่านั้น แต่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมทั้งหมด การปราบปรามยาเสพติดถูกทำให้เสียหายจากความเหลื่อมล้ำทางเชื้อชาติในระบบงานยุติธรรม ทางอาญาอย่างมากและการปฏิบัติที่ไม่ได้สัดส่วนโดยรวมทั้งหมดต่อความผิดที่เกี่ยวข้อง

แต่สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ได้มีแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ แต่ให้ความสำคัญกับนโยบายการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องสอดคล้องกับหลัก Due Process of Law ความถูกต้อง เทียงธรรม และไม่ประหารชีวิตผิดตัว รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ

หรือความประหยัดในการดำเนินนโยบาย โดยข้อถกเถียงใน สังกมอเมริกัน จึงเป็นการเน้นย้ำ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการลงโทษและการบริหารทรัพยากรที่ประหยัดและมี ประสิทธิภาพสูงสุดเป็นสำคัญ

จากที่กล่าวมาในเบื้องต้นนี้ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของกฎหมายที่เกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบกฎหมายยาเสพติดของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา

ประเทศ	สาระสำคัญ
ไทย	<p>เจตนารมณ์ของกฎหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การป้องกันและควบคุมยาเสพติด ได้แก่ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษพ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดควบคุมวัตถุเสพติดโดยกระทรวงสาธารณสุข - การควบคุมอาชญากรรมยาเสพติด ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาชญากรรม พ.ศ. 2550 <p>กระบวนการดำเนินคดีและการลงโทษ</p> <p>สภาพบังคับทางอาญาที่มุ่งควบคุมผู้กระทำความผิดคือ ผลิด (เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรุง แปร สภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์รวมถึงแบ่งบรรจุและรวมบรรจุ) นำเข้า ส่งออก จำหน่าย (ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้) ครอบครองและเสพ (การรับยาเสพติดเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด) และค้ำฉั่งถึงประเภทและปริมาณยาเสพติดของกลาง ที่เจ้าหน้าที่ผู้จับได้และยึดไว้เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย</p> <p>การปราบปรามยาเสพติด พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดพ.ศ. 2519 กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ป.ป.ส.) มีอำนาจหน้าที่กำหนดตามยุทธศาสตร์นโยบาย แผนงาน มาตรการและกลไกการสกัดกั้น ป้องกันบำบัดรักษาและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกพื้นที่ทั่วประเทศรวมถึงที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศ</p> <p>การป้องกันและการบำบัดรักษา</p> <p>การพัฒนามาตรการทางเลือกแทนการลงโทษหรือมาตรการลงโทษระดับกลางหรือกระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยกำหนดให้ผู้ใดกระทำความผิดข้อหาเสพยาเสพติด หรือความผิดข้อหาที่ไม่รุนแรง เข้าสู่การบำบัดรักษาตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 หรือตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 หรือเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545¹⁰⁶</p>

¹⁰⁶ วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข ปีที่ 3, (ฉบับที่ 2), พฤษภาคม – สิงหาคม 2560

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเทศ	สาระสำคัญ
สหรัฐอเมริกา	<p>- ช่วงแรก(1962) เน้นการควบคุมปราบปรามและลงโทษรุนแรง</p> <p>- ในช่วงหลัง(1970)เริ่มผ่อนคลายลง (decriminalization)</p> <p>กฎหมายที่ใช้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.The Federal Controlled Substances Act 1970 2.The Comprehensive Crime Control Act of 1984 3.The Anti-Drug Abuse Act of 1986 4.The Anti-Drug Abuse Amendment Act of 1988 <p>กระบวนการดำเนินคดีและการลงโทษ</p> <p>ระดับรัฐบาลกลาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจำหน่ายยาเสพติดชนิดรุนแรงที่ผิดกฎหมาย มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ผลิตนำเข้า และส่งออกจำคุกตั้งแต่ 5 ปีจนถึงตลอดชีวิตโดยอาจไม่มีการปล่อย(พักการลงโทษ) ขึ้นอยู่กับปริมาณยาและจำนวนครั้งที่กระทำผิด - การมียาเสพติดชนิดไม่รุนแรงไว้ในครอบครองจำคุกตั้งแต่ 90 วัน จนถึง20 ปีขึ้นอยู่กับปริมาณยาและจำนวนครั้งที่กระทำผิด <p>ระดับมลรัฐ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการร่างกฎหมาย The Uniform Controlled Substances Act กำหนดรายละเอียดการกระทำที่ต้องห้าม แต่รายละเอียดเฉพาะเรื่องการปรับ และการลงโทษยังคงปล่อยให้อำนาจการตัดสินใจของแต่ละมลรัฐ - ความผิดคดียาเสพติดแต่ละมลรัฐมีความแตกต่างกันไป เช่น ในคดีครอบครองและจำหน่าย โคลเคน กัญชา ยาบ้า ยาไอ จะขึ้นอยู่กับปริมาณ ยาเสพติด - กรณีมีกัญชา มลรัฐส่วนใหญ่จะดำเนินการไปในแง่ของการมีไว้เพื่อบำบัดรักษา มีเพียง 2 รัฐ ที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ส่วนโทษปรับนั้น มีตั้งแต่ 0 ถึง 150,000 เหรียญ - ในส่วนของการจำหน่ายโคลเคนกับยาบ้า ยาไอ นั้น มีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีจนถึงจำคุกตลอดชีวิต ขึ้นอยู่กับปริมาณยาเสพติด - การใช้กัญชาในบางมลรัฐสามารถกระทำได้เฉพาะเพื่อการบำบัดรักษา (medical use)แต่มีการลงประชามติในมลรัฐโคโลราโดและวอชิงตันให้ใช้ทั้ง บำบัดรักษา และเพื่อนันทนาการ (recreational use) ด้วย - มีโทษประหารชีวิต แต่ไม่ใช่โทษประหารในคดีค้ายาเสพติด - ความผิดขั้นสูงมีโทษจำคุกตลอดชีวิต โดยอาจไม่มีการปล่อย(พักการลงโทษ)การป้องกัน และการบำบัดรักษา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเทศ	สาระสำคัญ
สหรัฐอเมริกา	- เน้นกิจกรรม การกระทำต่างๆ ที่สมดุของการลดอุปสงค์และอุปทานเช่น ให้ความรู้และทำให้เยาวชนของอเมริกาสามารถที่จะปฏิเสธยาเสพติดที่ผิดกฎหมายเช่นเดียวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ - ทำลายแหล่งยาเสพติดในประเทศและต่างประเทศ ¹⁰⁷

การสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปความเห็นได้ดังนี้ คือ ควรมีการแก้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดในส่วนของบทลงโทษ ด้วยการกำหนดปริมาณยาเสพติดในอัตราส่วนให้ละเอียดเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นข้อพิจารณาในการปล่อยชั่วคราวและพิจารณาพิพากษาคดีมิใช่อัตราส่วนในมุมมองที่กว้างเช่นในปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 66 ความผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ควรกำหนดให้ชัดเจนถึงปริมาณสารบริสุทธิ์ ว่าหากมีปริมาณสารบริสุทธิ์จำนวนขนาดนี้ วงเงินประกันหรือบทลงโทษจะเป็นอย่างไร และเมื่อเปรียบเทียบกับความผิดต่อชีวิตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 หรือมาตรา 289 แล้ว จะเห็นได้ว่า แม้จะเป็นคดีฆ่าหรือฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน แต่โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดย่อมแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์และสภาพแวดล้อมในการกระทำของผู้นั้นด้วย ในคดียาเสพติดก็เช่นเดียวกันย่อมต้องพิจารณาพฤติการณ์และสภาพแวดล้อมประกอบ เนื่องจากประวัติของผู้กระทำผิด พฤติกรรม สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาตามกระบวนการยุติธรรม ตามหลัก Individualization ทั้งนี้เนื่องจากทุกคนย่อมมีความแตกต่างกัน มีลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งอาจเกิดจากกรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อม การเลี้ยงดู และประสบการณ์ที่ต่างกันออกไป ฉะนั้น จึงต้องยอมรับและเข้าใจในความต้องการและปัญหาของแต่ละคน

¹⁰⁷ Public Health & Health Laws Journal, Vol. 3 No. 2, May - August 2017

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรมพบว่าประเทศไทยควรปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชนให้ชัดเจนเสียก่อน เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่นำไปสู่การปกป้องคุ้มครองคนในสังคมที่มีความแตกต่างกันให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข แต่ในสังคมไทยปัจจุบัน ยังไม่มีความเชื่อในเรื่องสิทธิมนุษยชนจึงทำให้ยากจะเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตในประเทศไทย แต่หากประเทศไทยให้ความสำคัญกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตเพิ่มมากขึ้น ด้วยการกำหนดนโยบายอาชญากรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ก็ถือเป็นแนวทางอันนำไปสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างสมบูรณ์ อีกทั้งควรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่สังคมไทยเกี่ยวกับโทษประหารชีวิต ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับการช่วยลดหรือป้องปรามอาชญากรรม อีกทั้งยังเป็นการลงโทษที่ละเมิดต่อสิทธิในการดำรงชีวิต และแม้ไม่มีโทษประหารชีวิตก็สามารถใช้ลงโทษอื่นทดแทน ซึ่งมีผลต่อการป้องกันและคุ้มครองสังคมจากอาชญากรรมได้เช่นเดียวกัน

การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มักกระทำอย่างเป็นระบบและเป็นกระบวนการ มีการแบ่งหน้าที่กันทำเป็นทอดๆ กระจายไปทั่วในแต่ละพื้นที่ และจากการสำรวจสถิติผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2560 พบว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดด้วยการพิจารณาลักษณะการกระทำความผิด พบว่า กลุ่มที่มีลักษณะเสพ ครอบครอง เสรพและครอบครอง คิดเป็นร้อยละ 19.90 สำหรับลักษณะความผิดฐานจำหน่าย ครอบครองเพื่อจำหน่ายและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 80.10 จากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความผิดฐานเสพ ครอบครองเพื่อเสพร้อยละ 19.90 เป็นกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดหรือคดียาเสพติด ซึ่งตามมาตรฐานสากลจัดอยู่ในประเภทที่เป็น “ผู้ป่วย” มิใช่อาชญากร และหากลงโทษด้วยการประหารชีวิตไม่ใช่ทางออกของปัญหาอาชญากรรม แต่เป็นการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการที่รัฐยังใช้โทษประหาร สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งอ้างว่าโทษประหารมีผลในเชิงป้องกันและปราบปราม เป็นเพียงข้ออ้างที่ยกขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหายาในระยะสั้นเท่านั้น

โดยแท้จริงแล้วการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่แท้จริง ควรแก้ไขที่รากเหง้าของปัญหา คือ ความยากจน สิ่งแวดล้อม การขาดโอกาสในชีวิต การขาดโอกาสทางการศึกษา การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิที่กฎหมายรับรองและคุ้มครอง โดยหากมีการเผยแพร่เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับ ยาเสพติดในระบบการศึกษา ย่อมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่คนในสังคมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการศึกษากฎหมายของประเทศไทยไม่เคยมีการสอนเกี่ยวกับกฎหมายหรือคดียาเสพติด สอนแต่ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์และกฎหมายอาญาและเรามักมองคดียาเสพติดในด้านการปราบปราม และการลงโทษเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่มีการมองด้านป้องกัน ซึ่งหากพยายามเน้นให้สังคมหันมาให้ความสำคัญกับการบังคับใช้กฎหมายยาเสพติดโดยมองคดียาเสพติดแบบเชิงป้องกันมากขึ้น ย่อมมีศักยภาพที่จะทำให้สังคมมีทางแก้ไขควบคู่กันไปอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งการป้องกันและปราบปราม

นอกจากนี้ ตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 6 กำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ว่าเป็นการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดไม่เข้าหลักเกณฑ์ของความผิดร้ายแรงที่สุด ที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องรับโทษประหาร โดยการที่ผู้ต้องโทษประหารชีวิตในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เกิดจากการครอบครองปริมาณยาเสพติดไว้ตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดให้ต้องโทษประหารชีวิต แต่ไม่ใช่ผู้ผลิตหรือผู้ค้ารายใหญ่อย่างแท้จริง ซึ่งอาจเป็นเพียงผู้รับจ้างลำเลียงขนยาเสพติดหรือเป็นผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองข้างต้น และจะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษถึงประหารชีวิตไม่ได้มีจำนวนลดลง แต่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าโทษประหารชีวิตไม่ได้ยับยั้งป้องปรามการกระทำความผิดได้จริง

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อทำให้กฎหมายของสหรัฐอเมริกาได้รับการบังคับใช้อย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ เช่น ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดในระดับล่างและไม่มีพฤติการณ์รุนแรง เรือนจำอาจไม่ใช่วิธีการเหมาะสมที่สุดในการลงโทษ และแม้แต่ผู้กระทำความผิดที่จำเป็นต้องถูกคุมขังก็ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าระยะเวลาตามคำพิพากษาได้สัดส่วนกับที่ทำไว้หรือไม่ และในคดียาเสพติดที่ผู้กระทำความผิดอยู่ในระดับล่างและไม่มีพฤติการณ์รุนแรง ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรขนาดใหญ่ แก๊งหรือกลุ่ม จะไม่ต้องถูกพิพากษาลงโทษขั้นต่ำที่กฎหมายบังคับไว้ ภายใต้นโยบายซึ่งปรับปรุงแล้ว ผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะรับโทษที่เหมาะสมกับการกระทำของแต่ละคน มากขึ้น แทนที่ต้องถูกลงโทษจำคุกยาวนานซึ่งเหมาะสมกับอาชญากรที่ใช้ความรุนแรงหรือตัวการใหญ่ในขบวนการค้ายาเสพติด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าแม้ประเทศ

สหรัฐอเมริกา จะเป็นต้นแบบการส่งออกสงครามยาเสพติด แต่ก็ได้ปรับทิศทางโดยปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไปแล้ว

โดยหลักแห่งการลงโทษที่ได้สัดส่วนในคดียาเสพติดของประเทศสหรัฐอเมริกา นี้ ถือเป็นหัวใจของสภาพบังคับหรือการลงโทษทางอาญาซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่ง ดังปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights, UDHR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Right, ICCPR) สำหรับประเทศไทยการเข้าเป็นภาคีสมาชิก ด้วยการให้สัตยาบันในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ทำให้มีแนวโน้มเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตมากขึ้น เนื่องจากได้กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) แต่อย่างไรก็ตามหากไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมย่อมมิอาจทำให้การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดสำเร็จไปได้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริม สนับสนุนให้รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างจริงจัง เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิในการดำรงชีวิตอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น การประหารชีวิตจึงเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ คือสิทธิในการมีชีวิตอยู่ ซึ่งมนุษย์ทุกคนพึงได้รับสิทธินี้เสมอกันโดยไม่คำนึงถึงสถานภาพ ชาติพันธุ์ ศาสนา หรือชาติกำเนิด ไม่ว่าจะเป็นคนดี หรือคนไม่ดี เป็นสิทธิที่ไม่อาจพรากไปจากบุคคลได้ การประหารชีวิตทุกวิธีก่อให้เกิดความทรมานต่อนักโทษอย่างแสนสาหัส แม้แต่การฉีดยาพิษเข้าสู่ร่างกายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาย่อมมีความเสี่ยงที่จะตัดสินใจผิดพลาด ไม่มีระบบใดที่จะสามารถตัดสินใจได้อย่างเป็นธรรม สม่าเสมอและโดยไม่มีข้อบกพร่อง และนักโทษที่ถูก ประหารชีวิตส่วนใหญ่ คือ คนยากจน คนด้อยโอกาสซึ่งไม่สามารถว่าจ้างทนายความที่มีความสามารถ เพื่อให้ความรู้ และแก้ต่างให้กับตนเองได้ การประหารชีวิตไม่ได้ขยับยั้งอาชญากรรมรุนแรง หรือทำให้สังคมปลอดภัยขึ้น แต่ยังคงส่งผลกระทบที่เลวร้ายต่อสังคม

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 รมรังก้าให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ในสังคมไทยเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อยุติการใช้โทษประหารและสอดคล้องกับมติขององค์กรสิทธิมนุษยชนและสหประชาชาติ อันเป็นสื่อกลางให้สังคมมีจุดประสงค์ร่วมกันในการผลักดันให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งจะมผลต่อการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการการทำงานให้สอดคล้องกับหลักสากล ที่สามารถคุ้มครอง ป้องกันสังคมอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ของประชาชนภายใต้หลักนิติธรรม ด้วยการดำเนินการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านสิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยให้สามารถแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

2.2 เปลี่ยนโทษประหารชีวิตให้เป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือโทษอื่นที่เหมาะสม โดยปัจจุบันหลายประเทศเริ่มใช้ทางเลือกอื่นแทนการลงโทษทางอาญา เช่น การบำบัด ทางการแพทย์ และมาตรการทางสังคมสำหรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปนโยบายยาเสพติดแนวใหม่ซึ่งรัฐต้องยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับทุกความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องกฎหมายที่ลงโทษอย่างแข็งตัวและส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาคนล้นคุก ด้วยการให้รัฐกำหนดนโยบายการไม่เอาโทษทางอาญามาใช้ในคดียาเสพติด (Drug Decriminal) เช่นเดียวกับประเทศโปรตุเกสที่มีการกำหนดนโยบายแตกต่างไปจากประเทศไทย แม้จะเป็นเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติด้านยาเสพติดทั้ง 3 ฉบับก็ตาม ซึ่งประเทศโปรตุเกสเห็นว่าปัญหาที่เกิดกับประชาชนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คือ ปัญหาการเสพยาเสพติดที่ถือว่าเป็น “ปัญหาสาธารณสุขของประเทศโดยรวม” มิได้ถือว่าเป็นปัญหาอาชญากรรม ที่จะต้องนำเอาการกำหนดให้เป็นความผิด ทางอาญาและการลงโทษรุนแรงหรือนำเอากระบวนการยุติธรรมมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งต่างกับประเทศไทยที่มีความเชื่ออย่างผิดๆว่าการกำหนดโทษทางอาญาในคดียาเสพติดอย่างรุนแรงรวมถึงการทำสงครามกับยาเสพติดที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดวิกฤติคนล้นคุกหรือผู้ต้องขัง ล้นเรือนจำ และปัญหา ยาเสพติดก็มีได้หมดไป

2.3 แก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ในส่วนบทลงโทษและปริมาณยาเสพติดให้มีความละเอียดเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อหลักเกณฑ์การปล่อยชั่วคราวและวิธีพิจารณาคดี โดยควรพิจารณาปรับปรุงบัญญัติอัตราโทษคดียาเสพติดของศาลที่มีอยู่ในปัจจุบัน ด้วยการเพิ่มสาระสำคัญและทำให้ดูง่ายขึ้น มีขั้นตอนการพิจารณาเชิงวิเคราะห์มากขึ้นตามลำดับ เช่น ประเภท ยาเสพติด ลักษณะการทำความผิด ปริมาณยาเสพติด เจตนา สถานะหรือบทบาทของผู้กระทำความผิด เหตุเพิ่มโทษ เหตุลดโทษ ระวังโทษ โทษที่ศาลจะพิพากษาลงโทษ ผลกระทบต่อสังคม

ครอบครัว เนื่องจากบัญชีอัตราโทษในคดียาเสพติดของประเทศไทยยังไม่สอดคล้อง กับสภาพของ การกระทำความผิด โดยพบว่าการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินคดี แม้จะมีระบบที่เรียกว่า ยี่ ต็อกแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากมุมมองของยาเสพติดที่เป็นอาชญากรรมร้ายแรง ได้ลดทอนลงเป็น ปัญหาที่มีมิติเกี่ยวกับสุขภาพ มิติด้านสิทธิมนุษยชน แต่ด้วยนโยบายของประเทศไทยที่ยังเน้นใน การปราบปราม และเข้าใจว่าการลงโทษแบบแก่แก่นทดแทนจะทำให้ปัญหา ยาเสพติดลดลง ซึ่งสิ่ง เหล่านี้ถูกบ่มเพาะความเชื่อมา กับสังคมไทย ตั้งแต่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด อีกทั้ง การใช้ดุลยพินิจในการพิพากษาคดีที่แสดงออกถึงความเป็นรูปธรรมของความยุติธรรมในความคิด เกี่ยวกับยาเสพติดจะถูกนำมาใช้อย่างรุนแรงอันมิใช่องค์ระอาชญากรรม ซึ่งแท้จริงแล้วศาลควร คำนึงถึงการพิพากษาคดีเพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการลงโทษ คือ การมีคำพิพากษา อย่างเหมาะสม พอดี มิใช่การลงโทษเกินกว่าที่จำเป็น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545
- สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายอาญาพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ.2559
- พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2551
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- ระเบียบกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาคดีนักโทษ พ.ศ.2546
- อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1961
- อนุสัญญาว่าด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ.1971
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด.บุศรา เข้มทอง .นิตกรชำนาญการพิเศษ .กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 นางสาวจุฬารัตน์ ยะปะนัน.ความผิดอาญาแผ่นดินและความผิดอันยอมความได้.จุลนิติ. มี.ก. - เม.ย. 2553.
- ธานี วรภัทร์. (2559). “การศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดการบังคับโทษตามประมวลกฎหมายอาญากับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด”. *วารสารกำลังใจ* ปีที่ 5(1); (มกราคม – มีนาคม 2560)
- นันทิ จิตสว่าง. (2541). *หลักทัณฑ์วิทยา*. นนทบุรี: มูลนิธิพิบูลสงเคราะห์.
- นันทิ จิตสว่าง และสมุนทิพย์ ใจเหล็ก. (2544). *เส้นทางผู้ต้องขังคดียาเสพติด*. กรุงเทพฯ บทวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (ฉบับที่ 3). พ.ศ. 2557-2561. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. มหาวิทยาลัยมหิดล. พ.ศ.2556.
- ณรงค์ ใจหาญและคณะ.(2549). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่องศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดชั้นโทษและการนำไปปรับใช้ในประมวลกฎหมายอาญา.

- วันชัย ศรีนวนนัต.(2557). โทษประหารชีวิต : หลักคิดด้านมนุษยชน .ใน เอกสารวิชาการหลักสูตร
หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 2 วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ. สถาบันธรรมนุญศึกษา.
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.
- รายงานการศึกษา เรื่อง โทษประหารชีวิตในประเทศไทย .(2557).สำนักงานคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ.
- กนกวรรณ ขวัญดี.(2550).การยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.กรุงเทพฯ.
- ณัฐพร นครอินทร์.(2553). วิวัฒนาการของกระบวนการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทย
และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ธานี วรภัทร์. (2552). การบังคับโทษในประเทศไทย:การบังคับโทษจำคุก. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
นิติศาสตร์ดุสิตบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.ปรีดี พนมยงค์.
กรุงเทพฯ.
- ธนชนิท ชัยวิจิต.(2554). การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ: กรณีศึกษา
สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ.(ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- พรชัย อักษรเสื่อ. (2558). แนวโน้มการยกเลิกโทษประหารชีวิตในประเทศไทย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยปทุมธานี. กรุงเทพฯ.
- วิศิษฐ์ เจนนานนท์. (2545). โทษประหารชีวิต : ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการฉีดยาพิษกับกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้อง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์).จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ.
- ศิริประภา รัตติคุณ .(2550). กระบวนการสู่การกระทำความผิดในคดีฆาตกรรมของนักโทษ
ประหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
กรุงเทพฯ.
- สหชน รัตน์ไพจิตร (2527). ความประสงค์ของการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัย
ใช้กฎหมายลักษณะอาญาประมวลกฎหมายอาญา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัญชลี ราตรี. (2555) .การใช้ดุลยพินิจกำหนดโทษทางอาญา . (สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.กรุงเทพฯธุรกิจ มีเดีย จำกัด . สืบค้น
12 กรกฎาคม 2560 ,จาก [Http://www.bangkokbiznews.com](http://www.bangkokbiznews.com).

กติระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง.สืบค้น 23 ตุลาคม 2560. from

<http://humanrights.mfa.go.th/th>.

กอบกุล จันทวโร.(2546). *กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับยาเสพติด : ในมิติของการปราบปราม*

การลักลอบค้ายาเสพติดทางทะเล.สืบค้น 22 สิงหาคม 2560.From <http://elib.coj.go.th>.

ความเสมอภาคของมนุษย์.สืบค้น 29 สิงหาคม 2560. From <http://www.manager.co.th>.

โทษประหารชีวิตในกฎหมายไทย : คงอยู่หรือเลิก. สืบค้น 1 พฤศจิกายน 2560. From

<https://siamrath.co.th/n/21191>.

บทกำหนดโทษนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งจากหนังสือพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ.(2522).

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ. (ฉบับที่ 5). พ.ศ. 2545.

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ. (ฉบับที่ 6).พ.ศ. 2560.สืบค้น 29 ตุลาคม 2560. From

<http://narcotic.fda.moph.go.th/welcome>.

พิพิธภัณฑราชทัณฑ์. การประหารชีวิต อดีต – ปัจจุบัน. สืบค้น 22 กรกฎาคม 2560. From

<http://www.correct.go.th>.

วินัย เจริญเฉลิมศักดิ์ เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่อง ทฤษฎีและหลักกฎหมายราชทัณฑ์

แก่ข้าราชการระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ สังกัด เรือนจำกลางบางขวาง.

ประจำปี 2555-2560 . สืบค้น 13 กันยายน 2560. From <https://www.gotoknow.org>

ศรัณยู หมั่นทรัพย์.สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้น 17 สิงหาคม 2560. From <http://ppd.kpi.ac.th>

ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ.(ศอ.ปส.). สืบค้น 15 กรกฎาคม 2560.

from <https://www.nccd.go.th>.

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน.สืบค้น 29 ธันวาคม 2560. From

<https://uclthailand.blogspot.com>.

แอมเนสตี้ . *ยุติโทษประหารชีวิตปี 2016*. สืบค้น 19 กรกฎาคม 2560. From

<https://www.amnesty.or.th>.

อัตรโทษคดียาบ้า-กฎหมายยาบ้า-จับยาบ้า. สืบค้น 15 กันยายน 2560. From

<http://www.decha.com>.

กฎหมายตราสามดวง. (2549). *หน้าต่างสังคมไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.*

กรุงเทพมหานคร.

กรมราชทัณฑ์และสำนักป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.กรมราชทัณฑ์. (2548). *โครงการอบรม*

จริยธรรมผู้ต้องขังเรือนจำทั่วประเทศเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัว ฯ ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ:กรมราชทัณฑ์.

ไชยเจริญ สันติศิริ. (2506). คำบรรยายอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด.

โรงพิมพ์ไทยพิทยา.

ณรงค์ ใจหาญ. (2539). วิธีพิจารณาความอาญาไทย : หลักกฎหมายกับทางปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน.

ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2557). “ทฤษฎีการลงโทษ” . ในเอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญาและ
อาชญาวิทยาชั้นสูง. หน่วยที่ 6. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2556). กฎหมายอาญาภาคทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 13). สำนักพิมพ์วิญญูชน.

กรุงเทพฯ.

ธานี วรภัทร์. (2557). มาตรการบังคับทางอาญา. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2544). สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540.

ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2551). คุณค่าและการประเมินคุณค่าเกี่ยวกับชีวิตและสังคม:

โทษประหารชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเสริฐ เมฆมณี. (2522). หลักทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ปัทมการพิมพ์.

ปกรณ์ มณีปกรณ์. (2553). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

วิสุทธิ โปธิแทน. (2551). แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย. สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรี

และราชกิจจานุเบกษา, กรุงเทพฯ.

พจน์ สุโรจน์และคณะ. (2535). กฎหมายอาญา 1 ภาคบทบัญญัติทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน. (2548). โทษประหารชีวิตในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

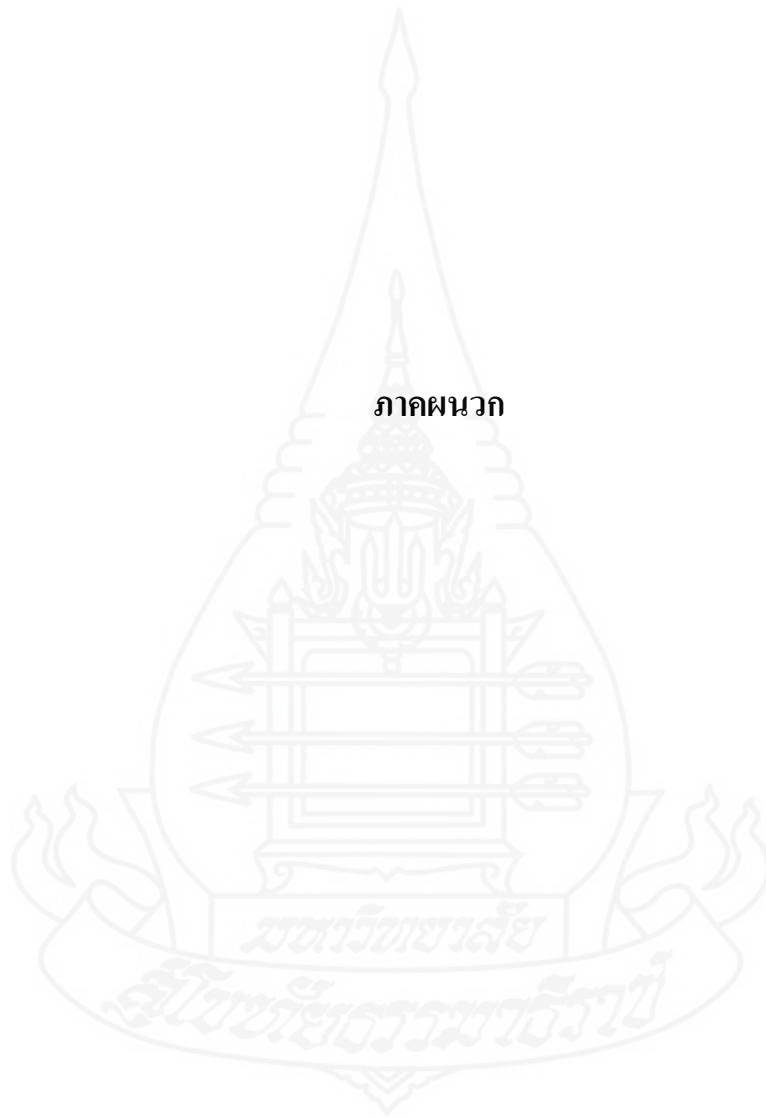
ห้างหุ้นส่วนจำกัดมาสเตอร์เพรส.

เอกรงค์ ภาณุพงษ์. (2553) คำานานักโทษประหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์แสงดาว. กรุงเทพฯ.

อรัญ สุวรรณบุบผา. (2518). หลักอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

อัจฉริยา ชูตินันท์. (2557). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน .

ภาคผนวก

แนวทางสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรม

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาข้อเสนอแนะการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรม
2. ขอความกรุณาท่านตอบทุกข้อคำถาม
3. ข้อมูลที่ได้จะเป็นความลับไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ใด แต่จะเป็นไปเพื่อหาข้อเสนอแนะการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดีอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

นางสาวกมลวรรณ คงนุ่น

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติด

.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับพระราชบัญญัติยาเสพติดฯ ฉบับปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการแจกแจงอัตราส่วนของปริมาณของกลางที่เป็นยาเสพติด

.....
.....
.....
.....

4. ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับอัตราโทษเกี่ยวกับยาเสพติดในปัจจุบัน

.....
.....
.....
.....

5. ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวกมลวรรณ คงนุ่น
วัน เดือน ปีเกิด	3 ตุลาคม 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2554
สถานที่ทำงาน	ศาลจังหวัดไชยา ตำบลตลาดไชยา อำเภอไชยา ถนนรัชชินทร์กิจ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	นิติกร

